

Burmistrz Miasta Węgrowa

Załącznik Nr 1
Do Uchwały Nr.....
Rady Miasta Węgrowa
Z dnia

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I
KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA
WĘGROWA**

**Projekt z dnia
07.04.2023**

NAZWA OPRACOWANIA:

**Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta
Węgrowa**

ZLECENIODAWCA:

Burmistrz Miasta Węgrowa

WYKONAWCA:

ARCHISPLAN STUDIO arch. Izabela Sobierajska

ul. Myśliborska 95 m. 35

05-185 Warszawa

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant: mgr inż. arch. Izabela Sobierajska

zespół: mgr inż. arch. Joanna Wójcik

mgr inż. Wojciech Zaczekiewicz

ELEMENTY OPRACOWANIA STANOWIĄCE ZAŁĄCZNIKI DO UCHWAŁY NR
..... RADY MIASTA WĘGROWA Z DNIA

- załącznik nr 1** część tekstowa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
- załącznik nr 2** część graficzna studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego: uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – rysunek w skali 1:10 000
- załącznik nr 3** część graficzna studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego: kierunki zagospodarowania przestrzennego – rysunek w skali 1:10 000
- załącznik nr 4** rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do studium

SPIS TREŚCI

TOM 1 - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	10
I. WPROWADZENIE	10
II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU, STRATEGII ROZWOJU I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA, STRATEGII ROZWOJU GMINY	11
1. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030 (KPZK 2030) - DOKUMENT O CHARAKTERZE PONADREGIONALNYM.....	11
2. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO - DOKUMENT O CHARAKTERZE REGIONALNYM	12
3. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 R. - DOKUMENT O CHARAKTERZE REGIONALNYM.....	13
4. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA WĘGROWA DO 2020 ROKU - DOKUMENT O CHARAKTERZE LOKALNYM	14
III. CHARAKTERYSTYKA I ROZWÓJ PRZESTRZENNY MIASTA WĘGROWA	14
1. PODSTAWOWE INFORMACJE O MIEŚCIE.....	14
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA	15
2.1. INFORMACJA O ROZWOJU HISTORYCZNYM MIASTA WĘGROWA.	15
IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.....	19
1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.....	19
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	20
3. ANALIZA DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY	23
4. ANALIZA HISTORYCZNYCH OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH.....	24
5. OBECNY STAN PLANISTYCZNY	24
5.1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	24
5.2. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA WĘGROWA.....	26
6. POŁOŻENIE MIASTA W UKŁADZIE POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH.....	26
6.1. USYTUOWANIE PRZESTRZENNE	26
6.2. POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE.....	27
6.3. KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA	28

6.4.	KOMUNIKACJA KOLEJOWA.....	28
6.5.	POWIĄZANIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	28
6.6.	POWIĄZANIA UKŁADÓW PRZYRODNICZYCH I KONSERWATORSKICH	29
V.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	30
1.	STAN ŚRODOWISKA PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO - WYMOGI OCHRONY (ANALIZY ŚRODOWISKOWE)	30
1.1.	POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU MIASTA	30
1.2.	BUDOWA GEOLOGICZNA	31
1.3.	SUROWCE MINERALNE.....	34
1.4.	WODY POWIERZCHNIOWE.....	35
1.5.	WODY PODZIEMNE, W TYM GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH.....	35
1.6.	WARUNKI KLIMATYCZNE	36
1.7.	SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY	39
1.8.	PRAWNA OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	41
1.9.	ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	43
VI.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	45
1.	ŚRODOWISKO KULTUROWE.....	45
1.1.	INFORMACJE O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH MIASTA	45
1.2.	ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.....	47
2.	DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	55
VII.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	55
VIII.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU SFERY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ	55
1.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ (USŁUGI DLA LUDNOŚCI) ..	55
1.1.	OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	56
1.2.	POLICJA.....	56
1.3.	STRAŻ POŻARNA.....	57

1.4.	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA.....	57
1.5.	KULTURA, SPORT I REKREACJA.....	57
1.6.	CMENTARZE	58
1.7.	POMOC SPOŁECZNA.....	58
2.	DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA.....	61
IX.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	63
1.	STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I ZAGROŻENIE HAŁASEM	63
2.	PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	64
3.	ZAGROŻENIE POWODZIOWE.....	64
4.	ZAGROŻENIA OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	64
5.	ZAKŁADY STWARZAJĄCE RYZYKO POWAŻNEJ AWARII	64
6.	TRANSPORT TRANZYTOWY	65
X.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	65
1.	WNIOSKI ZŁOŻONE DO ZMIANY STUDIUM.....	65
2.	ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE	65
2.1.	DEMOGRAFIA (ANALIZY SPOŁECZNE).....	66
2.2.	MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY (ANALIZY EKONOMICZNE)	69
2.3.	MAKSYMALNE W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ.....	72
2.4.	BILANSE TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ;.....	75
XI.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW.....	82
XII.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	83
XIII.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	86
XIV.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	86
XV.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	86

XVI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMU KOMUNIKACJI...	86
XVII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	88
XVIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	91
XIX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	91
TOM II - KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA WĘGROWA	92
I. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	94
II. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	97
1. STRUKTURA FUNKCJONALNA MIASTA, W TYM ZASADY ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW ORAZ WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW.....	98
2. OBIEKTY HANDLU, W TYM O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M²	113
3. KIERUNKI ROZWOJU ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH.....	114
4. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ.....	114
III. TERENY Z OGRANICZENIAMI ZABUDOWY ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	115
IV. KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU	116
1. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	116
2. OCHRONA ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH	118
3. OCHRONA POWIETRZA	118
4. OCHRONA GLEB W MIEŚCIE.....	119
5. WSKAZANIA W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU AKUSTYCZNEGO.....	119
6. OCHRONA PRZED ZAGROŻENIAMI	120
V. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	120
1. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ	120
2. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ POPRZECZ WPIS DO REJESTRU ZABYTKÓW	122

3. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ POPRZECZ WPIS DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	
122	
VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	123
1. PLANOWANY ROZWÓJ UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO	123
2. PLANOWANY ROZWÓJ SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	126
VII. OBSZARY PRZEZNACZONE NA ROZMIESZCZENIE INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM (GMINNYM) I PONADLOKALNYM (POWIATOWYM)	130
1. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	130
2. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM (WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM)	131
VIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ. OBSZARY OBJĘTE I WSKAZANE DO OBJĘCIA OPRACOWANIAM I MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.	131
1. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.	132
2. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.	132
IX. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	133
X. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	134
XI. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	135
XII. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	135
XIII. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY REWITALIZACJI	135
XIV. OBSZARY ZDEGRADOWANE.	136
XV. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	137
XVI. ROZMIESZCZENIE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU	137

XVII. ROZMIESZCZENIE OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH O ZNACZENIU LOKALNYM.....	137
XVIII. ROZMIESZCZENIE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ZLOKALIZOWANE BĘDĄ OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m²	137
XIX. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	138
XX. UZASADNIENIE I SYNTEZA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM.....	139

TOM 1 - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

I. WPROWADZENIE

Rada miasta Węgrowa podjęła uchwałę Nr XXIV/151/2016 z dnia 29.09.2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa, która stanowi podstawę do sporządzenia nowego dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa. Granicami obszaru objętego studium są granice administracyjne miasta Węgrowa.

Zakres opracowania Studium określony jest w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Studium jako wewnętrzny dokument władz samorządowych, zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Studium jest dokumentem koordynującym politykę przestrzenną poprzez m.in. wskazanie wytycznych dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - ustalenia Studium zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

28 grudnia 1999 roku Rada Miasta Węgrowa uchwaliła „Studium uwarunkowań i warunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Węgrowa”, które pomimo upływu 20 lat nadal jest dokumentem określającym kierunki polityki przestrzennej gminy (Uchwała Nr XV/77/99). Dokument ten uchwałą Nr XXIV/150/2016 Rady Miasta Węgrowa z dnia 26 września 2016r. w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa został uznany za nieaktualny w całości. Dokument Studium został 20 lutego 2018 roku uzupełniony Zarządzeniem zastępczym Wojewody Mazowieckiego Nr WNP-II.742.119.2017 w sprawie wprowadzenia udokumentowanych złóż kopalin.

Opracowanie nowego Studium wynika z potrzeby uaktualnienia obecnego dokumentu, zarówno w zakresie uwarunkowań formalno-prawnych jak i przede wszystkim ze względu na zmieniające się potrzeby rozwojowe miasta.

Przy sporządzaniu Studium uwzględniono w szczególności:

- o zasady określone w "Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030", przyjętej uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011r. (M.P.2012.252) - uchylonej 13 października 2020r.

- ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, przyjętego uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018r,
- ustalenia Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+, przyjętej uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022r,
- ustalenia "Strategii Rozwoju Miasta Węgrowa na lata 2021-2030", przyjętej Uchwałą Rady Miejskiej Węgrowa Nr LVI/363/2022 z dnia 24 listopada 2022r.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU, STRATEGII ROZWOJU I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA, STRATEGII ROZWOJU GMINY

1. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030 (KPZK 2030) - DOKUMENT O CHARAKTERZE PONADREGIONALNYM, UCHYLONY

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 determinowała warunki zagospodarowania przestrzennego województwa a w konsekwencji poszczególnych gmin. KPZK 2030 jako elementy stabilizujące przestrzeń kraju i województwa wymieniał systemy osadnictwa, infrastruktury technicznej oraz wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, wskazując jako generalne zasady rozwoju kraju:

- miarkowany, policentryczny rozwój wielostronnie zrównoważony między strefą rynkową, społeczną i ekologiczną;
- minimalizację problemów funkcjonalno-przestrzennych;
- dostosowanie przestrzeni do standardów rynkowych (otwarcie, konkurencyjność, efektywność, czystość ekologiczna, innowacyjność i różnicowanie funkcjonalne).

Według KPZK 2030 pożądane cele rozwojowe kraju:

- podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności
- poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

- zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
- przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Silne regiony, których rozwój oparty będzie na endogenicznym potencjale i przewagach konkurencyjnych, kreować mają ogólnokrajowe impulsy rozwojowe, przyczyniając się do osiągania celów ogólnych polityki regionalnej i przestrzennej. Policentryczny system miast stwarza warunki czerpania korzyści skali i aglomeracji dla działalności gospodarczych, umożliwia miastom wzajemne uzupełnianie funkcji oraz pozwala na włączenie w procesy rozwoju zasobów materialnych i kapitału społecznego poszczególnych regionów kraju. Założono, że do 2030 roku będzie zapewne postępował proces koncentracji ludności i działalności gospodarczej na obszarach funkcjonalnych dużych miast, a także w średniej wielkości miastach i na otaczających je obszarach wiejskich.

2. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO - DOKUMENT O CHARAKTERZE REGIONALNYM

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego nie jest aktem prawa miejscowego – jest jednakże aktem kierownictwa wewnętrznego wiążącego organy i jednostki organizacyjne samorządu województwa. Plan stanowi podstawę dla m.in. uzgadniania bądź opiniowania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wyznaczył obszary funkcjonalne. Miasto Węgrów zakwalifikowano do obszaru siedleckiego o najniższym dostępie do dób i usług. W celu poprawy stanu proponuje się podjąć działania ukierunkowane na ożywienie gospodarcze obszaru, poprawę warunków życia mieszkańców, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego dla Węgrowa wskazano realizację inwestycji cele publicznego:

- postulowaną budowę obwodnicy Węgrowa na drodze krajowej nr 62 – zlokalizowaną w północno-wschodniej części miasta,
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na drodze wojewódzkiej nr 637 relacji Warszawa-Węgrów,
- inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowę i modernizację,
- inwestycje w zakresie oczyszczalni ścieków, w tym budowę, rozbudowę lub modernizację.

W zakresie zachowania ciągłości dziedzictwa kulturowego i ochrony krajobrazów kulturowych w Planie wskazuje się Węgrów jako ośrodek budowania tożsamości kulturowej regionu.

Powiat węgrowski wskazano jako zagrożony występowaniem suszy atmosferycznej.

3. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+ - DOKUMENT O CHARAKTERZE REGIONALNYM

W strategii jako wizję rozwoju "zróżnicowanego przestrzenne województwa mazowieckiego" wypunktowano przede wszystkim spójność terytorialną, wskazaną w „rozwoju zrównoważonym przestrzennie”.

Cel główny dla Mazowsza, to "wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów miejskich i wiejskich województwa, zwiększenie produktywności, rozwój innowacji i cyfryzacji, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do usług publicznych o wysokiej jakości na terenie całego województwa. Tak ukierunkowany rozwój będzie zgodny z zasadami trwałego rozwoju, tj. będzie się odbywać przy poszanowaniu zasobów środowiska, tak by kolejne pokolenia miały do nich dostęp w nie mniejszym stopniu niż obecne." Zadaniem kluczowym będzie wzmocnienie pozycji Warszawy w grupie wiodących metropolii Europy, przy jednoczesnym zwiększeniu dynamiki rozwoju ośrodków subregionalnych i budowaniu ich roli jako centrów rozwoju w podregionach, powiązanych funkcjonalnie z obszarami otaczającymi.

Podregion siedlecki wskazano jako zorientowany na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej podregionu, wzmacnianie postaw przedsiębiorczych i rozwój lokalnych rynków pracy poprzez wykorzystanie istniejącego potencjału i specjalizacji gospodarczych. Ponadto, istotne jest wzmocnianie zdolności obszaru do rozwoju nowych branż w celu dywersyfikacji gospodarki podregionu, zwłaszcza na obszarach wiejskich, aktywizacji zawodowej ludności i wzmocnienia bazy dochodowej samorządów lokalnych. Działania powinny koncentrować się na tworzeniu spójnej, skoordynowanej oferty inwestycyjnej obejmującej m.in. poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw na rynkach krajowych i zagranicznych oraz zwiększenie dostępności uzbrojonych terenów inwestycyjnych. Atrakcyjność turystyczna, w szczególności obszarów w pasmach przyrodniczo-kulturowych, pozwala na rozwój konkurencyjnej oferty turystycznej. W podregionie niezbędne są także działania na rzecz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej. Ze względu na problem zanieczyszczenia powietrza, ważne będzie także ograniczenie niskiej emisji z sektora komunalno- bytowego i transportowego.

Działania w OSI siedleckim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach.

1. Wsparcie rozwoju gospodarczego obszaru poprzez:

- wzmocnianie wykształconych specjalizacji gospodarczych, m.in. sektora rolnego, przetwórstwa rolno-spożywczego, przemysłu maszynowego, metalowego i chemicznego,
- rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej, w tym zapewnienie terenów inwestycyjnych i poprawę ich dostępności

transportowej, • rozwój infrastruktury turystycznej i promocję zintegrowanej oferty turystycznej;

2. Poprawa stanu środowiska poprzez: • rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych, • zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych, • modernizację systemu gospodarki odpadami – wdrażanie gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym.

4. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA WĘGROWA NA LATA 2021-2030 - DOKUMENT O CHARAKTERZE LOKALNYM

Jako kluczową misję dla Węgrowa Strategia definiuje "zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców poprzez rozbudowę bezpiecznej infrastruktury społecznej i technicznej, tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i turystyki z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz z zachowaniem istniejących walorów kulturowych i przyrodniczych miasta i doliny Liwca".

Strategia wskazuje wizję Węgrowa jako "miejsce atrakcyjne dla mieszkańców, otwarte dla turystów i inwestorów z dobrze rozwiniętą infrastrukturą społeczną i techniczną oraz dbające o swoje środowisko przyrodniczo - kulturowe."

Strategia wskazuje główne cele strategiczne służące realizacji wizji miasta:

1. wymiar społeczny: Poprawa jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności osiedleńczej Węgrowa:
 - zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Miasta
 - podnoszenie standardów infrastruktury społecznej, technicznej i drogowej
 - wsparcie i aktywizacja mieszkańców
2. wymiar gospodarczy: Wzrost atrakcyjności turystyczno - gospodarczej Węgrowa:
 - wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej Miasta
 - podniesienie kompetencji zawodowych mieszkańców
3. wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura): Zrównoważone kształtowanie ładu przestrzennego i ochrona środowiska:
 - atrakcyjna przestrzeń publiczna
 - poprawa stanu środowiska naturalnego wraz z rozwojem OZE
 - zwiększenie spójności zagospodarowania przestrzennego.

III. CHARAKTERYSTYKA I ROZWÓJ PRZESTRZENNY MIASTA WĘGROWA

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O MIEŚCIE

Miasto powiatowe Węgrów położone jest we wschodniej części Województwa Mazowieckiego. Węgrów jest głównym miastem i ośrodkiem administracyjno-kulturalno-przemysłowym powiatu węgrowskiego. W powiecie znajdują zarówno gminy miejsko-

wiejskie (Łochów) jak i to gminy wiejskie (Grębków, Korytnica, Liw, Miedzna, Sadowne, Stoczek i Wierzbno). Gmina Liw ma swoją siedzibę w mieście Węgrowie.

Obszar miasta Węgrowa wynosi 35,51 km². Liczba ludności wynosi 12 452 osoby.

Węgrów stanowi ważne centrum administracyjne, gospodarcze i kulturalne ziem drohickiej i liwskiej. Miasto jest ważnym węzłem komunikacji drogowej łączącej Warszawę ze wschodnią Polską.

Przez Węgrów przebiegają główne szlaki drogowe o znaczeniu krajowym (DK nr 62) i regionalnym (DW nr 637 i 696) prowadzące z Węgrowa do Siemiatycz, Wyszkowa i Płocka, Kałuszyna oraz do Warszawy. Wiele głównych szlaków drogowych, takich jak DK2 (docelowo A2), KD nr 63 i DK nr 50 omija Węgrów w odległości około 20 km.

W części wschodniej i centralnej miasto jest intensywnie zainwestowane w sposób charakterystyczny dla starego, rozrastającego się małego miasta, z wielofunkcyjną strefą centralną i obrzeżnymi strefami produkcyjnymi, które rozbudowują się wzdłuż dróg krajowej i wojewódzkich, wybiegających z centralnej strefy miast.

Część północno-wschodnią oraz w mniejszym stopniu skraj wschodni Węgrowa zajmują lasy będące fragmentem pasma lasów ciągnących się na kierunku północ-południe na wschód i północ od miasta. Lasy sąsiadują z Węgrowem także od południowego-zachodu.

W zachodniej granicy Węgrowa przepływa rzeka Liwiec. Jeden z jej prawych dopływów, Grochowska Struga (potocznie Czerwotka) wraz z Dopływem z Jartypor, jako podwójnie rozgałęziona przepływa ze wschodu na zachód na północ od centrum miasta - jej odnoga północna nosi zwyczajową nazwę Ada. Kolejny prawy dopływ Liwca, Miedzianka, płynie na północ od miasta, odcinkowo stanowiąc jego granicę. Ponadto na południe od centrum miasta do Liwca wpada Dopływ z Ruchny, zaś na północ od Ady także Dopływ z Nowin.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

2.1. INFORMACJA O ROZWOJU HISTORYCZNYM MIASTA WĘGROWA.

Węgrów historycznie jest miastem ziemi drohickiej, należącej do Podlasia. Położony na pograniczu ziem drohickiej i liwskiej, pełnił rolę osady targowej na szlaku do Rusi.

Początki Węgrowa sięgają średniowiecza. Najstarsze materiały źródłowe dotyczące Węgrowa pochodzą z roku 1414. Pierwsze osiedle będące zalążkiem przyszłego organizmu miejskiego powstało prawdopodobnie w II połowie XIV w. Dzięki położeniu na szlaku handlowym na Ruś nastąpił szybki rozwój miejscowości. W roku 1441 książę mazowiecki Bolesław IV nadał Węgrowowi prawa miejskie na prawie chełmińskim. Istotny rozwój, który nastąpił w XVI wieku, związany był z prowadzonym w mieście handlem

zbożem. Główne szlaki handlowe przechodzące przez Węgrów prowadziły z Korony na Litwę (gościniec litewski) oraz z Łukowa do Gdańska (gościniec gdański). W tym czasie miasto składało się z 3ch odrębnych części (lokacji): miasta Starego, Nowego i Ruskiego. Liczne osadnictwo z zagranicy spowodowało powstanie odrębnych dzielnic dla poszczególnych nacji: żydowskiej czy szkockiej. Większość osadników zajmowała się rzemiosłem.

Pod koniec XVI wieku miasto, będące własnością rodu Radziwiłłów, dodatkowo stało się ważnym ośrodkiem ariańskim, przekształconym z czasem w ewangelicki. Jednocześnie Węgrów był też głównym centrum rozległych włości węgrowskich, obejmujących liczne wsie oraz rozległe puszcze.

Ryc. 1 Plan miasta Węgrowa z 1620r.

źródło: Józef Kazimierski "Z dziejów Węgrowa w XV—XVII wieku"

"W 1580 r. istniało więc w Węgrowie 20 domów rynkowych, 148 domów ulicznych oraz 115 nędznych chałup. Miasto posiadało 55 1/2 włók osiadłych, 2 wójtowskie oraz 31 ogrodów, 6 kół walnych dziedzicznych, 3 doroczne oraz 3 kotły gorzałczane. Poza tym występowali tu liczni rzemieślnicy, a to: szewców 3, krawców 3, kuśnierzy 2, kowali 3, ślusarzy 2, siodlarz 1, rzeźników 3, piekarzy 10, szynkarzy 5, stelmachów 4, stolarzy 2, kołodziejów 2 oraz rymarzy 2". [A. Jabłonowski, Źródła dziejowe, t. XVII, cz. I, Podlasie, Warszawa 1908, s. 3, 60, 71, 74 i 226].

Liczba domów w rynku wzrosła w roku 1621 do 50. Działo w nich 23 rzemieślników. W całym mieście było wówczas łącznie 538 posesji (466 domów, z czego 65 pustych), działało 132 rzemieślników. Miasto rozrosło się do "włók starych miejskich 72 1/2, nowych 25, ruskich 16 1/2, wójtowskich 1 1/2". W mieście działało 11 browarów, 4 oznice, 13 kotłów gorzałczanych, 20 kotłów żydowskich oraz 11 młynów: 2 na rzeczce Miedziance, 6 na Czerwonce, 2 na odnodze Liwca oraz 1 na rzeczce Adzie. Rzemieślnicy, to: cieśli 5, czapnik 1, garncarz 1, mydlarz 1, grabarz 1, bednarzy 3, balwierz 1, furmanów 2, cyrulik 1, kramarz 1, kuśnierzy 14, krawców 8, kołodziejów 8, kowali 5, malarzy 2, oracz 1, prasołów 6, piekarzy 10, piernikarz 1, puszkarz 1, postrzygaczy 2, pastuch 1, rymarz 1, rzeźników 6, stolarzy 1, szewców 23, ślusarzy 2, stelmach 1, skrzypek 1, siodlarz 1, szklarz 1, trębacz 1, tkacz 1, zdunów 7 oraz złotników 2.

Ludność zajmowała się nie tylko rolnictwem, rzemiosłem czy handlem, ale także obsługą licznych pielgrzymów do zboru augsburskiego. Sprowadzenie w 1650 roku Szkoci zajmowali się z kolei sukiennictwem. Przetrwali oni w mieście aż do końca XVIII wieku, tworząc w strukturze miasta oddzielną osadę.

W okresie potopu szwedzkiego miasto zostało spalone. Odbudowujący się Węgrów w roku 1664 przeszedł w ręce rodu Krasińskich, którzy sprowadzili do miasta zakon reformatorów. Tym samym powstały nowe inwestycje związane z religią katolicką, w tym klasztor. Konflikty religijne spowodowały odpływ ludności protestanckiej, którą zastępowali osadnicy żydowscy. Wojna północna spowodowała kolejne zniszczenia miasta. Odbudowane miasto tylko na chwilę odzyskało swoje znaczenie. Jego właściciele zmieniali się jednakże co kilkadziesiąt lat.

W strukturze Węgrowa w ciągu XV, XVI i XVII w. widać było niezależne układy trzech głównych "miasteczek": Starego, Nowego i Ruskiego. Istotny wpływ na rozwój struktury miały ośrodki religijne: katolicki (we wschodniej i południowo-wschodniej części miasta), żydowski (południowo-zachodnia i zachodnia część miasta) oraz ewangelicko-ariańsko-augsburski (północna i północno-zachodnia część miasta). Elementem łączącym te struktury był rejon Starego Rynku, czyli głównego ośrodka administracyjnego i handlowego. Taki kształt miasta przetrwał do XIX w., a niektóre elementy dawnego rozplanowania miasta zachowały się do chwili obecnej.

W okresie po III. rozbiorze Węgrów znalazł się w granicach państwa Habsburgów (tzw. Galicja Zachodnia), zaś później stał się miastem w Księstwie Warszawskim i późniejszym Królestwie Polskim.

W II. Rzeczypospolitej Węgrów był miastem o znaczeniu lokalnym. Stanowiło ono ośrodek handlowy - wymiana towarów następowała głównie pomiędzy lokalnymi rzemieślnikami oraz ludnością wiejską z terenów otaczających.

Ryc. 2 Widok na Rynek Mariacki w latach 30-tych XX. w.

źródło: archiwum MBP

We wrześniu 1939 roku miasto zostało zbombardowane. W mieście utworzono getto liczące 8 tysięcy mieszkańców, zlikwidowane w latach 1942-43. Przedwojenna dzielnica żydowska uległa zniszczeniu, wraz z obydwoma synagogami.

Zabudowa w rejonie rynku i jego otoczeniu w znacznym stopniu zachowała się.

Przekształcenia powojenne dotknęły znaczną część historycznej struktury miejskiej. Na obrzeżach historycznej struktury od 1960 roku powstały osiedla spółdzielni mieszkaniowej, o układzie zabudowy blokowym, całkowicie innym od historycznej, klasycznej zabudowy obrzeżnej, wyraźnie wyższe od starej zabudowy. Obszar dawnej dzielnicy żydowskiej zajęły obiekty usług publicznych, w tym, stadion miejski oraz nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zaś w części północnej powstały zakłady przemysłowe.

Decyzja władz centralnych o wprowadzeniu do Węgrowa przemysłu to dopiero rok 1964. W mieście powstały 4 duże zakłady pracy, w tym dwa zakłady przemysłowe (Zakłady Wytwórcze Urządzeń Telefonicznych, Państwowy Ośrodek Maszynowy), Zakład Mleczarski, funkcjonowało też 6 spółdzielni (m. in. Spółdzielnia Podlaska Przemysłu Ludowego i Artystycznego) oraz 148 warsztatów rzemieślniczych. W przemyśle pracowały wówczas 1163 osoby (na 2116 ogółu pracowników "gospodarki uspołecznionej"). Ludność miasta w tym czasie wynosiła 6,6 tysiąca.

Dawne Nowe i Ruskie Miasta (na południe od Rynku) zostały przebudowane - Plac Nowego Miasta całkowicie zaniknął, zaś rejon dawnego rynku Ruskiego Miasta nadal pozostaje przestrzenią otwartą, nie ma jednak charakteru reprezentacyjnego - częściowo zajmują go boiska sportowe. Obecna zabudowa na południe od rejonu głównego Rynku to

blokowiska oraz strefa przemysłowa zamieniona w targowisko miejskie. Miasto rozrosło się wokół rynku, początkowo z silniejszym południowym kierunkiem rozwojowym. Tereny produkcyjne koncentrowały się w zachodniej części miasta, w części wschodniej dodatkowo ukształtował się mniejszy zespół zakładów meblarskich.

XXI. wiek przyniósł rozwój pasm zabudowy wzdłuż drogi krajowej nr 62 (na północ i na wschód od centrum) oraz w mniejszym stopniu wzdłuż dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Powstały tu zarówno zespoły zabudowy produkcyjno-magazynowej i usług jak i zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Miasto Węgrów to typowa gmina miejska z rejonami zarówno zwartej zabudowy jak i ze strefami o charakterze otwartym, przyrodniczym.

Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 14,4 % powierzchni miasta, zajmując łącznie 512 ha i przeważając w jego części środkowo-zachodniej. Zwarta zabudowa wielofunkcyjna dominuje w historycznym centrum miasta, skupionym w rejonie Rynku Mariackiego, głównie w kwartałach go otaczających i położonych na południe od Rynku. Znajdują się tu zarówno zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (o wysokości 1 lub 2ch kondygnacji) i wielorodzinnej (o wysokości do 2ch i 5ciu kondygnacji) jak i samodzielne budynki usługowe, zwykle parterowe lub 2-kondygnacyjne. W centrum usługi to zarówno obiekty administracji publicznej, biur i urzędów, szkół średnich, domy kultury jak i liczne obiekty handlowe (o różnym stanie technicznym jak i jakościowym). Udział osiedli zabudowy jednorodzinnej w centrum jest znaczny - przeważają one w części położonej na północ od Rynku. Osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej dominują w strefie położonej na południe od Rynku. Rozległe, zwarte osiedla zabudowy jednorodzinnej otaczają centrum Węgrowa od południa, wschodu i północy. Rejony produkcyjno-magazynowe sąsiadują z centrum od południowego-zachodu oraz rozciągają się wzdłuż drogi krajowej (na wschód i północ od rejonu centrum).

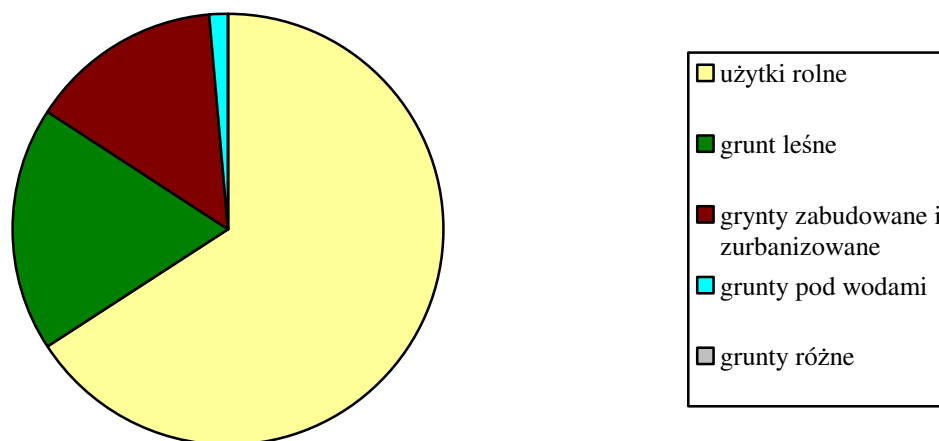
Grunty leśne, zlokalizowane głównie w części północno-wschodniej Węgrowa, to 18,4 % powierzchni miasta, czyli 652,24 ha. Z kolei grunty orne obejmują 1400 ha, pastwiska i łąki obejmują 803 ha zaś pozostałe użytki rolne 132 ha, łącznie stanowiąc 65,9 % powierzchni miasta. Grunty pod wodami zajmują 45 h (1,2 %). zaś tereny różne 2 ha (0,1%). Tereny otwarte i lasy dominują w strukturze miasta.

Liczne działki drogowe (zaliczone do terenów zabudowanych i zurbanizowanych), stanowiące 4,3% powierzchni miasta (153 ha), tworzą zwłaszcza w centrum miasta

rozbudowany układ drogowy. Na obrzeżach działki drogowe to m.in. pasy dróg tranzytowych jak i system dróg gminnych.

Ryc. 3 Struktura użytkowania gruntów w Węgrowie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PODGiK

Zgodnie z danymi Urzędu Miasta Węgrowa w roku 2020 długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej wynosiła 97,0 km, do sieci wodociągowej podłączono 77,3% budynków mieszkalnych (2019 r.) i jednocześnie 87,2% mieszkańców miasta (2019 r.). Długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 54,9 km, do sieci kanalizacyjnej podłączono 57,9% budynków mieszkalnych (2019 r.) i jednocześnie 77,6% mieszkańców miasta (2019 r.).

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Obecna struktura przestrzenna miasta jest wynikiem nawarstwień z różnych okresów i oparta jest na układzie promienistym w stosunku do historycznego centrum z zachowanymi przebiegami dawnych dróg tranzytowych.

Najcenniejszy układ przestrzenny Węgrowa, to rejon Rynku Mariackiego, który powstał XV wieku na bazie placu targowego, tworzonego przez trakty do Liwa, Sokołowa i Łochowa. Jego kształt uformował się ostatecznie w XVIII wieku i jest to jedno z najbardziej charakterystycznych założeń urbanistycznych epoki baroku w Polsce. Z tego też powodu obecnie rynek wraz z przylegającą do niego zabudową znajduje się w strefie „A” ochrony konserwatorskiej. Przestrzeń placu w 2 połowie XX wieku ulegała systematycznej degradacji. W celu jej zatrzymania oraz eliminacji jej negatywnych skutków w latach 2011 - 2014 roku rynek poddano rewitalizacji. Działania te miały na celu ożywienie przestrzeni rynku: zachęcenie mieszkańców do przebywania w nim jak i wprowadzenie do niej elementów zagospodarowania służących obsłudze zabudowy istniejącej w pierzejach placu.

Po wschodniej stronie Rynku znajduje się kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia N. P. Marii, zbudowany w stylu barokowym. Jest to obiekt wpisany wraz z działką i ogrodzeniem do rejestru zabytków. Kościół w przeszłości został usytuowany na prostokątnym cmentarzu z wejściem głównym na osi kościoła.

Charakterystyczne bezpośrednie, regularne i osiowe powiązanie terenu działki kościelnej z przestrzenią Rynku sprawiają, że bryła kościoła jest dominantą tego założenia urbanistycznego, stanowi swoistą wizytówkę miasta. Bazylika posiada typową fasadę barokową, ozdobioną figurami świętych apostołów Piotra i Pawła. Zachowały się elementy pozostałe z dawnego kościoła gotyckiego, jak wieżyczki oraz szkarpy opasujące budowlę.

Placyk przed „Domem Lipki” wiąże się kompozycyjnie z północno-zachodnim narożnikiem Rynku Mariackiego i jego północną pierzeją. Zdegradowany przestrzennie w okresie powojennym był on kompozycyjnym aneksem Rynku. Stał przy nim późnorennesansowy, zbudowany ok. XVI-XVII w. „Dom Lipki” (dawną drukarnia ariańska) - zlokalizowany w północnej pierzei, przy początku ul. Gdańskiej. Obecnie stojący w tym miejscu budynek to rekonstrukcja dawnego zabytku, zrealizowana od podstaw w 1987 r. Dom Lipki przywołuje historię Węgrowa jako miasta w którym znaleźli schronienie arianie.

Ulica Narutowicza, najlepiej zachowana w historycznej formie ulica Węgrowa z przewagą zabudowy drewnianej o cechach tradycyjnego budownictwa lokalnego Podlasia, jest elementem dawnej osady sukienników szkockich osiadłych w mieście w XVII wieku, sprowadzonych przez księcia Bogusława Radziwiłła. Powiązana jest ona kompozycyjnie z Rynkiem Mariackim poprzez opisany wyżej placyk w północno-zachodnim narożu Rynku. Ulicę podkreślają szpalery starych drzew towarzyszące zabudowie oraz zespół kościoła z plebanią, usytuowany w ostatnim odcinku ulicy.

Obszary położone w centrum miasta to tereny w znacznym stopniu zainwestowane. Ich wyraźną granicę stanowi od wschodu obwodnica miasta w śladzie drogi krajowej nr 62 i częściowo wschodniego odcinka drogi wojewódzkiej nr 637, od południa ul. Różana (i sąsiadujący z nią rów melioracyjny) zaś od północy rejon ul. Obrońców Westerplatte. Od zachodu ważnym pasmem granicznym w mieście jest dolina Liwca.

Przekraczające te bariery tereny zainwestowane to przede wszystkim pasma osadnicze powstające samorzutnie wzdłuż dróg wylotowych z centrum miasta. Wyjątek od tej zasady stanowi przede wszystkim duży kompleks zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej tzw. osiedla północnego, tworzący wyraźne osiedle na północ od centrum. Pomniejsze zespoły kształtują się także na wschód, północny-wschód i południowy wschód od centrum.

Przemysł, składy i magazyny koncentrują się w części zachodniej miasta oraz na wschodzie, czyli na terenach, które pod funkcje te zainwestowano w 2. połowie XX. wieku.

Strefa położona na zachód od centrum jest dzisiaj bardzo silnie zainwestowana - istnieją tu zakłady produkujące meble i maszyny rolnicze, bazy logistyczne, warsztaty remonowo-budowlane. Znaczna część zabudowy to nowe lub zmodernizowane obiekty na terenie dawnych zakładów "gospodarki społecznej". Rozwój w kierunku wschodnim jest niemożliwy ze względu na istniejące tu obiekty usługowe o znaczeniu ogólnomiejskim. Od zachodu zaś pas terenów nad Liwcem to obszary chronione i zalewowe. Jedynym możliwym kierunkiem rozwojowym są tereny położone na południe od tej strefy. Takie działanie pozwoli na stworzenie większego zespołu łączącego dawną strefę z nowopowstającym zespołem wzdłuż drogi wojewódzkiej 637, na południowy-zachód od miasta.

Intensywny rozwój dotyczy także strefy położonej na północny-zachód od miasta, wzdłuż drogi krajowej nr 62. Podobnie jak w przypadku wyżej opisanym, także i tutaj przeważają nowe obiekty na działkach już wcześniej zainwestowanych, uzupełnione nowymi

inwestycjami. Działają tutaj bazy logistyczne, producenci przetworów mleczarskich (Hochland) czy wyrobów z PCV, warsztaty remontowo-budowlane, składy materiałów budowlanych, a także drobne warsztaty. Całość uzupełniają obiekty usługowe. Ten pasmowy układ jest niestety porozdzielany niewielkimi zespołami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Ze względu na potencjalne konflikty żadne z tych wykluczających się przeznaczeń terenów nie ma szans na pełny rozwój.

Trzecim znaczącym kierunkiem rozwojowym dla produkcji jest wschodni fragment miasta, także jak poprzedni położony przy drodze krajowej nr 62. Działa tutaj duży zakład produkcji mebli (Meblomaster) oraz kolejny, drobniejszy a także producenci karmy dla psów, maszyn rolniczych. Także i tutaj są zlokalizowane bazy logistyczne, stacje paliw i drobne warsztaty. Strefa ta ma szanse rozwoju głównie w kierunku południowym, po drugiej stronie drogi nr 62. Blokada dla rozwoju są niewielkie fragmenty gruntów leśnych, dla których trudno jest uzyskać zgody na przeznaczenie na cel nieleśny.

Duże kompleksy leśne w północno-wschodniej i wschodniej części miasta wraz z sąsiadującymi polami i łąkami, poprzecinane dolinami Grochowskiej Strugi (Czerwonki) i jej dopływów, tworzą wyraźny system terenów otwartych.

Nowe inwestycje zrealizowane w ostatnich 10-ciu latach, to zarówno liczne budynki mieszkalne (głównie jednorodzinne), pojedyncze obiekty usługowe (w tym galeria handlowa w północnej części dawnego dworca PKS-u), realizacje drogowe i infrastrukturalne oraz obiekty produkcyjno-magazynowe (w większości nowe obiekty powstałe w starych lokalizacjach).

Poprawa ładu przestrzennego jest jednym z priorytetów zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa. W planowaniu miejscowym należy przestrzegać określonych zasad, gwarantujących poprawę ładu przestrzennego, wśród których jest:

- ograniczanie rozproszenia się budownictwa, zwłaszcza jednorodzinnego, poprzez kształtowanie zespołów mieszkaniowych w ramach istniejącego zainwestowania, w postaci układów pasmowych i zwartych osiedli, rozdzielonych pasmami terenów otwartych;
- rozszerzanie terenów mieszkaniowych poza obszar zwartej zabudowy miejscowości w pierwszej kolejności na tereny już silnie obciążone zabudową rozproszoną oraz rezygnacja z wprowadzania nowej i utrwalania istniejącej zabudowy w terenach otwartych,
- ograniczanie rozwoju terenów budowlanych liniowo wzdłuż ciągów dróg wyższych rangą w celu umożliwienia rozbudowy i modernizacji tych dróg,
- ochrona dziedzictwa kulturowego, kształtowanie harmonijnego krajobrazu poprzez wykorzystanie walorów środowiska kulturowego i podniesienie atrakcyjności obszarów poprzez uwzględnienie ustaleń konserwatorskich i dostosowanie nowej architektury do tradycji i charakteru substancji zabytkowej,
- ochrona walorów środowiska przyrodniczego, polegająca na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów i składników przyrody, szczególną opieką powinny zostać objęte obszary objęte formami ochrony przyrody.

3. ANALIZA DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY ORAZ DECYZJI O LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

W Węgrowie w ostatnich 5ciu latach rocznie wydawano średnio około 93 decyzji o warunkach zabudowy. Analiza wydanych decyzji i pozwoleń na budowę ujawnia różnorodność działań inwestycyjnych. Zauważalną tendencją jest dominacja decyzji dotyczących realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, które wynosiły około 79% ogółu wydanych decyzji. Drugą pod względem udziału jest grupa decyzji dotyczących funkcji usługowej, stanowiąca średnio 10% ogółu wydanych decyzji. Pozostałe decyzje dotyczące funkcji pozostałych, w tym pojedyncze dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, produkcyjnej, gospodarczej i innych nie stanowią istotnych udziałów w ogóle wydanych decyzji. Obserwuje się wyraźne rozproszenie wydawanych decyzji na obszarze miasta, brak jest wyraźnych tendencji wskazujących na szczególne zainteresowanie którymkolwiek rejonem Miasta.

Informacje o decyzjach o warunkach zabudowy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego wydawanych na terenie miasta Węgrowa

rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2000
decyzje o warunkach zabudowy ogółem [szt.]	108	96	58	64	81	84	92	77	90	93	111
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej [szt.]	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	2
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [szt.]	81	78	47	44	55	69	70	66	77	77	88
decyzje dotyczące zabudowy usługowej [szt.]	17	12	8	13	11	9	7	4	6	6	4

Znaczna ilość decyzji dotyczy rozbudów i przebudów budynków mieszkalnych, co może wskazywać na zmiany jakościowe zasobów mieszkaniowych, a więc i na poprawę standardów życia mieszkańców miasta. Sytuacja ta każe się zastanowić nad wskazaniem w Studium UiKZP terenów pod nowe zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym pod zespoły zabudowy ekstensywnej o wysokim standardzie oraz pod nowe zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - o ograniczonej powierzchni.

Znaczna ilość decyzji dotyczy inwestycji miejskich, przede wszystkim związanych z realizacją nowych ulic i modernizacją tych istniejących. Równie liczna grupa decyzji dotyczy realizacji sieci infrastruktury technicznej. Działania takie podnoszą w znaczący sposób zarówno jakość życia mieszkańców jak i jakość przestrzeni miejskiej.

Działania polegające na uzbrajaniu i dozbrajaniu terenów zainwestowania miejskiego pozwalają na intensyfikację tego zainwestowania oraz na zainwestowanie terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących, znajdujących się w zasięgu oddziaływania nowych i rozbudowywanych systemów.

4. ANALIZA HISTORYCZNYCH OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH

Pierwszy po II wojnie światowej Miejskowy plan uproszczony zagospodarowania przestrzennego opracowano w 1957 roku. Miał on na celu uruchomienie w mieście procesów rozwojowych. niestety w wyniku jego realizacji zatartych zostało wiele relikwów układu pierwotnego miasta na przykład system rynków miejskich.

Następny Miejskowy Plan Ogólny zagospodarowania przestrzennego zatwierdzono w 1967 roku jedynie dla części zurbanizowanej miasta. Plan ten zakładał skupienie usług w kwartałach położonych na południe od rynku oraz terenów mieszkaniowych równomiernie wokół niego. Nad rzeką Liwiec przewidywano rozmieszczenie funkcji rekreacyjno-turystycznych. W północnej części miasta była zaplanowana dzielnica przemysłowo-składowa. W tym planie wytyczono przebieg obwodnicy drogowej po obrzeżu miasta o przebiegu zbliżonym do obecnej obwodnicy przebiegającej de facto wokół centrum miasta.

W 1987 roku do opracowano kolejny Miejskowy Planu Ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa, który sankcjonował m.in. powstałe w międzyczasie poza obszarem poprzedniego planu zespoły produkcyjno-magazynowe. Plan ten wskazał nowe tereny rozwojowe wzdłuż dróg prowadzących do Sokołowa Podlaskiego i do Łochowa. Zgodnie z tym planem tereny mieszkaniowe rozwinęły się w kierunku południowym i zachodnim, zaś tereny przemysłowo-składowe w kierunku północnym wzdłuż rzeki oraz wschodnim. Plan wskazywał celowość budowy drugiej obwodnicy miejskiej od południa, wschodu i północy.

Plan z 1993 r. opracowany na podstawie wniosków inwestycyjnych mieszkańców wskazywał tereny budowlane dla miasta na kierunku północnym i wschodnim przy równoczesnym ich znacznym rozproszeniu. W celu ochrony wartości przyrodniczych plan określił strefę ekologiczną miasta wyłączoną z zabudowy.

5. OBECNY STAN PLANISTYCZNY

5.1. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Od czasu uchwalenia pierwszego studium miasta Węgrowa w 1999 r. uchwalone zostało 9 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa w części dotyczącej strefy ekologicznej, uchwalona Uchwałą Nr XXXIV/207/01 Rady Miasta Węgrowa z dnia 18 grudnia 2001r.,
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru części działek gruntu oznaczonych numerami ewidencyjnymi 6062/2 i 6062/2 położonych w pld.-zach. części miasta Węgrowa na Bagnie, przylegających do drogi wojewódzkiej nr 637 i części tej

- drogi, uchwalona Uchwałą Nr IV/28/03 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 27 stycznia 2003r.,
3. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa dla inwestycji "Trzecia nitka rurociągu naftowego Przyjaźń" wraz z infrastrukturą 4 lipca 2005r.,
 4. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa - Osiedle "Północne", uchwalony Uchwałą Nr XXXIX/295/2005 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 29 grudnia 2005r.,
 5. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa - Osiedle "Glinki", uchwalony Uchwałą Nr XLVIII/298/2010 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 24 lipca 2010r.,
 6. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa terenu Miedzianka, uchwalony Uchwałą Nr XI/53/2011 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 3 października 2011r.,
 7. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa - terenu dworca autobusowego przewozów pasażerskich i działek przyległych, uchwalony Uchwałą Nr XVIII/105/2012 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 18 lipca 2012r.,
 8. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego strefy śródmiejskiej miasta Węgrowa część I, uchwalony Uchwałą Nr XXXI/200/2013 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 27 czerwca 2013r.,
 9. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa - "Osiedle Polna", uchwalony Uchwałą Nr XLVI/277/2018 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 25 czerwca 2018r.

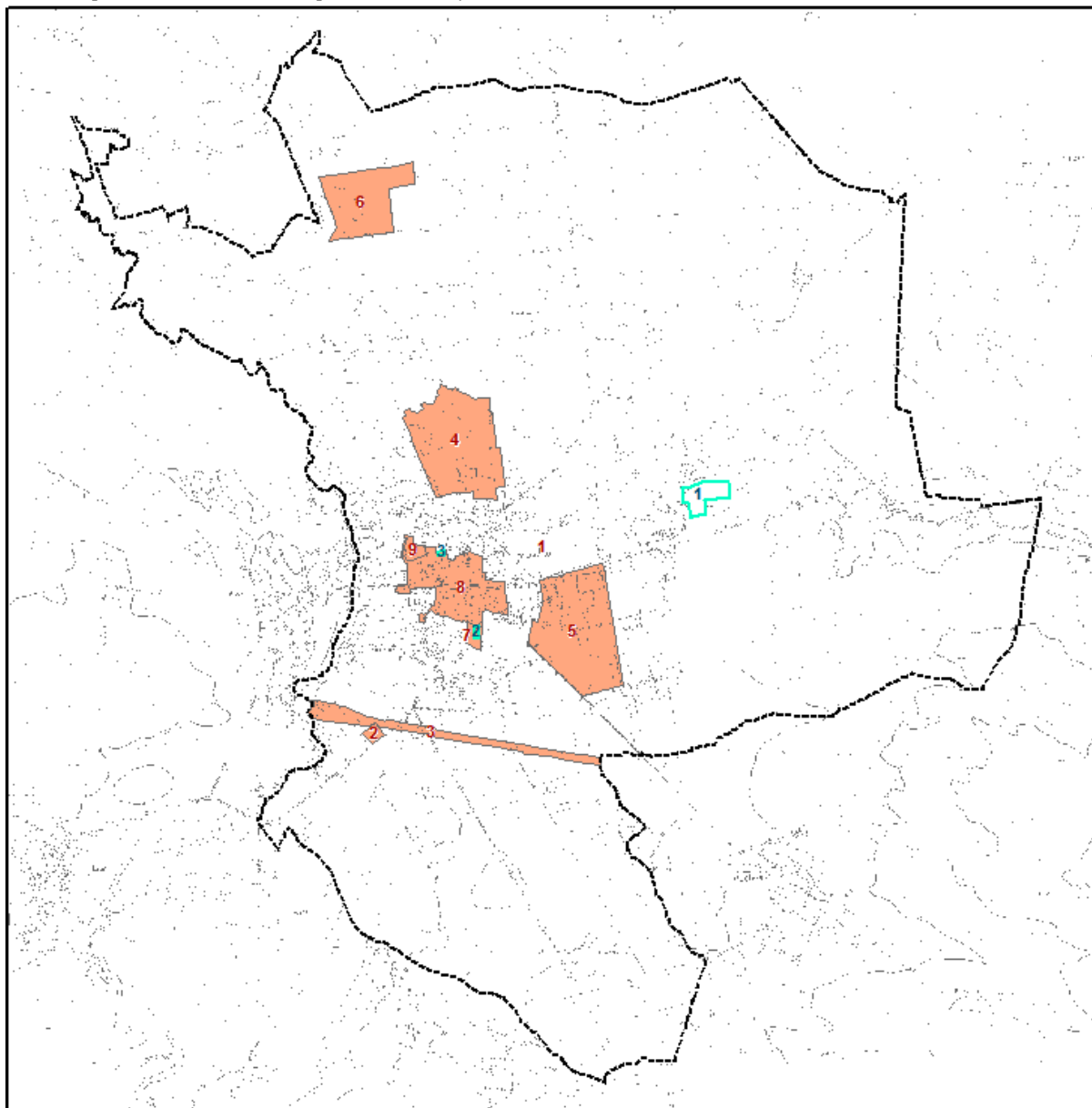
Powierzchnia obszarów objętych obowiązującymi planami miejscowymi wynosi 209 ha i nie uległa zmianie od 2013 roku (uchwalony w 2018 r mpzp. obejmuje obszar wcześniej również objęty planem miejscowym). Stanowi to 5,0% ogólnej powierzchni miasta.

W trakcie opracowania są projekty trzech planów miejscowych:

1. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa – strefy magazynowo produkcyjnej Zelce I;
2. projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa – terenu dworca autobusowego przewozów pasażerskich i działek przyległych - w zakresie części tekstowej dla terenu 3.U/Ks;
3. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa w rejonie skrzyżowania ul. Gdańskiej i Wieniawskiego.

Ryc. 4 Plany miejscowe na obszarze Węgrowa.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

5.2. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA WĘGROWA

W dniu 28 grudnia 1999 roku Uchwałą Rady Miasta Węgrowa Nr XV/77/99 w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa uchwalono kompleksowe Studium dla obszaru całego miasta.

6. POŁOŻENIE MIASTA W UKŁADZIE POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH

6.1. USYTUOWANIE PRZESTRZENNE

Węgrów to miasto położone na wschodnim Mazowszu, w odległości około 65 km od Warszawy, przy drodze krajowej nr 62, łączącej przygraniczne Siemiatycze z Wyszkiem i dalej Serockiem, Płockiem, Włocławkiem i Strzelnem. W zachodniej granicy miasta przepływa Liwiec, oddzielający Węgrów od sąsiadującego Liwu. Miasto położone jest w obniżeniu Węgrowskim.

Węgrów jest miastem powiatowym i należy do Województwa Mazowieckiego. Graniczy z gminami: Liw i Miedza (w woj. mazowieckim) oraz Sokołów Podlaski (w woj. podlaskim). Gminy te są obecnie gminami wiejskimi, z przewagą terenów otwartych, rolnych. Osadnictwo Węgorwa generalnie oddzielone jest od sąsiednich zespołów osadniczych, jedynie w sąsiedztwie mostu na Liwcu na drodze wojewódzkiej nr 637 osadnictwo Węgorwa kontynuowane jest w granicach wsi Jarnice w gminie Liw.

6.2. POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

Układ drogowy

Na obrzeżu historycznej części intensywnego zagospodarowania miasta po jego północnej, wschodniej i południowej stronie biegnie w układzie obwodnicowym ciąg dróg: drogi krajowej nr 62 (prowadzącej na wschód do Sokołowa Podlaskiego i dalej do Siemiatycz oraz na północny-zachód do Łochowa, Wyszki, Serocka a dalej do Płocka) i drogi wojewódzkiej nr 637 (prowadzącej ruch w kierunku Liwu, Stanisławowa i dalej Warszawy).

Układ dróg wojewódzkich przebiegających przez obszar Węgorwa uzupełnia droga nr 696 prowadząca ruch z Węgorwa w kierunku Siedlec.

Konstrukcja układu wymienionych dróg powoduje, że rozrząd ruchu na drogach wojewódzkich oraz pomiędzy tymi drogami a drogą krajową odbywa się w większości przypadków poprzez wspomnianą wcześniej obwodnicę, która co prawda omija intensywnie zabudowę część centralną miasta, ale ingeruje istotnie w rozwijającą się poza jej śladem strukturę osadniczą. W szczególności układ uliczny centrum obciążony jest tranzytowym ruchem towarowym na relacji Sokołów-Łochów - zgodnie z planem zagospodarowania województwa mazowieckiego niezbędna jest obwodnica miasta w śladzie drogi krajowej nr 62, położona na północo-wschodnich obrzeżach miasta.

Siatka dróg powiatowych w mieście obsługuje i wyprowadza ruch w następujących kierunkach:

- ulica Stefana Żeromskiego prowadząca ruch z centrum Węgorwa na wschód do Kryp i dalej do Popielowa (droga nr 4224.2W),
- aleja Siedlecka prowadząca ruch z centrum Węgorwa w kierunku południowo-wschodnim do Ruchny i dalej do Paczusk Dużych (droga nr 4229.4W),
- droga relacji Klimowizna - Ruchna - Szaruty - do drogi 696 we wschodniej części Węgorwa (droga nr 4230W),
- droga relacji Klimowizna - Wrotnów - Kosów Lacki na północny-wschód od Węgorwa (droga nr 4219.2W),
- ciąg ulic Staszica-Szamoty-Nowiny w kierunku Poszewki na północ od Węgorwa (droga nr 4223.1W),

W strefie historycznego centrum drogi powiatowe nie tworzą systemu ciągłego ale też nie realizują powiązań zewnętrznych.

6.3. KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Układ komunikacji autobusowej miasta tworzą linie dalekobieżne oraz linie podmiejskie. Głównym przewoźnikiem jest PKS "Sokołów" w Sokołowie Podlaskim S.A, obsługujący zarówno linie podmiejskie jak i kursy do Łochowa, Mińska Mazowieckiego, Sokołowa Podlaskiego, Sadownego oraz do Warszawy.

Inni przewoźnicy od lat operujący z Węgrowa to Stanmar (połączenia z Warszawy przez Węgrów do Sokołowa Podlaskiego), Gemini (połączenia z Warszawy przez Węgrów do Sokołowa Podlaskiego) oraz Jurbatom (połączenia z Węgrowa do Siedlec).

6.4. KOMUNIKACJA KOLEJOWA

W Węgrowie nie istnieje komunikacja kolejowa - najbliższe linie kolejowe wraz ze stacjami/dworcami pasażerskimi przebiegają przez Łochów (około 20km na północny-zachód od Węgrowa) bądź Siedlce (około 30km na południowy-wschód od Węgrowa) czy Mrozy (około 27km na południowy-zachód od Węgrowa). Szansą dla Węgrowa mogłoby być przywrócenie ruchu pasażerskiego na linii kolejowej w Sokołowie Podlaskim (około 15km na wschód od Węgrowa).

6.5. POWIĄZANIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Występujące zróżnicowanie funkcjonalno – przestrzenne miasta powoduje jednocześnie zróżnicowania w stopniu i w zakresie wyposażenia poszczególnych rejonów miasta w elementy omawianej infrastruktury technicznej, dostępności do niej i standardów korzystania.

Zaopatrzenie w wodę

System wodociągowy Miasta Węgrowa obsługiwany jest przez Stację Uzdatniania Wody. Obiekt ten obsługuje w wodę także częściowo sąsiadującą gminę Liw. W Węgrowie ma także siedzibę Związek Międzygminny Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich w Węgrowie.

Kanalizacja

System kanalizacji rozdzielczej Węgrowa w części południowo-zachodniej powiązany jest z siecią w gminie Liw.

Odpady komunalne stałe

Wg informacji zawartych w *Planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024* miasto Węgrów przynależy do wschodniego regionu gospodarki

odpadami. Węgrów korzysta z instalacji do odbioru i zagospodarowania odpadów położonych poza powiatem - z instalacji w Siedlcach, Ostrołęce i Radomiu.

Elektroenergetyka

Miasto jest zaopatrywane w energię elektryczną z głównego punktu zasilania GPZ 110/15 kV Węgrów zlokalizowanego przy Polnej, w zachodniej części miasta.

Przez Węgrów przebiegają linie wysokiego napięcia (WN) 110 kV: relacji Białystok - Małkinia - Węgrów - Kałuszyn - Mrozy - oraz Węgrów - Łochów. Ich układ pierścieniowy zapewnia dwustronne zasilenie o zwiększonej pewności dostawy energii w przypadku awaryjnego wyłączenia któregośkolwiek odcinka linii 110 kV.

Gazownictwo

Miasto jest zaopatrywane w gaz przewodowy ze stacji gazowej I stopnia, zlokalizowanej przy Al. Siedleckiej, w centralno-południowej części miasta. Stacja ta zasilana jest z gazociągu wysokiego ciśnienia $\phi 150$ relacji Punkt Wyjścia do PSQ "Proszów"-Węgrów, wybiegającego w kierunku południowym w południowej części miasta.

Ciepłownictwo

Na obszarze Węgrowa nie istnieje publiczna sieć ciepłownicza. Miasto nie jest więc połączone z sąsiednimi miejscowościami w tym zakresie.

6.6. POWIĄZANIA UKŁADÓW PRZYRODNICZYCH I KONSERWATORSKICH

System ekologiczny Węgrowa oparty jest o takie podstawowe elementy jak dolina Liwca przebiegająca w układzie północ-południe w zachodniej granicy miasta, duże kompleksy leśne rozciągający się na północy oraz wschodzie oraz południowym-zachodzie miasta oraz lokalne doliny cieków wodnych takich jak struga Czerwonka, przecinające układ osadniczy centralnej części miasta w układach pasmowych wschód-zachód, w kierunku doliny Liwca.

Grunty leśne są chronione prawnie a dodatkowo większą część kompleksów leśnych położonych w południowej i południowo-wschodniej części Węgrowa objęto ochroną w ramach Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Z kolei Dolina Liwca objęta jest ochroną jako Obszary Natura 2000.

Tereny otwarte wokół zurbanizowanej części miasta są obszarami penetracji fauny różnych środowisk (pól, łąk i lasów).

Naturalne korytarze ekologiczne stanowią doliny cieków i podmokłe obniżenia.

W przypadku Węgrowa ciągi dolin strug wpadających do Liwca zostały istotnie zawężone na odcinku sąsiadującym ze zwartą częścią struktury miejskiej. Bardzo istotną rolę przyrodniczą na terenie ubogim w wody otwarte jakim jest obszar miejski Węgrowa odgrywają wszelkiego rodzaju zbiorniki wodne – ostoje fauny wodnej i nadwodnej.

Miasto odwadniane jest głównie przez wspomniane strugi oraz sam Liwiec.

W bezpośrednim sąsiedztwie Węgrowa, za zachód od Liwca w jego dolinie, na zachód od centrum miasta znajduje się zalew Węgrowski.

Centrum miasta z elementami barokowego układu przestrzennego otaczającego Rynek Mariacki i barokowy kościół wniebowzięcia NMP jest objęte strefą ochrony konserwatorskiej ustanowiona w obowiązującym planie miejscowym. Do rejestru zabytków województwa mazowieckiego wpisanych jest 8 zabytków.

Powyższe układy przyrodnicze i zabytki łączy w szerszym powiązaniu Szlak Przyrodniczo-Ekologiczny „Doliną Liwca”. Obejmuje on miejsca i obiekty położone w bezpośredniej odległości od rzeki Liwiec (do 10 km), ukazując zarówno walory przyrodnicze jak i krajobrazowe tego obszaru. Szlak rozpoczyna się w gminie Zbuczyn (w powiecie siedleckim) czyli u źródła rzeki Liwiec, zaś kończy w miejscowości Kamieńczyk w gminie Wyszaków (w powiecie wyszkowskim) czyli u ujścia Liwca do Bugu. W powiecie węgrowskim elementami szlaku są m.in. Dwór w Paplinie, Kościół i Dwór w Korytnicy, Zapora wodna w Kalinowcu, Kościół, Pomnik Józefa Piłsudskiego i Dwór w Kamionnie, Pałac w Łochowie, Gospodarstwo Agroturystyczne Stajnia Zakolej-Barchów, Pałac w Julinie, Dwór w Pogorzelcu wraz z pozostałościami Parkowymi, Rezerwat Jegiel i Ośrodek Kolonijno – Wypoczynkowy Koszelanka.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO - WYMOGI OCHRONY (ANALIZY ŚRODOWISKOWE)

1.1. POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU MIASTA

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski, miasto położone jest na styku tzw. Obniżenia Węgrowskiego oraz Wysoczyzny Siedleckiej, wchodzących w skład Niziny Południowopodlaskiej. Dla rejonu tego charakterystyczne jest występowanie ostańców kemowych, ozowych i morenowych, których powstanie związane jest ze zlodowaceniem warciańskim (wg. dawnej terminologii stadiąłem Warty zlodowacenia środkowopolskiego).

Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego miasta należą:

- ekosystemy leśne, łąkowe, polne i wodne oraz fragmentarycznie bagienne, wchodzące w skład Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – stanowiące wielko-przestrzenny element systemu przyrodniczego o znaczeniu ponadlokalnym,
- rozległe kompleksy leśne w północno-wschodniej i wschodniej części miasta, w 99% stanowiące rozdrobnione własności osób prywatnych,

- drobno powierzchniowe kompleksy leśne tworzące system przyrodniczy o znaczeniu lokalnym,
- doliny cieków powierzchniowych, a w tym:
 - dolina rzeki Liwiec, stanowiąca korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym, objęta podwójną ochroną jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 "Dolina Liwca" (PLB140002) oraz Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 "Ostoja Nadliwiecka" (PLH140032);
 - podwójna rozgałęziona deltowo dolina rzeki Grochowska Struga (znanej jako Czerwonka i Ada- w granicach miasta silnie zdegradowana), stanowiąca korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym łączący tereny miasta z aktywnie biologicznymi ekosystemami obszarów otwartych;
 - dolina Miedzanki - występująca jedynie we fragmentach północnych miasta, stanowiąca korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym;
- drobnoprzestrzenne elementy systemu przyrodniczego o znaczeniu lokalnym.

Elementy wspomagające i współdziałające w zakresie funkcjonowania systemu ekologicznego miasta stanowią tereny otwarte o charakterze rolnym i porolnym - pół uprawnych, łąk i pastwisk. Również duże znaczenie ma zieleń parkowa i urządzona zieleń miejska oraz częściowo zieleń ogrodów działkowych.

Obniżenie Węgrowskie w granicach Węgrowa to region w którego centrum położona jest dolina Liwca, w której dominują krajobrazy zalewowych den dolin, a w położeniach naddoliny występują równinne krajobrazy peryglacialne - ukształtowane w wyniku działań lądolodu zlodowacenia warciańskiego (stadiału Warty). Rzędne w Obniżeniu Węgrowskim, które kształtuje dolina rzeki Liwiec nie przekraczają 150 m n.p.m.

Wysoczyzna Siedlecka (160-220 m n.p.m.) zbudowana jest z utworów zlodowacenia Warty i charakteryzuje się występowaniem wałów morenowych: moren czołowych zlodowacenia warciańskiego i jego faz recesyjnych. Ich wysokość w północnej-wschodniej i wschodniej części miasta dochodzi miejscami do 145 m n.p.m., najwyższy położony punkt tych wzniesień leży na wysokości 148,5 m n.p.m.

1.2. BUDOWA GEOLOGICZNA

Rejon miasta Węgrowa leży na południowym skłonie wyniesienia mazursko-suwałskiego, opadającego ku obniżeniu podlaskiemu. Pokrywą tworzą osady prekambriu, kambriu, ordowiku, syluru, permu, triasu, jury, kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu.

Miąższość utworów trzeciorzędowych wynosi lokalnie ponad 85 m: osady paleogenu rozpoznano w profilu Ruchenka na głębokości 56,8–85,0 m. Położenie ich jest bardzo wysokie i sugeruje deformacje tektoniczne w obrębie utworów trzeciorzędowych. Na profil paleogenu w Ruchence składają się ropy, mułki i piaski, miejscami z węglem brunatnym i glaukonitem, stalowoszare, zielonkawe i brązowe, z domieszką detrytusu roślinnego.

Osady mioceńskie: ropy, mułki, piaski i węgiel brunatny, występują głównie w północno-wschodniej części obszaru. Są znane tylko z niektórych profili archiwalnych o niejednorodnych opisach geologicznych. Miąższości całej serii miocenu wahają się od 14,0 do 44,0 m. W Węgrowie leży ona na 12,0–25,0 m n.p.m.

Iły pstre i mułki formacji poznańskiej (mio-pliocen) znane są z wielu profilów w Węgrowie, gdzie występują na wysokości 23,0 m n.p.m.

Osady czwartorzędowe poznano w licznych profilach sond, odsłonięć oraz w 132 profilach otworów wiertniczych. Czwartorzęd reprezentowany jest przez utwory plejstocenu i holocenu.

Wykształcenie litofacjalne osadów plejstocenu zależne jest od konfiguracji ich podłoża. W obniżeniach powierzchni podczwartorzędowej zachowały się utwory zlodowaceń najstarszych i południowopolskich, rozdzielone dobrze rozwiniętymi seriami międzymorenowymi. Poza zasięgiem obniżeń występują głównie osady zlodowaceń środkowopolskich.

Rejon Węgrowa znajduje się w zasięgu zlodowaceń: południowopolskiego i środkowopolskiego. Gliny zwałowe zlodowacenia Narwi wyróżniono w obniżeniu podłoża czwartorzędu. Są one dwudzielne i leżą wprost na osadach paleogenu, na głębokości 170,0–180,0 m. Nad glinami, na głębokości 138,1–170,0 m leżą piaski drobnoziarniste i pyłowate i żwiry wodnolodowcowe, z rozproszonym detrytusem roślinnym, w stropie z wkładką mułków ilastych. W czasie recesji lądolodu, osadzone zostały piaski różnoziarniste i żwiry z otoczkami wodnolodowcowe. Ich miąższość wynosi 4–21 m, a występują one na wysokościach 35,0–45,0 m n.p.m. Nad nimi leżą osady jeziorne, pokryte warstwą piasków mułkowatych, drobno- i bardzo drobnoziarnistych. Wyżej, na głębokości 107,0–113,7 m (49,3–56,0 m n.p.m.), występują mułki ilaste, w spągu piaszczyste.

W początkach zlodowacenia Sanu, w rozległym obniżeniu zbiornika jeziora interglacjalnego, w dawnym obniżeniu powierzchni podczwartorzędowej, powtórnie rozwinęła się sedimentacja osadów zastoiskowych. Powstała wówczas seria mułków ilastych, iłów i piasków ciemnobeżowych, szarych i czarnych.

Ponad utworami zastoiskowymi leży poziom glin zwałowych wiązanych ze zlodowaceniem Sanu. W czasie recesji lądolodu zlodowacenia Sanu zaznaczyła się intensywna działalność erozyjno-akumulacyjna wód roztopowych. Poziom glin zwałowych tego piętra został zniszczony częściowo, a w wielu miejscach całkowicie. Ich miejsce zajmują piaski średnio- i różnoziarniste i żwiry z otoczkami wodnolodowcowe. Utwory te leżą około 55,0–77,0 m n.p.m., a ich miąższości dochodzą do 22,0 m (przeważnie 67,0 m).

Gliny zwałowe zaliczone do zlodowacenia Wilgi zachowały się w wielu profilach tylko częściowo.

W okresie poprzedzającym nasunięcie lądolodu zlodowacenia Odry powstały utwory zastoiskowe. Nad utworami zastoiskowymi występuje seria wodnolodowcowa o dużym zasięgu i znacznej miąższości, do około 20 m. Gliny zwałowe zlodowacenia Odry tworzą ciągły poziom podścielony utworami międzymorenowymi. Spąg glin zwałowych zlodowacenia Odry jest mało urozmaicony, położony przeważnie między 110,0 i 120,0 m n.p.m. Ich miąższość bywa zmienna.

Gliny zlodowacenia Odry oddzielone są od glin zlodowacenia Warty utworami wodnolodowcowymi. Są to piaski różnoziarniste i żwiry wodnolodowcowe (górne), brązowe, szare i beżowe. Osady te złożone zostały u schyłku zlodowacenia Odry, a osiągają miąższość od 2,0 do 13,0 m i nie tworzą ciągłego poziomu.

Łądolód zlodowacenia Warty pokrył cały omawiany obszar. W czasie jego transgresji początkowo powstały zastoiska, a następnie miększe gliny zwałowe. Tworzą one, w przewadze, powierzchnie wysoczyzn na terenie Węgrowa. W szczelinach łądolodu powstały ozy supraglacialne. W czasie regresji łądolodu i deglacji obszaru w strefach ustępującego czoła łądolodu powstały różnej wielkości moreny czołowe. W strefie rozpadu arealnego łądolodu powstały znaczne misy wytopiskowe, a w ich otoczeniu moreny martwego lodu i kemy. W okolicach doliny Liwca, od wschodu, powstał niższy, młodszy poziom sandrowy. Najniższy, najmłodszy poziom sandrowy występuje wzdłuż Miedzanki i bardziej na północ wzdłuż drobnych cieków, którymi odprowadzane były wody roztopowe z topniejących brył martwego lodu.

Gliny zwałowe zlodowacenia Warty znane są z całego omawianego obszaru. Na wysoczyźnie, w czasie deglacji obszaru, uformował się najwyższy, najstarszy poziom sandrowy I. Tworzą go piaski różno-, drobno- i średnioziarniste ze żwirami wodnolodowcowe, jasnobrązowe i żółte. Dolinie Liwca, od wschodu, towarzyszy niższy, młodszy poziom sandrowy II, który powstał w następnym etapie zaniku łądolodu. W jego budowie dominują na ogół piaski drobno- i średnioziarniste z wkładkami różnoziarnistych i żwirów z otoczkami wodnolodowcowe, jasnobrązowe, szare i żółte, o miąższościach od 2,5 do 5,0 m.

Piaski wodnolodowcowe i rzeczne wyznaczają najmłodszy, najniższy poziom sandrowy III, związany z wycofywaniem się łądolodu na północ. W jego budowie zaznacza się przewaga piasków drobnoziarnistych jasnobrązowych i żółtych z grubszymi frakcjami występującymi w postaci wkładek.

W czasie interglacjalu eemskiego, w jeziorach powstałych w zagłębieniach po martwym lodzie, odbywała się sedymentacja osadów organicznych. Prawdopodobnie osady interglacjalu eemskiego występują też pod złożonymi później piaskami tarasów nadzalewowych w dolinie Liwca w Węgrowie.

Pod osadami tarasów nadzalewowych (4,6–14,0 m) nawiercono tam torfy, gytie i mułki o miąższości do 9,8 m. Ich obecność w tym rejonie może się wiązać z obniżeniem wytopiskowym, włączonym w dolinę Liwca.

W czasie zlodowaceń północnopolskich, w zachodniej części obszaru arkusza Węgrów, wysoczyzna początkowo rozcięta została przez wody odprowadzane doliną Liwca. Następnie powstały tarasy nadzalewowe tej rzeki, a wyróżnić je można również w dolnych odcinkach jej dopływów.

Z ostatnim okresem ochłodzenia i formowania się odpływów rzecznych na dalekim przedpolu łądolodu zlodowacenia Wisły związana jest akumulacja osadów w dolinie Liwca od Pierzchał do Węgrowa: piasków i żwirów, lokalnie z wkładkami mad i namulów, rzecznych tarasów nadzalewowych 3,0–4,0 m n.p. rzeki. Tworzą one tarasy nadzalewowe wyjątkowo okazale rozwinięte w okolicach Węgrowa po ujście Miedzanki, które osiągają szerokość do 3 km. Są to najczęściej piaski drobno-, średnio- i różnoziarniste przemyte, ze żwirami, szare i jasnoszare. Ich największa miąższość (17,0 m) występuje w Węgrowie. Występują w nich wkładki (2–30 cm) mad pyłowato-piaszczystych i namulów.

Schyłek plejstocenu to okres rozwoju procesów denudacyjnych, zrównujących wysoczyzny i przemodelowujących krawędzie oraz procesów eolicznych. Tworzyły się pokrywy deluwialne.

Mniejsze ślady po wytopieniu klinów mrozowych występują w kilku odsłonięciach położonych na południe od szpitala w Węgrowie. Na powierzchniach piaszczystych, sandrowych i tarasów rzecznych uformowały się pola piasków eolicznych przewianych i piaski eoliczne w wydmach. Tworzą je piaski drobno- i bardzo drobnoziarniste, jasnożółte, o miąższości zaledwie kilku metrów.

Od postglacjału po holocen w obrębie krawędzi i stref krawędziowych nagromadziły się piaski i gliny deluwialne. Są to piaski różnej granulacji ze żwirami, często gliniaste, zażelazone, pyłowate lub gliny silnie piaszczyste. Deluwia te powstawały zwłaszcza tam, gdzie materiał mógł być przemieszczany i ponownie składany w postaci pokryw w dolnych partiach stoków. Ich miąższość przekracza 2 m.

Początek holocenu zaznaczył się erozją w dolinach rzecznych, a następnie formowaniem tarasów zalewowych. W niektórych zagłębieniach bezodpływowych i w zamartwych odcinkach dolin rzecznych akumulowane były namuły i zaczęły tworzyć się torfowiska.

Osady złożone współcześnie to piaski drobno- i średnioziarniste, czasem z wkładkami różnoziarnistych, jasnobieżowe, szare, przebyte z laminami mułków ciemnobieżowych, z domieszką żwirów, rzeczne tarasów zalewowych 1,0–1,5 m n.p. rzeki Liwca, Grochowskiej Strugi (Czerwonki) i innych mniejszych cieków. Na zachód od Węgrowa mają 2,0–3,0 m miąższości. Pomiedzy Węgrowem i Liwem tarasy zalewowe tworzą też mułki piaszczyste i pyłowate (mady) rzeczne, czasem ilaste, ciemnobieżowe, będące osadami powodziowymi. W niektórych obniżeniach wytopiskowych, w najniższych fragmentach dolin nagromadzone zostały piaski humusowe i namuły piaszczyste den dolinnych i zagłębień okresowoprzepływowych, ciemnobieżowe i czarne o miąższościach 1,7–2,2 m. W innych obniżeniach występują namuły torfiaste i torfy. Na omawianym obszarze występują torfy niskie, drzewne, drzewno-mszyste, sfagnowe i wełniankowe o miąższościach 1,2–2,9 m.

Współcześnie, w wyniku działalności człowieka, powstały nasypy i hałdy przemysłowe.

W ukształtowaniu podłoża czwartorzędu zaznacza się obniżenie o kierunku NW–SE, w części północnej sięgające około 30–20 m p.p.m. Nie zachowały się tam osady neogenu. Wprost pod utworami czwartorzędowymi występują w tym rejonie osady eocenu lub oligocenu, nie rozdzielone tu z powodu braku danych paleontologicznych. Obniżenie podczwartorzędowe sąsiaduje z obszarami wysokiego położenia utworów trzeciorzędowych. W Węgrowie sięgają one 20–30 m n.p.m.

1.3. SUROWCE MINERALNE

Na terenie Węgrowa nie występują udokumentowane złoża kopalin - jedyne posiadające do niedawna koncesję złoża kruszyw naturalnych Grudzie II zostało wykreślone z rejestru.

1.4. WODY POWIERZCHNIOWE

Obszar miasta Węgrowa położony jest w dorzeczu Liwca (RW2000242668731), jednego z **lewych** dopływów Bugu. Głównymi ciekami odwadniającymi rejon miasta są strugi Grochowska Struga (RW2000172668589, której ujścia do Liwca znane są także jako Ada i Czerwona), Dopływ spod Ruchny (RW200017266856) oraz Miedzianka (RW200017266869) a także liczne kanały i rowy. W dolinie Liwca na terenie Węgrowa istnieją liczne starorzecza. Na zachód od Węgrowa, w gminie Liw, wzdłuż Liwca zrealizowano zbiornik retencyjny boczny "Zbiornik Węgrów". Liwiec przyjmuje wody z oczyszczalni komunalnych m.in. Węgrowa. Badania wód rzeki Liwiec wskazują IV klasę jakości jej wód, ze względu na dość wysokie zawartości fosforu ogólnego, zawiesiny, azotu amonowego i miana Coli. IV klasę mają też wody Miedzianki, zaś V klasę czystości mają wody Grochowskiej Strugi.

Na obszarze gminy wszystkie rzeki mają również drobne, bezimienne dopływy. Występują tu również naturalne niewielkie oczka śródbagiennie oraz okresowo wypełniające się wodą (głównie po roztopach i ulewnych deszczach) zagłębienia bezodpływowe, polodowcowe.

Na terenie miasta Węgrowa zlokalizowana jest miejska mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków, usytuowana w centralno-zachodniej części miasta, przy ul. Targowej, posiadająca 1 zrzut do Grochowskiej Strugi (Czerwonki). Oczyszczone ścieki odprowadzane są do strugi tuż przy jej ujściu do Liwca. Niskie wskaźniki zanieczyszczeń zrzutu mają pozytywny wpływ na jakość wód w Liwcu.

1.5. WODY PODZIEMNE, W TYM GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH

Obszar miasta Węgrowa według regionalizacji słodkich wód podziemnych znajduje się w obrębie regionu wodnego Środkowej Wisły (JCWPd 55). Region ten charakteryzuje się zróżnicowaniem warunków hydrogeologicznych i nie jest zasobny w wody podziemne. Wyróżnić tu można cztery poziomy wodonośne rozdzielone utworami trudoprzepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. W utworach czwartorzędu wody krążą w systemie zamkniętym w obrębie zlewni (lokalny system krążenia). W utworach paleogenu i neogenu wody dopływają lateralnie spoza obszaru.

Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z działami wód powierzchniowych. Natomiast wody podziemne są drenowane przez rzeki np. Osownicę, Grochowską Strugę i Liwiec. System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny.

Poziomy wodonośne Q2 i Q3 są izolowane od powierzchni terenu, zatem ich zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudoprzepuszczalne oraz za pośrednictwem sąsiednich poziomów wodonośnych. Natomiast drenowane są przez większe cieki powierzchniowe o głęboko wciętych dolinach rzecznych np. Bug, Liwiec, Nurzec. Obydwa te poziomy są w lokalnej łączności hydraulicznej. Lokalnie piaski poziomu

czwartorzędowego Q3 są w bezpośrednim kontakcie z osadami paleogenu i neogenu, tworząc wspólny poziom wodonośny.

Generalnie wody tego poziomu płyną do strefy drenażowej, jaką prawdopodobnie stanowi rzeka Bug. Poziom wodonośny Pg–Ng jest zasilany przez przesączanie się wód z piętra czwartorzędowego oraz infiltrację wód opadowych na wychodniach piasków miocenu i oligocenu poza obszarem jednostki. Generalnie wody tego poziomu płyną w kierunku północno-wschodnim do strefy drenażowej, jaką prawdopodobnie stanowi rzeka Bug.

Spływ wód podziemnych w skali Węgrowa odbywa się w kierunku głównych cieków powierzchniowych: Liwca, Miedzianki i Grochowskiej Strugi.

Podstawą zaopatrzenia w wodę ludności oraz zakładów przemysłowych i rolnictwa są wody podziemne występujące głównie w utworach czwartorzędowych i lokalnie w utworach trzeciorzędowych – miocénskich. Wody te eksploatowane są za pomocą studni wierconych i kopanych. Najważniejsze znaczenie mają studnie wiercone. Ujęcie komunalne w Węgrowie obsługiwane jest przez 4 studnie głębinowe pracujące w różnych konfiguracjach, w zależności od wielkości zapotrzebowania wody. Wszystkie studnie ujmują do eksploatacji czwartorzędowe piętro wodonośne.

Wody te charakteryzują się na obszarze miasta zwiększoną zawartością związków żelaza i manganu i wymagają uzdatnienia przed przeznaczeniem do celów pitnych.

Całe miasto Węgrów położone jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Subniecka Warszawska (nr GZWP-215). Jest to bardzo duży zbiornik, który nie został udokumentowany, w związku z czym nie zdiagnozowano potrzeb ochrony jego zasobów. W obrębie wskazanego zbiornika szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 250 tys. m³/dobę.

Należy zaznaczyć, że warunki hydrogeologiczne na terenie miasta, przede wszystkim w strefie przypowierzchniowej centrum, są w dużej mierze przekształcone w wyniku procesów urbanizacyjnych. Generalnie zwierciadło wód poziomu przypowierzchniowego jest lokalnie sztucznie obniżone, do czego przyczyniła się:

- budowa kanalizacji,
- prace hydrotechniczne w korytach naturalnych cieków powierzchniowych,
- uszczelnienie podłoża, przez wprowadzenie zwartej zabudowy.

Wody przypowierzchniowe stanowią podstawowe techniczne ograniczenie w posadawianiu obiektów budowlanych i realizacji urządzeń infrastruktury podziemnej. Obecność wód przypowierzchniowych sprawia także, że płytko występujące grunty spoiste - gliny zwałowe i grunty zastoiskowe mają wysoką wilgotność naturalną, co zdecydowanie obniża ich przydatność do bezpośredniego posadowienia. Równocześnie obecność płytkiego poziomu wód gruntowych jest bardzo istotnym czynnikiem kształtującym warunki siedliskowe szaty roślinnej.

1.6. WARUNKI KLIMATYCZNE

Węgrów położony jest w granicach mazowiecko-podlaskiego regionu klimatycznego. Zaznaczają się tu wpływy zarówno klimatu oceanicznego jak i kontynentalnego. Klimat jest tu zimniejszy niż w centralnej Polsce. Nadciągające ze wschodu powietrze polarno kontynentalne jest powietrzem o małej wilgotności.

Wysokość średniej rocznej sumy opadów na obszarze arkusza waha się w przedziale od 550 do 600 mm i jest jedną z najniższych w skali Polski. Najmniej opadów przypada na styczeń i luty, najwięcej na lipiec.

Amplitudy temperatur są większe od przeciętnych a klimat charakteryzuje się dość długim, wcześnie zaczynającym się latem oraz dłuższą niż przeciętnie zimą z niskimi temperaturami. Średnie temperatury miesięczne kształtują się od około $-4,5^{\circ}\text{C}$ w styczniu do około 18°C w lipcu, przy średniej rocznej $7,2^{\circ}\text{C}$. Liczba dni z przymrozkami wynosi przeciętnie 110-130, a średnia liczba dni z pokrywą śnieżną 90 do 110 dni. Okres wegetacyjny trwa poniżej 210 dni.

Przeważają wiatry z sektora zachodniego, z tym, że w zimie przeważają wiatry północno-zachodnie.

Topoklimat

Na terenie Węgrowa warunki topoklimatyczne są kształtowane głównie przez następujące czynniki:

- obecność w północnej części dużych kompleksów leśnych,
- duże tereny zwartej zabudowy z małym udziałem powierzchni biologicznie czynnej,
- znaczne urozmaicenie rzeźby terenu.

Topoklimat w strefach koncentracji zabudowy

Kształtuje się on w wyniku oddziaływania czynników urbanizacyjnych. Modyfikująco wpływa: intensywna emisja zanieczyszczeń do atmosfery, emisja ciepła odpadowego lub traconego w procesach technologicznych i grzewczych, zakłócenie naturalnej równowagi termiczno-wilgotnościowej i radiacyjnej na skutek dużego udziału sztucznego podłoża i małej ilości zieleni, osłabienie wymiany powietrza przy zwartej zabudowie i zwiększonym tarcie zróżnicowanego podłoża.

Można stwierdzić, że rodzaj zabudowy w mieście decyduje o przeciętnych wartościach promieniowania bezpośredniego i korzystnymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi. W ciągu doby i w okresie zimy występują wyższe temperatury minimalne niż na obszarze otwartym. Zabudowa sprzyja rozwojowi lokalnej wymiany pionowej i poziomej powietrza, szczególnie w nocy, zmniejsza niebezpieczeństwo występowania lokalnych przymrozków radiacyjnych. Zieleń przydomowa, osiedlowa i miejska, która optymalizuje warunki wilgotnościowe i zmniejsza możliwość występowania niekorzystnych stanów przegrzania organizmu w lecie. Pełni ona ponadto funkcję filtrującą zanieczyszczenia i ogranicza rozprzestrzenianie się hałasu.

Wpływ wymienionych czynników jest różny w zależności od rodzaju i intensywności zagospodarowania. Zurbanizowany teren miasta, ze względu na typ topoklimatu miejskiego (mikroklimatu) można podzielić następująco:

- zwarta zabudowa śródmieścia z niewielkim udziałem roślinności,
- parki i skwery miejskie,
- zabudowa jednorodzinna z ogródkami przydomowymi,
- zabudowa wielorodzinna z towarzyszącą zielenią osiedlową,
- tereny zabudowy przemysłowej,

- tereny komunikacyjne.

Topoklimat form dolinnych i obniżeń

Tereny te obejmują przede wszystkim doliny rzek Liwiec, Miedzianka i Grochowska Struga (Czerwonka/Ada). Z uwagi na częściowe zainwestowanie dolin w zachodniej części miasta topoklimat tych form dolinnych został w dużej mierze zmodyfikowany.

Dna dolin cechują się przeciętnymi warunkami solarnymi i najmniej korzystnymi warunkami termicznymi. Są to obszary o wysokim poziomie wód gruntowych, miejscami podmokłe, w znacznej części porośnięte roślinnością łąkową, zaroślami i czasami wilgotnymi lasami. Stanowią dużą powierzchnię parującą w dzień. Przy dobrym nawietrzaniu dolin rzecznych stwarza to niekorzystne warunki termiczne. Obszary te są „chłodniejsze”, w okresie wegetacyjnym występują wyższe minimalne dobowe temperatury. Tereny te są najbardziej narażone na występowanie przymrozków i tworzenie się zastoisk zimnego powietrza. Wilgotność powietrza jest dość znaczna. Nocne spadki temperatury i towarzyszący im wzrost wilgotności sprzyjają częstemu powstawaniu mgieł radiacyjnych. Są to tereny niekorzystne dla lokalizacji zakładów przemysłowych, emitujących znaczne ilości zanieczyszczeń do atmosfery.

Topoklimaty terenów otwartych

Tereny otwarte, zajmują stosunkowo duże powierzchnie na obszarze miasta. Obejmują głównie grunty orne i nieużytki, przeważające w południowej części Węgrowa. Charakteryzują się umiarkowanymi warunkami termiczno-wilgotnościowym, zależnymi od ekspozycji i pokrycia terenu. Większe predyspozycje do tworzenia się zimnego powietrza mają tereny bardziej wilgotne - zbudowane z glin. Zaznacza się również zróżnicowanie termiczne wynikające z różnic nasłonecznienia związanych z ukształtowaniem terenu.

Są to obszary umiarkowanie ciepłe i wilgotne. Mają one tendencje do przegrzewania powierzchni czynnej w czasie pogody słonecznej, co sprzyja lokalnej konwekcji. W lokalnych obniżeniach panują warunki do tworzenia się krótkotrwałego zalegania w nocy zimnego powietrza i przymrozków natury radiacyjnej i radiacyjno-adwekcyjnej. Mogą tu występować duże wahania dobowe temperatur i wilgotności powietrza. Warunki nawietrzania są raczej dobre.

Tereny przyleśne mają korzystne warunki bioklimatyczne. W wyniku synergicznego działania prądów powietrza opadającego, „przefiltrowanego” przez zadrzewienia oraz przyziemnego, wypartego przez to opadające, tworzą się od strony zawietrznej, zwłaszcza przy ścianie lasu, zawirowania. Mają szczególne walory zdrowotne. W cieniu wiatrowym powietrze jest najbogatsze w aerozole a najuboższe w aeroplankton. Maksymalny zasięg oddziaływania lasu sięga do 50 wysokości drzew (500 - 1000 m). Wyraża się w ograniczeniu prędkości wiatru i parowania potencjalnego oraz obecności fitoaerozoli leczniczych.

Topoklimat obszarów zalesionych

Lasy kształtują warunki klimatyczne i regulują bilans wodny. Zwarta powierzchnia leśna powoduje łagodzenie dobowych i rocznych ekstremów temperatury powietrza. Wilgotność powietrza jest na ogół wyższa, szczególnie w drzewostanie iglastym. Spada

prędkość wiatrów. Wzmoczona konwekcja nad powierzchnią czynną lasu wpływa na wzrost opadów atmosferycznych.

Największe wartości bioklimatyczne mają dojrzałe drzewostany sosnowe i dębowe oraz stare drągowiny na suchych siedliskach. W drzewostanach młodych, o dużej zwartości, duże obciążenie dla organizmu stanowią upalne, bezwietrzne dni, stany przegrzania. Mało korzystne oddziaływanie bioklimatyczne cechuje zespoły lasów wilgotnych, zadrzewień łągowych, zarośli wierzbowych.

Wielkoprzestrzenne zbiorowiska leśne (występujące w północnej części miasta) są cennymi obszarami zasilania i regeneracji powietrza.

Przy pogodach bezwietrznych, w dni słoneczne a szczególnie w nocy, wymiana powietrza w mieście odbywa się w wyniku tzw. efektu bryzowego. W miejsce nagrzanego i zanieczyszczonego powietrza, które jest konwekcyjnie unoszone, dołem napływa czyste powietrze z chłodniejszych terenów zewnętrznych. Dlatego należy chronić styk terenów zadrzewionych i zalesionych – nie wprowadzać ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

1.7. SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY

Na terenie miasta Węgrowa można wyróżnić cztery strefy o wyraźnym zróżnicowaniu szaty roślinnej:

- strefa centralno-zachodnia – zwartej zabudowy miejskiej,
- strefa południowa oraz częściowo otoczenie wschodnie i północno-wschodnie wokół zwartej zabudowy miejskiej – rolnicza, z dominacją pól uprawnych,
- strefa obrzeży północnych i wschodnich oraz częściowo południowych – z dominacją ekosystemów leśnych,
- strefa w granicy zachodniej miasta - z dominacją ekosystemów podmokłych łąk.

W strefie południowej oraz częściowo otoczenia wschodniego i północno-wschodniego wokół zwartej zabudowy miejskiej występuje roślinność o przeciętnych walorach przyrodniczych. Dominują tu pola uprawne oraz miejscami łąki i pastwiska. W strefie tej wielkie znaczenie przyrodnicze i krajobrazotwórcze mają zadrzewienie, zakrzewienia i pojedyncze drzewa śródpolne oraz szpalery drzew przy drogach. Występują gatunki typowe dla półotwartego krajobrazu rolniczego. Zespoły roślinności śródpolnej tworzą najczęściej lipy, klony, jesiony oraz topole, olsze, robinie, jarzębiny, wierzby i dęby, natomiast spośród krzewów dominują tarnina, głóg, trzmielina, bez czarny i koralowy, derenie, kalina itd. Nielicznej, rozproszonej zabudowie zagrodowej towarzyszą drzewa i krzewy ozdobne, pojedyncze drzewa owocowe. Dominującymi przedstawicielami fauny na terenie gminy są np. zając szarak, lis, mysz polna. Roślinność towarzysząca rozwijającej się tutaj zabudowie mieszkaniowej na ogół jest w dobrym stanie zdrowotnym i mimo wielu zastrzeżeń odnośnie kompozycji poszczególnych zespołów roślin stanowi wartościowy element szaty roślinnej. Najczęściej występujące gatunki drzew i krzewów ozdobnych to: lipa drobnolistna, brzoza brodawkowata, dąb szypułkowy, klon pospolity, świerk pospolity i kłujący, żywotnik zachodni, jałowiec pospolity, dereń biały, róża pospolita i leszczyna. Najcenniejszy fragment tego obszaru położony jest w południowej części miasta, objęty

ochrona jako obszar chronionego krajobrazu. Liczne gatunki ptaków w zadrzewieniach śródpolnych budują gniazda i znajdują pożywienie, inne tylko gniazdują szukając pokarmu na okolicznych polach. Wiosną w tych rejonach najczęściej spotyka się ptaków wędrownych i osiadłych, występują tu gatunki owadożerne, drapieżne i ziarnojady, na zimę zostają przede wszystkim ziarnojady. Ze względu na sąsiedztwo łąk nadliwieckich można tu spotkać także liczne gatunki wykorzystując sąsiedztwo obu ekosystemów: bociana białego, dudka, siewkę złotą, derkacza, czajkę.

Fauna terenów leśnych oraz sąsiadujących z lasami zadrzewień i zakrzewień śródpolnych składa się z gatunków należących do różnych środowisk. Są tu gatunki leśne, otwartych pól, lecz najczęściej pochodzi z pogranicza leśno-polnego. Strefa ekotonu (styk ekosystemów leśnych z agrocenozami) charakteryzuje się większą produkcją i różnorodnością biologiczną. Jest to strefa, w której przenikają się wzajemnie zasięgi wielu organizmów jednej i drugiej biocenozy – w tym przypadku – lasu i pola. Niewątpliwie wydłużona linia ekotonu sprzyja większej penetracji zwierzyny leśnej na polach. Liczne zwierzęta uzależnione są od różnych gatunków roślin i warunków panujących wewnątrz zadrzewień, tak więc w zależności od bogactwa i zróżnicowania florystycznego rośnie zróżnicowanie fauny. Najliczniej reprezentowane są bezkręgowce, które znajdują tu doskonałe warunki schronienia, żerowania, zimowania i rozmnażania. żyje tu wiele gatunków płazów.

Lasy i zadrzewienia śródpolne są całorocznym środowiskiem życia wielu gatunków ssaków. Fauna jest typowa dla środkowej Polski. Z dużych zwierząt w okolicach Węgrowa można spotkać dziką i sarnę, rzadziej jelenia. Ponadto w rejonie Węgrowa występują wędrujące łosie. Wydłużenie granicy polno-leśnej jest też wymagane ze względów biocenotycznych. Wiadomo, że ekotony charakteryzują się dużą stabilnością procesów przyrodniczych. Są one uwarunkowane dużą różnorodnością zasiedlających je organizmów, np. pożyteczne organizmy zasiedlające skraj lasu penetrują również przyległe pola; owady drapieżne i zapylające, ptaki i ssaki drapieżne i owadożerne, mikrofauna glebowa itp. Grunty rolne nieużytkowane położone na przedpolu dużych kompleksów leśnych, powinny być w części pozostawione w stanie naturalnym.

Na terenie miasta Węgrowa najcenniejsze pod względem przyrodniczym są łąki i tereny podmokłe doliny Liwca, poprzerastane szuwarami oraz lasami łągowymi, olsami, zaroślami wierzbowymi. Obszar ten charakteryzuje się wysokim zróżnicowaniem biologicznym, dużą koncentracją stanowisk chronionych (ginących gatunków roślin, zwierząt oraz grzybów), jak również różnorodnością siedlisk przyrodniczych, stanowiąc jeden z najcenniejszych obszarów przyrodniczych na Mazowszu. Podmokłe, zalewowe łąki to ostoja dla wielu gatunków ptaków przelotnych, gdzie pojawiają się m.in. batalion, łęczak, łabędź czarnodzioby, łabędź krzykliwy, gęś zbożowa i gęś białoczelna a także perkoz, czapla biała, rycyk czy żuraw. Można tu spotkać liczne mewy śmieszki, czajki, czaplę białą, kulika wielkiego, kilka gatunków kaczek, łyskę, zimorodka, remiza czy kormorana. Drapieżne ptaki to myszołów, błotniak stawowy, błotniak łąkowy i pustułka. Spotkać także możemy orlika krzykliwego. Podmokłe łąki i sama rzeka to także miejsce występowania wydry i bobra.

W obrębie zwartej zabudowy miejskiej dominuje zieleń urządzona. Tworzą ją przeważnie drobnopowierzchniowe kompozycje drzew ozdobnych jak również pojedyncze drzewa (klony pospolite, k. srebrzyste, jesiony wyniosłe, dęby szypułkowe, d. czerwone, kasztanowce białe, lipy drobnolistne, robinie akacjowe, jarząby pospolite, brzozy brodawkowate, topole zwykłe, topole kanadyjskie i in.), często w kompleksie z kompozycjami krzewów ozdobnych (żywotniki, jałowce, forsycje, jaśminowce, ligustr i in.) na trawnikach. Występują one na terenie zieleńców miejskich, w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej wysokiej, zabudowy niskiej typu miejskiego, obiektów użyteczności publicznej oraz na terenie cmentarzy.

Wiele z ulic ścisłego centrum miasta obsadzonych jest drzewami. Aleje drzew tworzą kasztanowce białe, klony srebrzyste, topole, lipy drobnolistne, jesiony wyniosłe, jarząby zwykłe, robinie akacjowe) – są to w przewadze stosunkowo młode nasadzenia w wieku do 50 lat. Zwartą strukturę miasta w jej części północnej rozcinają w układzie wschód-zachód podwójna dolina Grochowskiej Strugi.

Najcenniejszym elementem zieleni urządzonej na terenie Węgrowa jest Park im. Armii Krajowej, planowany do rozbudowy, powiązany z terenami otwartymi doliny Grochowskiej Strugi. Jest on położony w części wschodniej centrum miasta, jego powierzchnia wynosi około 2,3 ha. Na terenie parku znajduje się wartościowy drzewostan, przylegający do zespołu klasztornego. W parku w 2014 roku urządzono plac zabaw. Drugim parkiem jest park wokół szpitala w Węgrowie-Klimowiznie, położony we wschodniej części miasta, w dużym oddaleniu od strefy centralnej miasta.

W miejscach, gdzie przez człowieka została zniszczona zieleń naturalna, a nie została wprowadzona nowa zieleń sztucznie ukształtowana – rozwijają się spontaniczne formy roślinności ruderalnej. Są to formy azotolubne i wapiennolubne, odgrywające znaczącą rolę w utrwalaniu podłoża i wytwarzaniu warstwy gleby, jednak jej walory estetyczne nie nadają się do pełnienia funkcji zieleni towarzyszącej.

1.8. PRAWNA OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Wzdłuż doliny Liwca przebiegającego w zachodniej granicy Węgrowa ustanowiono:

– Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Liwca - PLB140002 - na tym obszarze występuje co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest to ważna ostoja ptaków wodnoblotnych, szczególnie w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej następujących gatunków ptaków: cyraneczka, cyranka, czerinca, czajka, kulik wielki, rybitwa białowąsa, brodziec piskliwy, rycyk. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują również: perkoz rdzawoszyi, bocian biały, krzyżówka, błotniak stawowy, derkacz, sieweczka rzeczna, kszyc, rybitwa czarna, podróżniczek, strumieniówka, ortolan. W okresie wędrówek występują w stosunkowo dużej liczbie gęsi zbożowa i białoczelna.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca ma opracowany plan zadań ochronnych - Zarządzenie nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31

marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 3825 ze zm.)

– Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka - PLH140032 - jest to najcenniejszy pod względem przyrodniczym, obok doliny Bugu, obszar we wschodniej części województwa. Świadczy o tym przede wszystkim wysoka różnorodność biologiczna. Występuje tu koncentracja stanowisk chronionych i ginących gatunków roślin i zwierząt. Obszar pełni rolę jednego z najważniejszych korytarzy ekologicznych o węzłowym znaczeniu ponad regionalnym. Dolina Liwca jest ważną ostoją siedliskową: stwierdzono tu 6 gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. W głównym korycie systemu rzeki Liwiec lokalnie szczególnie licznie występują różanka i koza. Obszar to jedno z centrów występowania w województwie wydry *Lutra lutra* i bobra *Castor fiber*. Po dolinie Bugu jest to najważniejsza w województwie ostoja staroduba błotnego *Ostericum palustr.* Stwierdzono tu również w latach 80-tych lipiennika *Loesela Liparis loeselii*. Dolina Liwca to jedna z najważniejszych ostoi dla populacji: poczwarówek - zwężonej *Vertigo angustior* i jajowatej *Vertigo moulinsiana* oraz skójki gruboskorupowej *Unio carassus*. Stwierdzono tu również zatoczka łamliwego *Anisus vorticulus*. Obszar ten ma szczególne znaczenie dla ochrony i zachowania brzozy niskiej *Betula humilis*, gatunku figurującego w Polskiej Czerwonej Księdze.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Nadliwiecka ma opracowany plan zadań ochronnych – Zarządzenie nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 3827 ze zm.).

Południowa część miasta obejmująca głównie kompleksy rolne oraz porastające pas moren, położona jest w obrębie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zgodnie z Uchwałą Nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018r. cały w/w obszar chronionego krajobrazu zajmuje powierzchnie 34 696,63 ha. Obszar, pierwotnie ustanowiony w 1977r., powołany został w celu ochrony terenów o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych - cennych przyrodniczo ekosystemów leśnych i wodnych oraz nieleśnych ekosystemów lądowych. Siedlecko-Węgrowskiego Obszar Chronionego Krajobrazu położony jest na terenie powiatów: siedleckiego, sokołowskiego i węgrowskiego w gminach: Domanice, Kotuń, Mokobody, Miasto Siedlce, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Bielany, Sokołów Podlaski, Liw, Miasto Węgrów, Wierzbnó, Grębków.

Na terenie Węgrowa znajduje się 1 pomnik przyrody - głąz narzutowy, dla którego obowiązuje Rozporządzenie nr 8 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu węgrowskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 36 poz. 862) oraz Obwieszczenie Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 lipca 2009 r. w sprawie ogłoszenia wykazów aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie przepisów zmieniających ustawę o zmianie niektórych ustaw a w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 112 poz. 3235) lp. 150.

W zachodniej granicy miasta przepływa rzeka Liwiec. Krajobraz otwarty obrzeży miasta ma charakter rolniczy. W obszarze założono m.in. czynną ochronę ekosystemów leśnych poprzez:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych i niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania,
- zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe oraz sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków,
- ochronę i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych i niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji.

1.9. ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na możliwości rozwoju rolnictwa i leśnictwa mają wpływ warunki przyrodnicze (głównie jakość gleb) oraz struktura rolnicza użytkowania ziemi.

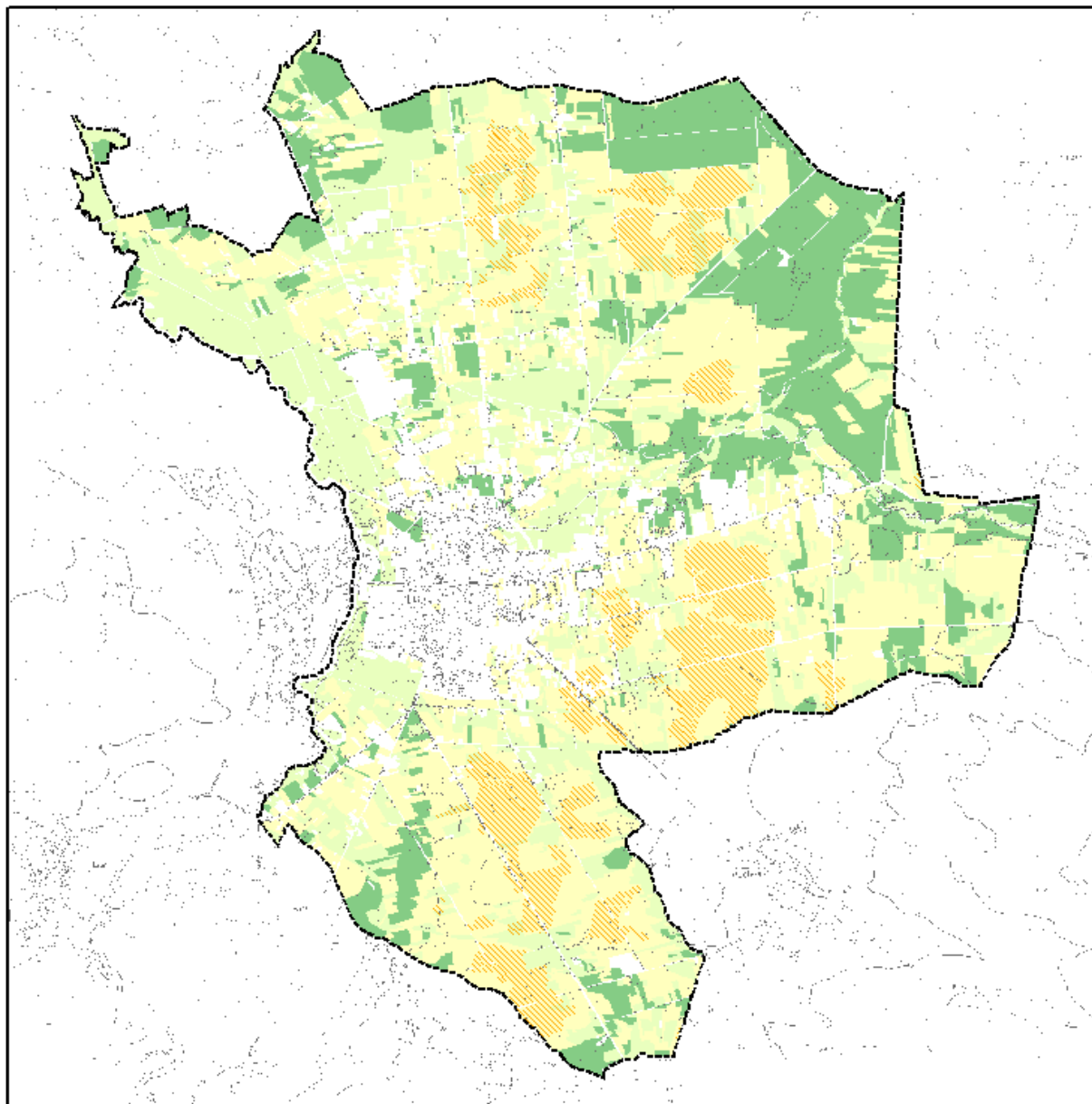
Rolnicza przestrzeń produkcyjna, gleby

Na obszarze Miasta Węgra występuje zróżnicowanie gleb powstałych w procesie glebotwórczym z utworów polodowcowych, na które znaczący wpływ miały m.in. rodzaj i pochodzenie skały macierzystej, rzeźba terenu, warunki klimatyczne, stosunki wodne, roślinność oraz działalność człowieka. Gleby należą do środkowoeuropejskiej strefy glebowej. Ich rozwój przebiegał w warunkach klimatu umiarkowanego. Charakterystyczne dla tej strefy są gleby bielcowe, pyłowe i brunatne. Wytworzone są z glin zwałowych lekkich oraz piasków leżących na glinach. Na terenie powiatu węgrowskiego dominują gleby lekkie i bardzo lekkie – bielcowe i rdzawe utworzone z piasków gliniastych i żwirów piaszczystych. Miejscami na piaskach gliniastych i lekkich glinach wytworzyły się gleby płowe i gleby brunatne wyługowane. Wzdłuż koryta Liwca występują mady o różnej przepuszczalności. W dolinach i obniżeniach terenu występują gleby hydrogeniczne: torfowe, murszowo-torfowe oraz murszowomineralne.

Na terenach płaskich nizinnych przeważają gleby pseudobielcowe utworzone z piasków gliniastych lub gliniastych lekkich, zaliczane do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego. Punktowo występują gleby brunatne wyługowane utworzone na piaskach gliniastych lekkich lub pyłów zwykłych. W obniżeniach terenu i dolinach występują gleby organiczne, charakteryzujące się zwiększoną wilgotnością. Są to głównie gleby torfowe, murszowo-torfowe i murszowo-mineralne, klasyfikowane jako średni i słaby kompleks użytków zielonych. Większość gleb gminy charakteryzuje się średnią i niską zasobnością w składniki pokarmowe. Brak jest gleb chronionych klas I i II, powierzchnia gleb klasy III jest dosyć mała. Przeważają gleby V–VI klasy bonitacyjnej.

Ryc. 5 grunty rolne i leśne na obszarze Węgrowa, z wyróżnieniem gruntów klas I-III

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PODGiK

Leśna przestrzeń produkcyjna

Lesistość gminy wg. danych GUS za 2019 rok wynosi ok. 18,7 %. Przy ogólnej powierzchni gruntów leśnych 667,78 ha aż 586,18 ha stanowią grunty leśne prywatne. Lasy tworzą w Węgrowie wyraźne kompleksy w części północno-wschodniej jak i niewielkie zespoły w pozostałej części miasta. Lasy okalające miasto od północnego-wschodu i wschodu stanowią fragment większego pasma leśnego ułożenie południkowym.

Lasy w Węgrowie zajmują one przede wszystkim siedliska świeże oraz wilgotne i bagienne (olsowe). Na ich terenie dominują powierzchniowo starsze (w wieku od ok. 30 do ok. 90 lat), przeważnie zwarte drzewostany brzożowe i sosnowe lokalnie z domieszką dębu szypułkowego oraz robinia akacjową i klonem jesionolistnym w strefie brzegowej. Występują również drzewostany sosnowo-brzożowe i brzożowo-sosnowe ze znaczną domieszką dębu

szypułkowego, robinia akacjową i klonem jesionolistnym w strefie brzegowej. W południowej i zachodniej części miasta znaczne są powierzchnie olsów. Na skraju lasów lub w ich sąsiedztwie, występują liczne młodniki brzoźowo-sosnowe.

W pozostałych rejonach miasta występują drobnopowierzchniowe lasy. Zajmują one siedliska umiarkowanie wilgotne, a w dolinach cieków wilgotne. Tworzą je drzewostany o różnym stopniu zwarcia, przeważnie w wieku 30 - 50 lat, budowane głównie przez sosnę, olchę czarną i brzozę. Towarzyszą im lokalnie zarośla tworzone przez kępiaste wierzy tzw. łoży.

VI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. ŚRODOWISKO KULTUROWE

1.1. INFORMACJE O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH MIASTA

Na terenie historycznego centrum Węgrowa istnieje dość dobrze zachowany i w niewielkim stopniu przekształcony w okresie powojennym układ rozplanowania. Węgrów pierwotnie lokowany był na prawie chełmińskim i ponownie na prawie magdeburskim. Miasto nie było otoczone murami obronnymi. Obecnie w strukturze części historycznej widoczny jest głównie barokowy układ urbanistyczny, będący efektem wielkich fundacji budowlanych w XVIII w. Wzniesiono wówczas najważniejsze obiekty miasta, niemniej jego rozplanowanie przestrzenne kształtowało się przez wieki.

Skutkiem wielonarodowej kolonizacji Węgrowa w okresie XV - XVII w., czytelnym jeszcze w XIX w., było istnienie trzech odrębnych miasteczek: Starego (ob. okolice Rynku Mariackiego), Nowego (w obrębie ob. ulic Rynkowej i Piłsudskiego) i Ruskiego (z centrum usytuowanym między ob. ulicami Strażacką i Mickiewicza). Te miejskie ośrodki leżały w bliskim sąsiedztwie, ich rynki były ze sobą ściśle powiązane - zwłaszcza ze targowym Starym Rynkiem, powiązany z siedzibą władz miejskich.

Po pożarze i odbudowie miasta w poł. XVII w. nadal widoczne były trzy dawne części, jednak z czasem podział struktury miasta zaczął dotyczyć raczej ośrodków religijnych, tj. katolickiego (położonego we wsch. części miasta), żydowskiego (płd. - zach. część miasta) i protestanckiego z dzielnicą Szkotów (część płn. - zach.).

W wyniku kontrreformacji, w XVIII w., w dotychczasowym układzie miasta pojawiły się monumentalne budowle sakralne, reprezentujące czołówkę krajowego baroku. Stanowią one dominanty wzrokowe nadające miastu barokowy charakter: zespół bazyliki - na Rynku Mariackim, poreformacki zespół klasztorny oraz zespół dawnego klasztoru i kolegium księży Bartolomitów (Komunistów). W 1 poł. XIX w. powstały przemysłowe budynki przyklasztorne: manufaktura i browar (1824 r.) oraz zakład ludwisarski. W mieście nadal istniały odrębne rynki i dzielnice: polska, żydowska, ruska i niemiecka. Większość zabudowy pozostawała drewniana.

W 1819 r. rozpoczęto brukowanie ulic i rynków, budowę studni, rzeźni, domów zajezdnych, mostów i rogatek. Celem zapobiegania pożarom zaczęto wznosić domy murowane kryte blachą lub dachówką. W 1920 r. Rynek Mariacki w Węgrowie i większość ulic była już brukowana.

W czasie II wojny światowej, we wrześniu 1939 r., Węgrów został zbombardowany. Podczas okupacji mieściło się tu ośmiotysięczne getto. W czasie jego likwidacji w latach 1942 - 1943 zniszczeniu uległo około 60% miasta, w tym cała przedwojenna dzielnica żydowska oraz dwie miejskie synagogi. Na tym terenie powstały w II połowie XX. wieku zespoły produkcyjno-usługowe.

Do walorów kulturowych zalicza się wszelkie przejawy działalności człowieka (historyczne i współczesne). W Węgrowie zidentyfikowano kilka grup walorów antropogenicznych. Zaliczono do nich przede wszystkim:

- układ urbanistyczny miasta.
- obiekty sakralne, takie jak: zabytkowe kościoły i kaplice, cmentarze różnych wyznań,
- kapliczki, figury i krzyże przydrożne.
- obiekty architektury świeckiej.
- walory kultury ludowej.
- zabytki techniki.
- zabytki archeologiczne.
- wydarzenia (imprezy) kulturalne.
- muzea.

Drewniana zabudowa Węgrowa stanowi jeden z ważniejszych elementów dziedzictwa kulturowego miasta. Budynki skupione są głównie przy ulicach: Kościuszki, Kilińskiego, Narutowicza - w dawnej dzielnicy ewangelickiej. Parterowe, przy ul. Narutowicza - w zwartej zabudowie, rozlokowane są kalenicowo, z kilkoma przykładami ustawienia szczytowego. Najczęściej stosowana jest konstrukcja wieńcowa na podwalinie i murowanym cokole oraz drewniany szalunek elewacji z dekoracyjnym, drewnianym fryzem w zwieńczeniu fasad. Dachy dwuspadowe lub naczółkowe, w kilku budynkach facjatki i ganki, po bokach wielopodziałowych okien - okiennice. Spotyka się też nad oknami rzeźbione w drewnie dekoracyjne nadokienniki.

Miasto Węgrów charakteryzuje się dość dużym bogactwem obiektów sakralnych różnego typu, z których większość jest wpisana do rejestru zabytków. Są to przede wszystkim: zabytkowe kościoły i kaplice, cmentarze różnych wyznań, a także kapliczki wraz z figurami i krzyżami przydrożnymi. Na obszarze gminy można odnaleźć historyczne obiekty rzymsko - katolickie, ewangelicko - augsburskie oraz żydowskie, co wpływa znacznie na atrakcyjność turystyczną omawianego terenu.

Kapliczki, figury i krzyże przydrożne, stanowią kolejną grupę walorów sakralnych występujących w Węgrowie. Są one bezpośrednio związane są z historią obszaru miasta, jak również wykazują cechy regionalnej kultury, w tym przypadku strefy przejściowej Mazowsza i Podlasia oraz stanowią istotne uzupełnienie krajobrazu kulturowego terenu.

1.2. ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Na terenie Węgrowa występują liczne zabytki, w tym zespoły zabytkowe. Najcenniejsze z nich zostały wpisane do rejestru Zabytków województwa Mazowieckiego, pozostałe znalazły się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Urząd Konserwatora Zabytków prowadzi rejestrację obiektów zabytkowych, zaś Burmistrz Miasta Węgrowa gminną ewidencję zabytków. W rejestrze zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego znajduje się 20 obiektów zabytkowych z terenu miasta Węgrowa, ujętych w 12 decyzjach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Gminna Ewidencja Zabytków miasta Węgrowa, została opracowana w 2010 r. i przyjęta Zarządzeniem nr 524/2010 Burmistrza Miasta dnia 10 grudnia 2010 r.

Najcenniejszy zespół historycznej zabudowy w centrum Węgrowa to układ urbanistyczny Rynku Mariackiego i klasztoru wpisany do rejestru zabytków województwa mazowieckiego. W ostatnich latach przeprowadzono rewitalizację zabytkowego placu Rynku Mariackiego.

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

1. „Dom Gdański”, ul. Rynek Mariacki 11 **wraz z otoczeniem w promieniu 50m**, mur., 1 poł. XVIII w., A-30/176 z 13.12.1958 r.
2. Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w zespole, ul. Rynek Mariacki, mur., XVI w., przebudowa 1703 - 1706, A-44/230 z 18.11.1959 r.
3. 2 dzwonnice w zespole bazyliki, ul. Rynek Mariacki 2, A-44/230 z 18.11.1959 r.
4. brama w zespole bazyliki, ul. Rynek Mariacki, mur., pocz. XVIII w., A-44/230 z 18.11.1959 r.
5. ogrodzenie z bramką w zespole bazyliki, ul. Rynek Mariacki, mur., pocz. XVIII w., A-44/230 z 18.11.1959 r.
6. kościół parafialny, ewangelicko - augsburski Św. Trójcy w zespole, ul. Narutowicza 20, mur., 1836 - 1838 r., A-45/231 z 18.11.1959 r.
7. plebania w zespole kościoła paraf. ewangelicko - augsburskiego Św. Trójcy, ul. Narutowicza 20, Mur., 1763 r., przebud. l. 60-XX w., A-45/231 z 18.11.1959 r.
8. **cmentarz ewangelicko - augsburskim z nagrobkami, A-45/231 z 18.11.1959 r.,**
9. kościół św. Antoniego z Padwy i św. Piotra z Alkantary w zespole klasztornym reformatorów, ul. Kościuszki 27/29, mur., 1693 - 1706 r., A-78/410 z 19.03.1962 r.
10. klasztor w zespole klasztornym reformatorów, ul. Kościuszki 27, mur., 1693 - 1715 r., A-78/410 z 19.03.1962 r.
11. ogrodzenie z bramami w zespole klasztornym reformatorów, ul. Kościuszki 27, mur., pocz. XVIII w., A-78/410 z 19.03.1962 r.
12. **figura Matki Boskiej w zespole klasztornym reformatorów, ul. Kościuszki 27, A-78/410 z 19.03.1962 r.**
13. klasztor i kolegium Księży, Komunistów, ul. Kościelna 2, Mur., 1 poł. XVIII w., przebud. 2 poł. XIX w., A-145/630 z 04.04.1962 r.

14. Zajazd, ul. Rynek Mariacki 14, Mur., 1 poł. XVIII w., przebud. 2 poł. XIX w., A-146/631 z 04.04.1962 r.
15. kaplica na cmentarzu ewangelicko - augsburskim, ul. Ewangelicka; 1679 r. restaur. 1980 - 1982 r., A-147/632 z 04.04.1962 r.
16. plebania w zespole bazyliki Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, ul. Strażacka 3, mur., ok. 1900 r., A-354 z 31.12.1983 r.
17. „Dom Lipki”, ul. Gdańska 2, Mur., k. XVIII w., przebud. XIX w., rekonstr. 1984 - 1987 r., A-355 z 31.12.1983 r.
18. budynki dawnego browaru i tkalni wraz z otoczeniem, ul. Kowalska 3, A-1309 z 07.08.2015 r.
19. mogiła powstańców styczniowych poległych w bitwie pod Węgrowem wraz z pomnikiem ul. Gościniec Niepodległości, [wpisana w granicach działki nr 2941](#), Decyzja nr [A-1306](#) z dnia 21 sierpnia 2015 r.
20. kaplica cmentarna pw. Przemienienia pańskiego i Matki Boskiej Szkaplerznej [wraz z otoczeniem w promieniu 20 m.](#), na cmentarzu rzym.-kat., ul. Kościuszki, dec. A-1333 z dnia 9 maja 2016 r.
21. budynek domu Rabina w Węgrowie przy ul. Zwycięstwa 5 wraz z działką o nr ew. 5809/2, dec. nr [A-1508](#) z dn. 01.07.2019 r.,

Wykaz obiektów objętych ochroną konserwatorską, w tym obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków inne niż w rejestrze WKZ (GEZ):

- dom mieszkalny, [Aleja Siedlecka](#) 6/8, dz. 4260/4, drewn., k. XIX w.
- młyn, Barbasiewicza 1, dz. 3326, mur., 1 ćw. XX w., w latach 40. XX w. remontowany
- kapliczka z figurą św. Antoniego, Barbasiewicza 1, dz. 3326, mur.,
- dom mieszkalny, Barbasiewicza 1, dz. 3326, drewn., pocz. XX w.
- cmentarz ewangelicko-augsburski, dz. 3238, XVII w.
- dom mieszkalny, Ewangelicka 22, dz. 3242, mur., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Gdańska 1, dz. 3259/3, drewn., k. XIX w.
- dom mieszkalny, Gdańska 12/14, dz. 5740/1; 5741/2, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Gdańska 18, dz. 3274, drewn., ok. 1900 r. remontowany w l. 70. XX w.
- dom mieszkalny, Gdańska 22, dz. 3272, drewn., ok. 1900 r., remontowany w 2002 r.
- dom mieszkalny, Gdańska 24, dz. 3271, drewn., l. 20. XX w., przekształcony ok. 1998 r.
- dom mieszkalny, Gdańska 26, dz. 3270, mur., l. 2 ćw. XX w., remontowany ok. 2000 r.
- dom mieszkalny, Gdańska 3, dz. 3259/2, drewn., k. XIX w.
- dom mieszkalny, Gdańska 34, dz. 3266, drewn., 2 ćw. XX w. (lata 30.)
- dom mieszkalny, Gdańska 36, dz. 3265, drewn., l. 30. XX w., obmurowany w 2006 r.
- dom mieszkalny, Gdańska 38, dz. 3264, mur., l. 20. XX w., rozbudowany w l. 70. XX w.
- figura Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia. Gdańska 40, dz. 3261, kam., 1936
- dom mieszkalny, Gdańska 40/42, dz. 3261; 3262, mur., 2 ćw. XX w., ok. 1998 r. remont.
- oficyna, Gdańska 6, dz. 5742/1, mieszan., pocz. XX w.

- dom mieszkalny, Gdańska 63, dz. 5682/6, mur., 2 ćw. XX w., remont. w l. 70. XX w.
- dom mieszkalny, Gdańska 75, dz. 488, drewn., l. 20. XX w., przekształc. w l. 90. XX w.
- dom mieszkalny, Gdańska 92, dz. 919/2, drewn., l. 30. XX w.
- upamiętnienie budowy Gościńca Niepodległości, Gościniec Niepodległości, dz. 2558/1, kam., po 2000r.
- krzyż przydrożny, Gościniec Niepodległości, dz. 2558/1, kam., 1926 r.
- cmentarz żydowski - lapidarium, Joselewicza, dz. 5678, XVII - XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 1, dz. 3667, drewn., l. 20 XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 10, dz. 3657, drewn., 4 ćw. XIX w., remont. w l. 90. XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 11, dz. 3709, drewn., l. 20 XX w., remont. w l. 90. XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 12/14, dz. 3658; 3659, drewn., 4 ćw. XIX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 13, dz. 3710, mieszan., 1 ćw. XX w. (l. 20. XX w.).
- dom mieszkalny, Kilińskiego 15/17, dz. 3711/1; 3712, drewn., 4 ćw. XIX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 16, dz. 3660/2; 3661, drewn., XIX/XX w., remont. w l. 90. XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 18, dz. 3662/2, drewn., l. 20. XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 2, dz. 3652, drewn., l. 20 XX w., otynkowany po 2000 r.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 20, dz. 3664, mur., l. 30. XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 3, dz. 3668, drewn., pocz. XX w.
- bud. gospodarczy, Kilińskiego 3, dz. 3668, drewn., l. 20 XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 4, dz. 3653, drewn., pocz. XX w., remont. w l. 80. XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 5, dz. 3706/2, drewn., l. 20 XX w., remont. w l. 90. XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 7, dz. 3706/1, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Kilińskiego 8, dz. 3656, drewn., pocz. XX w., remont. w l. 80. XX w.
- upamiętnienie, Kościelna 4, dz. 5810/2, kam.
- brama boczna, cmentarza rzym.-kat. parafialnego, Kościuszki, dz. 5962, mur., 1882 r., pocz. XX w.
- brama główna, cmentarza rzym.-kat. parafialnego, Kościuszki, dz. 5962, mur., 1887 r.
- cmentarz rzym.-kat. parafialny, Kościuszki, dz. 5962, 1797 r., wielokrotnie powiększany
- młyn motorowy, w zespole dworskim, Kościuszki, dz. 2334., mieszan., XIX/XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 1, dz. 3366/5, mur., k. XIX w., po 1970 przekształcony
- figura przydrożna św. Jana Nepomucena, Kościuszki 107, dz. 1842/2, kam., XVIII w.
- dom, Kościuszki 11, dz. 5782/1, mur., l. 20. XX w., przekształc. po 1995 r.
- dom mieszkalny, Kościuszki 17, dz. 5785/3, drewn., k. XIX w., ok 1930
- oficyna mieszkalna, Kościuszki 1a, dz. 3365/5, drewn., pocz. XX w.
- figura Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia, w zespole dworskim, Kościuszki 201, dz. 2216, kam., 4 ćw. XIX w.,
- pozostałości parku, w zespole dworskim, Kościuszki 201, dz. 2216, pocz. XX w.
- dwór w zespole dworskim, Kościuszki 201, dz. 2216, mur., pocz. XX w., przeksz. po 1960 r.

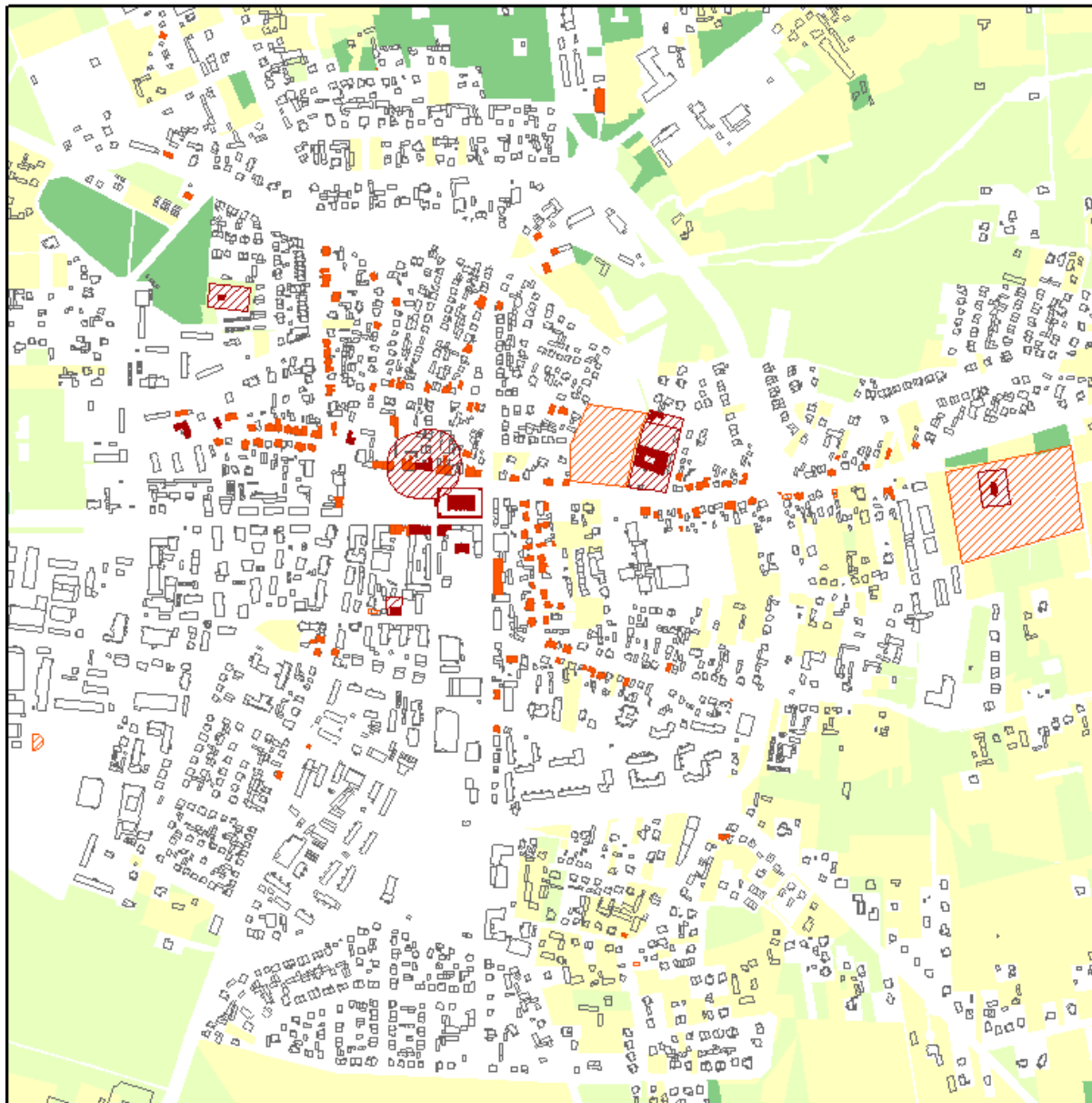
- kapica w zespole dworskim, Kościuszki 201, dz. 2216, mur., 1912 r., przekształt. po 1960 r.
- dom mieszkalny, Kościuszki 21, dz. 3386, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 24, dz. 3677/2, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 25, dz. 3387, mur., l. 40. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 26, dz. 5931/3, drewn., 3 ćw. XIX w., remont. ok. 1945 r.
- park armii krajowej w zespole poreformackim, Kościuszki 27, dz. 5927, pocz. XVIII w.
- kamienica, Kościuszki 3, dz. 3387, mur., l. 40. XX w.
- budynek gospodarczy, Kościuszki 34, dz. 5940/1, drewn., 2 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 34, dz. 5940/1, drewn., 3 ćw. XIX w., przebud. ok. 1928 r.
- dom mieszkalny, Kościuszki 35, dz. 3451/1, drewn., 1932 r., remont. ok. 1980 r.
- dom mieszkalny, Kościuszki 37, dz. 3454/1, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 38, dz. 3689/1, mur., l. 30. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 4, dz. 3369/2, drewn., k. XIX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 41/43, dz. 3459/1; 3462, mur., 2 ćw. XX w.
- kapliczka przydrożna z figurą Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia, Kościuszki 42, dz. 3691/1, kam., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 46, dz. 3697/1; 3697/4, mur., 3 ćw. XIX w. (1860)
- dom mieszkalny, Kościuszki 47, dz. 3466/3, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 48, dz. 3700/1, drewn., 1 ćw. XX w., remont. ok. 1975 r.
- krzyż przydrożny, Kościuszki 54, dz. 3756, drewn., 1946 r.
- dom mieszkalny, Kościuszki 58/60, dz. 3763, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 65/67, dz. 4923/11; 4923/2, drewn., 1 ćw. XX w.
- bud. gospodarczy, Kościuszki 69a/71, dz. 3432/2, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 69a/71, dz. 5032/2, 3432/2, drewn., XIX/XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 70, dz. 3772/3, drewn., XIX/XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 79, dz. 5041, drewn., 2 ćw. XX w., stolarka współczesna
- dom mieszkalny, Kościuszki 7a, dz. 3372/4, mur., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 81, dz. 3487/1, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 82/84, dz. 3783; 3784, drewn., 2 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 87, dz. 3488/1, mur., 2 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Kościuszki 9, dz. 5781/1, mur., pocz. XX w., obmurowany po 1975 r.
- studnia, Kościuszki obok 27, dz. 5930/4, żeliw., pocz. XX w.
- kuźnia, Kowalska 2, dz. 3447/5, mur., k. XIX w.
- ludwisarnia, Ludwisarska 14, dz. 3050/1, mur., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Mickiewicza 11, dz. 3919, mur., l. 30. XX w.
- dom mieszkalny, Mickiewicza 15, dz. 3979/6, drewn., l. 30. XX w.
- budynek gimnazjum, ob. Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza, Mickiewicza 3, dz. 3649/4; 3649/3, mur., 1918 r., wielokrotnie remontowany
- dom mieszkalny, Nadrzeczna 13, dz. 3082, drewn., k. XIX w., stolarka okienna wymieniona po 2000 r.

- dom mieszkalny, Narutowicza 1, dz. 5766, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 10, dz. 6185, drewn., k. XIX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 13, dz. 3524, drewn., k. XIX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 14, dz. 6181, drewn., 4 ćw. XIX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 15, dz. 3527/2; 3525/2, drewn., l. 30. XX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 18, dz. 3243, mur., l. 20. XX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 2, dz. 3259/1, drewn., pocz. XX w., nadbud. ok. 1975 r.
- dom mieszkalny, Narutowicza 21, dz. 5759, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 3, dz. 5765, drewn., l. 20. XX w., remont. w 2006 r.
- dom mieszkalny, Narutowicza 4, dz. 3255, drewn., k. XIX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 6, dz. 3253, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Narutowicza 8, dz. 5735/4, drewn., l. 20. XX w.
- kamienica, Narutowicza 9, dz. 3522, mur., l. 20. XX w.
- dom mieszkalny, Obrębowa 13, dz. 4218/4, drewn., 2 ćw. XX w.
- stodoła, Obrębowa 18, dz. 4240/1, drewn., 1 ćw. XX w. - *budynek nie istnieje*
- kapliczka z figurą Matki Boskiej, Obrońców Westerplatte 3, dz. 3021, mur., pocz. XX w.
- obora, Ogrodowa, dz. 3836, drewn., 1 ćw. XX w. - *budynek nie istnieje*
- stajnia, Ogrodowa, dz. 3836, drewn., 1 ćw. XX w. - *budynek nie istnieje*
- stodoła, Ogrodowa 13, dz. 3836, drewn., 1 ćw. XX w. - *budynek nie istnieje*
- dom mieszkalny, Piłsudskiego 10, dz. 5883, mur., l. 30. XX w., przekształ. po 1990 r.
- dom mieszkalny, Piłsudskiego 11, dz. 5891/15, mieszan., pocz. XX w.
- krzyż przydrożny, Piłsudskiego 23, dz. 5901, kam., l. 1900 r., remontowany ok. 1999 r.
- dom mieszkalny, Piłsudskiego 24/26, dz. 3573; 3574, drewn., k. XIX w.
- dom, Piłsudskiego 8, dz. 3556, mur., pocz. XX w., przekształ. po 1980 r.
- dom mieszkalny, Piwna 16, dz. 5068, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 23, dz. 4387, drewn., 4 ćw. XIX w.
- dom mieszkalny, Piwna 25, dz. 4386, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 29, dz. 4362, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 30, dz. 5078, drewn., 4 ćw. XIX w.
- oficyna, Piwna 35, dz. 5754, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 4, dz. 3277/2, drewn., l. 30. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 46, dz. 3368, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 48, dz. 3370, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 5, dz. 4394/4; 4394/2, drewn., 1 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 56, dz. 5789, drewn., pocz. XX w.
- dom mieszkalny, Piwna 58, dz. 3381, drewn., 2 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Poprzeczna 5, dz. 3056; 3055, drewn., k. XIX w.
- pompa ręczna, Rynek Mariacki, dz. 3626, pocz. XX w.
- figura Matki Boskiej, w zespole kościoła farnego, paraf. rzym.-kat. pw. Wniebowzięcia NMP i śś. Piotra i Pawła, Rynek Mariacki, dz. 3642, 1901 r.

- figura Św. Antoni, w zespole kościoła farnego, parafialnego rzym.-kat. pw. Wniebowzięcia NMP i św. Piotra i Pawła, Rynek Mariacki, dz. 3642, 1901 r.
- kamienica, Rynek Mariacki 10, dz. 5775/6, mur., 1 ćw. XX w.
- kamienica, Rynek Mariacki 15, dz. 5803/5, mur., 4 ćw. XIX w.
- kamienica, Rynek Mariacki 16, dz. 5803/4 oraz 5803/7, mur., 4 ćw. XIX w. gruntownie przekształ. po 2000 r.
- kamienica, Rynek Mariacki 17, dz. 5804/1, mur., 2 poł. XIX w. remont. ok. 1930 oraz 1998 r.
- kamienica, Rynek Mariacki 21, dz. 3514/3, mur., 2 poł. XIX w. remont. ok. 1930 oraz 1998 r.
- kamienica, Rynek Mariacki 21a, dz. 3514/2, mur., XVIII, przebud. 4 ćw. XIX w., remont. ok. 1976 r..
- kamienica, Rynek Mariacki 3/4/5 dz. 5773/13, mur., 1 ćw. XX w.
- kamienica, Rynek Mariacki 7, dz. 3161/7, mur., 4 ćw. XIX w.
- oficyna, Rynek Mariacki 8, dz. 3161/5, mur., 4 ćw. XIX w.
- oficyna, Rynek Mariacki 8a, dz. 5775/7 i 5775/8, drewn., 1 ćw. XX w.
- kamienica, Rynek Mariacki 9, dz. 5775/13, mur., XVIII, 4 ćw. XIX w.
- dom mieszkalny, Szamoty 15/17, dz. 4282; 4281, drewn., XIX/XX w.
- dom mieszkalny, Szamoty 26, dz. 4401, mur., 2 ćw. XX w.
- szkoła, Szamoty 33, dz. 5829/1, drewn., l. 20. XX w.
- dom mieszkalny, Szamoty 40, dz. 3181, drewn., l. 20. XX w.
- dom mieszkalny, Szamoty 5, dz. 4357, mur., 2 ćw. XX w.
- kapliczka, z figurą Matki Boskiej, Szeroka 7, dz. 5698/7, mur., 1948 r. - *obiekt nie istnieje*
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 11/13, dz. 3713; 3714, drewn., pocz. XX w., przekształcony w 2006 r.
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 12/14, dz. 3921/4; 3922/4, drewn., l. 20. XX w.
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 17, dz. 3716, mur., l. 30. XX w.
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 22, dz. 6208, drewn., 1880 r., remont. w l. 70. XX w.
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 26, dz. 6213, drewn., 4 ćw. XIX w.
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 28, dz. 6215, drewn., 4 ćw. XIX w. przebud. w l. 90. XX w.
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 30, dz. 3934/3, mur., 2 ćw. XX w.
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 38, dz. 3942/2, drewn., k. XIX w., przebud. w l. 90. XX w.
- dom mieszkalny, Zwycięstwa 49, dz. 3732, drewn., 4 ćw. XIX w.
- krzyż przydrożny, Zwycięstwa 58, dz. 6220, mur., 1905 r.

Ryc. 6 Obiekty zabytkowe w centralnej części Węgrowa.

źródło: opr. własne na podstawie danych z rejestru zabytków WKZ (k. bordowy) oraz z GEZ (k. pomarańczowy)

Większość obiektów zabytkowych, zwłaszcza domów drewnianych, znajduje się w złym lub średnim stanie technicznym i wymaga szybkiego remontu i konserwacji. W najlepszym stanie technicznym i wizualnym, w tym częściowo po renowacji, są obiekty otaczające Rynek Mariacki.

Stanowiska archeologiczne na terenie miasta Węgrowa

W granicach Węgrowa zlokalizowanych jest obecnie 35 stanowisk archeologicznych oraz stref ochrony archeologicznej. Stanowiska archeologiczne datowane są od epoki kamienia do epoki nowożytniej. Zewidencjonowano je w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski: 52-76, 53-76 oraz 54-76.

Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie miasta Węgrowa

Lp.	Nr obszaru	Nr	funkcja	kultura	chronologia
-----	------------	----	---------	---------	-------------

	AZP	stanowiska na obszarze	obiektu		
1.	52-76	24	punkt osadnictwa	---	okres nowożytny
2.	53-76	15	piec hutniczy	---	---
3.	53-76	20	śląd osadnictwa	---	okres wczesnośredniowieczny (młodsze fazy)
4.	53-76	21	osada	przeworska	okres wpływów rzymskich
5.	53-76	22	osada	---	okres późnolateński okresu wpł. rzymskich
6.	53-76	23	śląd osadnictwa	---	starożytność
7.	53-76	24	Cmentarzysko - III skupiska	łużycka/trzciniecka	epoka brązu/epoka brązu/-- -/epoka brązu IV - V okres
8.	53-76	25	osada	przeworska	okres wpływów rzymskich
9.	53-76	26	śląd osadnictwa	przeworska	okres wpływów rzymskich
10.	53-76	27	osada	przeworska	okres wpływów rzymskich
11.	53-76	28	śląd osadnictwa	---	starożytność
12.	53-76	29	śląd osadnictwa	---	starożytność
13.	53-76	30	śląd osadnictwa/osada	trzciniecka/ przeworska	epoka brązu / okres wpływów rzymskich
14.	53-76	31	osada	---	okres wczes. średniow. XI- XIII w.
15.	53-76	32	śląd osadnictwa/ śląd osadnictwa	---	starożytność / okres wczes. średniow. (młodsze fazy) XII - XIII w.
16.	53-76	33	śląd osadnictwa	---	okres wczes. średniow. XI - XIII w.
17.	53-76	34	śląd osadnictwa/ śląd osadnictwa	łużycka/---	epoka brązu/starożytność
18.	53-76	35	osada/śląd osadnictwa	przeworska/---	okres wpływów rzymskich /okres wczes. średniow. (młodsze fazy)
19.	53-76	38	śląd osadnictwa	łużycka	epoka brązu - wczesna epoka żelaza
20.	53-76	39	osada	przeworska	okres wpływów rzymskich
21.	53-76	40	śląd osadnictwa/osada	łużycka/ przeworska	---
22.	53-76	41	osada	---	młodszy okres przed Rzymski - okres wpływów rzymskich
23.	53-76	42	osada	przeworska	---
24.	53-76	45	cmentarz przy kościółce farnym	---	XVI - XVIII w.
25.	53-76	46	osada/osada/osad a/osada	łużycka/---/---/---	epoka brązu / starożytność /wczesne średniowiecze /późne średniowiecze
26.	53-76	47	śląd osadnictwa/punkt osadniczy/osada/ ślady	łużycka/trzciniecka /łużycka/kult grobow kłoszowych /---/---	epoka brązu / epoka brązu / epoka brązu / wcz. epoka żelaza/ wcz. średniowiecze/ późne

			osadnictwa/punkt osadniczy/osada		średniowiecze
27.	53-76	48	osada / osada / osada / osada	łużycka/---/---/---	epoka brązu / starożytność /wczesne średniowiecze /późne średniowiecze
28.	53-76	49	rynek lokacyjny z blokiem zabudowy przyrynkowej/ratusz/drewniana nawierzchnia ul. Piłsudskiego	---	1441 r./ XVII w./1421 r. /1454 r/
29.	53-76	50	miasto lokacyjne (stare miasto)	---	Od 1441 r.
30.	53-76	51	nowe miasto	---	od 1621 r.
31.	53-76	59	miasto historyczne	---	od XV w. (granice wg mapy z 1843 r.)
32.	53-76	60	dawny cmentarz żydowski	---	od ok. 1620 do 1939 r.
33.	54-76	19	osada	---	starożytność
34.	54-76	20	osada / pkt. osadnictwa / ślad osadnictwa	---/---/---	późne średniowiecze / wcz. średniowiecze/ nowożytność
35.	54-76	21	ślad osadnictwa	---	starożytność

2. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie miasta Węgrowa nie występują obiekty uznawane za dobra kultury współczesnej.

VII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Dla województwa mazowieckiego nie został przeprowadzony audyt krajobrazowy oraz nie wyznaczono granic krajobrazów priorytetowych.

VIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY STANU SFERY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ (USŁUGI DLA LUDNOŚCI)

Obszar miasta skupia funkcje usługowe o zasięgu ponadlokalnym i lokalnym związanym bezpośrednio z obsługą ludności miasta.

Do funkcji ponadlokalnych zalicza się:

- ochronę zdrowia i opiekę społeczną (szpital, domy opieki),
- szkolnictwo wyższe, średnie i zawodowe,
- rekreację i turystykę,
- administrację powiatową,
- sądownictwo.

Funkcje lokalne związane są bezpośrednio z obsługą ludności miasta i mają największy wpływ na jakość życia mieszkańców.

Są to przede wszystkim urządzenia usługowe z zakresu:

- oświaty i wychowania (szkoły, przedszkola, świetlice),
- ochrony zdrowia i opieki społecznej (szpital, przychodnie zdrowia, domy opieki, apteki),
- kultury (domy kultury, biblioteki, kina, obiekty kultu religijnego),
- sportu i rekreacji (boiska, stadiony, hale sportowe, pływalnia).

Na terenach obrzeżnych praktycznie nie ma obiektów infrastruktury społecznej, z wyjątkiem Szpitala Powiatowego, zlokalizowanego we wschodnim krańcu miasta. Ludność tych terenów obrzeżnych korzysta z usług zlokalizowanych w centralnej części Węgrowa.

1.1. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie miasta mają siedzibę trzy szkoły podstawowe w tym jedna szkoła specjalna prowadzona przez Powiat Węgrowski. W szkołach podstawowych dla których organem prowadzącym jest Miasto Węgrów, według stanu na 15 czerwca 2021 roku jest 61 oddziałów w których uczy się 1261 uczniów. Na jeden oddział przypada 20,67 ucznia. W szkole podstawowej znajdującej się w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym według stanu na 15 czerwca 2021 roku jest 20 oddziałów w których uczy się 93 uczniów. Na jeden oddział przypada 4,65 ucznia.

W Węgrowie działają również dwie szkoły ponadpodstawowe (zespół szkół oraz liceum ogólnokształcące) oraz dwa licea dla dorosłych. Struktura szkolnictwa średniego zbliżona jest do średniej krajowej.

Na terenie Węgrowa ma swoją siedzibę pięć placówek przedszkolnych (w tym trzy publiczne) oraz jeden punkt przedszkolny.

Na terenie miasta funkcjonują także cztery żłobki (w tym jeden publiczny).

1.2. POLICJA

Na terenie Węgrowa ma swoją siedzibę Powiatowa Komenda Policji, usytuowana przy ul. Piłsudskiego, w centrum miasta. Z punktu widzenia planowania przestrzennego nie przewiduje się dodatkowych potrzeb terenowych związanych z funkcjonowaniem Policji.

1.3. STRAŻ POŻARNA

W Węgrowie ochronę ludności zapewnia zarówno Komenda Powiatowa Straży Pożarnej z siedzibą przy ul. Zwycięstwa jak i jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Strażackiej. Posiadany przez Straż Pożarną sprzęt i wyposażenie zapewnia bezpieczeństwo miasta i powiatu w zakresie zagrożenia pożarami i klęskami żywiołowymi.

1.4. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA.

W Węgrowie funkcjonują: Szpital Powiatowy, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Poradnie Specjalistyczne oraz apteki. Łącznie w mieście działa 5 przychodni, prowadzone są 2 praktyki lekarskie, funkcjonuje 6 aptek zatrudniających 11 farmaceutów.

W wyniku analizy dokonanej w Strategii Rozwoju Węgrowa można stwierdzić, że baza medyczna systematycznie modernizowana jest wystarczająca.

Na terenie miasta działa również Dzienny Dom Seniora.

1.5. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Główną rolę w szerzeniu kultury w mieście pełni Węgrowski Ośrodek Kultury, który dysponuje salą widowiskową na 280 widzów, salą wystawową, salą wykładową oraz salą baletową. Przy Ośrodku Kultury działają zespoły muzyczne, teatralne, plastyczne, taneczne, grupy edukacyjne.

Miejska Biblioteka Publiczna w Węgrowie ma siedzibę przy Rynku Mariackim, w zabytkowym Domu Gdańskim, pełniąc rolę biblioteki powiatowej. Biblioteka uzupełnia działalność Domu Kultury organizując spotkania autorskie, koncerty muzyczne, sesje historyczne i popularno-naukowe, specjalne zajęcia dla dzieci. Placówka posiada bogate zbiory regionalne oraz gabinet naukowy do pracy indywidualnej. Biblioteka prowadzi również działalność wydawniczą. W budynku biblioteki zorganizowana jest wystawa stała prezentująca znaleziska archeologiczne wydobyte podczas rewitalizacji Rynku Mariackiego w Węgrowie.

Obok biblioteki w Domu Gdańskim istnieje Muzeum Tkaniny Podlaskiej prezentujące tkaniny dwuosnowowe i ozdoby z opłatka. Organizowane są też w nim wystawy czasowe.

W Centrum Dialogu Kultur działającym na terenie d. klasztoru reformatów (obecnie parafia katolicka) przy ul. T. Kościuszki zorganizowana jest wystawa dotycząca historii miasta i żyjących w nim przez wieki różnych społeczności "Węgrów - miasto wielu kultur i religii"

Ponadto na terenie miasta działają towarzystwa i stowarzyszenia, prowadzące działalność edukacyjną, kulturalną, popularyzatorską i badawczą.

W Węgrowie znajdują się trzy kościoły rzymsko-katolickie, w tym dwa zabytkowe: pw. św. Antoniego z Padwy i św. Piotra z Alkantary (d. klasztor reformatów), pw. Wniebowzięcia NMP w Węgrowie, pw. św. Ojca Pio. Ponadto istnieje kaplica pw.

Przemienienia Pańskiego i Matki Boskiej Szkaplerznej zlokalizowana na cmentarzu parafialnym).

W mieście istnieją też dwa kościoły protestanckie, ewangelicko-augsburskie: pw. św. Trójcy oraz kościół na terenie cmentarza ewangelickiego. W mieście działa też sala świadków Jehowy.

W południowej części centrum miasta, przy ul. Powstańców, znajduje się Stadion Miejski. Obiekt składa się ze stadionu sportowego z boiskiem treningowym, kortu tenisowego oraz bieżni lekkoatletycznej wokoło boiska głównego. Przy stadionie istnieją trybuny. Stadion administrowany jest przez Miejski klub sportowy "Czarni" Węgrów. Kolejne boisko piłkarskie z zespołem trzech kortów oraz strzelnicą działa przy ul. Bohaterów Warszawy, w sąsiedztwie doliny Liwca. Zespół boisk znajduje się na terenie parafialnym przy ul. Zwycięstwa w centrum miasta. Z kolei przy ul. Żagana, na zapleczu szkoły podstawowej we wschodniej części centrum, istnieje boisko orlik oraz hala sportowa. Kryte korty funkcjonują także w części północnej miasta, przy ul. Szerokiej.

W Węgrowie funkcjonują 3 hotele, położone w obrębie zwartej zabudowy centrum, oferujące łącznie około 50 pokoi. Każdemu z nich towarzyszy zaplecze gastronomiczne i mini SPA. Hotel we wschodniej części miasta to sala weselna, przy której istnieje 11 pokoi noclegowych. .

1.6. CMENTARZE

Na terenie miasta Węgrowa znajdują się jeden czynny cmentarz grzebalny: cmentarz parafialny katolicki przy ul. Kościuszki. Jego możliwości rozbudowy obecnie praktycznie się wyczerpały, rezerwa rozwojowa wskazana w obowiązującym planie miejscowym od strony południowej zapewni możliwości pochówków jedynie przez najbliższe kilka lat. Miasto pilnie potrzebuje wskazania nowej lokalizacji cmentarza komunalnego.

Pozostałe cmentarze to obecnie już nieczynny cmentarz ewangelicko-augsburski z XVII-go wieku przy ul. Nadrzecnej oraz relikw cmentarza żydowskiego przy ul. Berka Joselewicza z XVIII-go wieku - w znacznej części teren dawnego kirkutu pokrywa obecnie parking.

1.7. POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie realizuje Centrum Pomocy Społecznej. Misją Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji oraz zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

CPS realizuje zadania własne gminy i zadania zlecone oraz programy rządowe. Wśród realizowanych zadań wynikających wprost z ustawy o pomocy społecznej świadczone są

m.in. następujące formy pomocy: zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe, usługi opiekuńcze, kierowanie do domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia, przydzielanie asystenta rodziny, praca socjalna. Przyznanie każdej formy pomocy poprzedza przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez pracowników socjalnych.

W Centrum Pomocy Społecznej działa od 2011 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy. W ramach Zespołu powoływane są interdyscyplinarne Grupy robocze, które procedują wpływające do Zespołu Niebieskie karty „A”, pracują z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc.

Od 2020 roku w strukturze CPS funkcjonuje Dzienny Dom Senior+, który dysponuje 30 miejscami dla osób wieku 60+. Placówka oferuje bogaty wachlarz zajęć i usług. Prowadzone są m.in. zajęcia terapii zajęciowej, muzykoterapii, zajęcia ruchowe oraz rehabilitacyjne, prelekcje, konferencje, zajęcia komputerowe. Organizowane są wyjścia do muzeów, do kina, na imprezy kulturalne.

W 2020 roku Centrum Pomocy Społecznej objęło pomocą 470 osób z 234 rodzin, co stanowiło 3,8% wszystkich mieszkańców Miasta (źródło: sprawozdanie MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej, pieniężnych, w naturze i usługach za 2020 rok).

W 2020 roku, w stosunku do 2019 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 124 osoby. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 46 rodzin. W roku 2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej długotrwale wynosi 106, są to rodziny korzystające od 3 lat i dłużej. Nastąpił więc nieznaczny spadek rodzin długotrwale korzystających z pomocy w stosunku do roku 2019, co jest pozytywną tendencją.

Głównymi powodami udzielania pomocy były: długotrwała lub ciężka choroba (151 rodzin), niepełnosprawność (121 rodzin), bezrobocie (103 rodziny), ubóstwo (122 rodziny), alkoholizm (28 rodzin). Rozpatrzone 651 wniosków o pomoc, przeprowadzono 706 wywiadów, wydano 903 decyzje w sprawie świadczeń z pomocy społecznej,

Z pomocy w formie zasiłku stałego skorzystały 62 osoby, zasiłku okresowego 30 osób, zasiłku celowego 172 osoby, posiłków 119 osób, usług opiekuńczych 34 osoby, specjalistycznych usług opiekuńczych 15 osób z 12 rodzin, usług asystenta osoby niepełnosprawnej 7 osób, usług opiekuńczych w formie teleopieki 30 osób, pobytu w domu pomocy społecznej 12 osób. Z usług Dziennego Domu Senior+ w 2020 roku skorzystało 16 osób. Ponadto ze świadczeń w formie pracy socjalnej skorzystały w 2020 roku 57 osób, w tym 3 osoby wyłącznie w formie pracy socjalnej.

Na podstawie właściwych ustaw CPS realizuje zadania z zakresu: przyznawania i wypłaty zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, świadczenia dobry start, stypendiów szkolnych, dodatków mieszkaniowych oraz energetycznych.

Wyplata dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 2133 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z roku 2021 poz. 716). W 2020 roku wydano 427 decyzji (o 8 mniej niż w roku 2019) w sprawie ustalenia prawa do dodatku mieszkaniowego oraz 404 decyzje (o 31 mniej niż w roku 2019) w sprawie ustalenia prawa do dodatku energetycznego.

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. prawo oświatowe (t.j. z 2020r., poz. 910 ze zm.). W 2020 roku rozpatrzono 45 wnioski i wydano 79 decyzji w sprawie ustalenia prawa do przyznania stypendium szkolnego oraz zasiłku szkolnego. Pomoc w formie stypendiów szkolnych przyznano dla 43 dzieci z 22 rodzin. Ponadto przyznano dla 1 dziecka pomoc w formie zasiłków szkolnych. W sumie wypłacono 158 świadczeń.

Wyplata świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia dobry start 300+, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. W roku 2020 w ramach świadczeń rodzinnych wydano 632 decyzje i wypłacono 15948 świadczeń, w ramach świadczeń wychowawczych 500+ wydano 130 informacji, a wypłacono 1448 świadczeń, w ramach dobrego startu przyjęto 1040 wniosków i wypłacono 1448 świadczeń, w ramach funduszu alimentacyjnego wydano 54 decyzje, wypłacono 1000 świadczeń, w ramach składek na ubezpieczenie społeczne sfinansowano 511 składek.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje: najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych, innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem, osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatki mieszkaniowe w latach 2011 - 2021

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kwota wydatków	717 780	772 908	851 348	952 505	899 518	845 622	750 632	680 799	614 141	588 974	626 009

Źródło: Na podstawie danych GUS- Bank Danych Lokalnych

Sukcesywny spadek dodatków mieszkaniowych od 2013 wynika ze wzrostu dochodów mieszkańców i pozytywnie wpływa na budżet gminy. W danych nie widać jeszcze skutków pandemii Covid-19, należy jednak przyjąć, że w najbliższych latach nastąpi wzrost wydatków na cele socjalne.

2. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Poziom i zakres usług uwarunkowany jest położeniem gminy poza zasięgiem dużych aglomeracji, ale w bezpośrednim sąsiedztwie 1,5-krotnie większego Sokołowa Podlaskiego, położonego zaledwie 7 km na wschód od Węgrowa oraz w sąsiedztwie 6,5-krotnie większych Siedlec, położonych około 20 km na południe od obu miasteczek.

W mieście powiatowym jakim jest Węgrów usytuowane są podstawowe urzędy i instytucje obsługujące mieszkańców gminy i powiatu m.in.: Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, Sąd Rejonowy, Komisariat Policji, filie i oddziały banków, liczne sklepy i niewielkie centra handlowe a także zakłady produkcyjne.

Na terenie Węgrowa jest zlokalizowany jeden wielkopowierzchniowy obiekt handlowy o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² - Galeria Mistrza Jana, usytuowana w południowej części centrum miasta.

W zachodniej części miasta funkcjonuje niewielki zespół zakładów produkcyjnych, usytuowany dosyć niekorzystnie w sąsiedztwie chronionych terenów doliny Liwca. Dwa inne zespoły rozwijają się na północ od centrum oraz w centralno-wschodniej części miasta. Obydwa związane są z obecnym przebiegiem drogi krajowej i mają potencjał rozwojowy.

Przyrost liczby podmiotów gospodarczych w REGON w Węgrowie w latach 2005-2022

Rok	podmioty gospodarki narodowej ogółem	sektor prywatny - ogółem	sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	sektor prywatny - spółki handlowe
2005	1 242	1 189	942	48
2006	1 258	1 205	951	50
2007	1 286	1 232	974	52
2008	1 333	1 282	1 017	51
2009	1 296	1 247	984	52
2010	1 401	1 352	1 076	55
2011	1 417	1 367	1 088	59
2012	1 411	1 361	1 069	62
2013	1 455	1 404	1 089	70
2014	1 422	1 371	1 043	73
2015	1 428	1 376	1 036	77
2016	1 448	1 396	1 041	87
2017	1 447	1 396	1 028	95
2018	1 423	1 369	1 027	76
2019	1 450	1 389	1 041	81
2020	1 469	1 406	1 056	81
2021	1 495	1 429	1 077	81
2022	1 504	1 438	1 078	81

Źródło: Na podstawie danych GUS- Bank Danych Lokalnych

Pośród zarejestrowanych w mieście podmiotów gospodarki narodowej przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Największy udział w strukturze podmiotów gospodarczych w Węgrowie przypada na różnorodne usługi – 80%, przemysł i budownictwo stanowi 19% wszystkich podmiotów

gospodarczych, a pozostała część (zaledwie 1%) to podmioty zajmujące się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem.

Rynek pracy i bezrobocie

Ostatnie 15 lat to sukcesywny przyrost osób pracujących w Węgrowie. Fakt ten wynika z trwającej w tym czasie wyraźnej koniunktury. Skutki pandemii Covid19 nie są jeszcze widoczne w danych, w 2021 roku wyraźnie wzrosła liczba pracujących, w tym wyraźnie pracujących kobiet.

Przyrost liczby pracujących w Węgrowie w latach 2004-2021

rok	ogółem	mężczyźni	kobiety
2004	3 437	1 673	1 764
2005	3 738	1 919	1 819
2006	4 015	2 117	1 898
2007	4 119	2 189	1 930
2008	4 265	2 207	2 058
2009	4 316	2 238	2 078
2010	4 300	2 194	2 106
2011	4 399	2 291	2 108
2012	4 495	2 391	2 104
2013	4 585	2 412	2 173
2014	4 787	2 598	2 189
2015	4 861	2 661	2 200
2016	5 108	2 822	2 286
2017	5 189	2 842	2 347
2018	5 314	2 912	2 402
2019	5 483	3 000	2 483
2020	5 490	2 955	2 535
2021	5 717	3 062	2655

Źródło: Na podstawie danych GUS- Bank Danych Lokalnych

Wraz ze wzrostem poziomu zatrudniania zmniejszała się liczba osób bezrobotnych w mieście. Liczba bezrobotnych od początku wieku spadała do przełomu 2008/2009 roku, kiedy to kryzys ogólnoswiatowy spowodował chwilowy wzrost bezrobocia. Zakończenie tego etapu i kolejny rozwój gospodarczy przyniosły znaczący spadek bezrobocia do poziomu 4,0 % na koniec 2019 roku (dane GUS-Bank Danych Lokalnych). Rok 2020 to kolejny wzrost liczby bezrobotnych związany ze skutkami pandemii, chociaż latach 2021-22 liczba ta znowu znacząco spadła.

Spadek liczby bezrobotnych w Węgrowie w latach 2005-2022

rok	ogółem	mężczyźni	kobiety
2005	1 192	598	594
2006	1 020	502	518
2007	831	409	422
2008	892	461	431

2009	956	493	463
2010	838	425	413
2011	843	436	407
2012	878	453	425
2013	883	462	421
2014	741	365	376
2015	581	272	309
2016	473	215	258
2017	359	168	191
2018	337	157	180
2019	296	145	151
2020	380	197	183
2021	251	122	129
2022	268	136	133

Źródło: Na podstawie danych GUS- Bank Danych Lokalnych

IX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

1. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I ZAGROŻENIE HAŁASEM

Podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na obszarze miasta są ciągi komunikacyjne oraz emitory lokalne.

Do najbardziej uciążliwych ciągów komunikacyjnych należy zaliczyć oczywiście drogę krajową Nr 62 oraz południowa obwodnicę centrum - drogę wojewódzką nr 637. Pętla ta omija jednak centrum miasta w jego bezpośrednim sąsiedztwie od strony wschodniej, północno-wschodniej i północnej, w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, która rozrosła się poza ten niegdysiejszy ciąg obwodnicy centrum. Jedynym możliwym działaniem prowadzącym do poprawy stanu higieny atmosfery w rejonie głównych ulic miasta jest eliminacja ruchu tranzytowego przez jego teren, szczególnie ograniczenie ruchu samochodów ciężkich.

W strefie potencjalnego uciążliwego oddziaływania dróg krajowych i wojewódzkich należy wykluczyć uprawę roślin sadowniczych i ogrodnich.

Jeśli chodzi o punktowe emitory zanieczyszczeń powietrza to na terenie miasta można wyróżnić:

- energetyka ciepła (ciepłownia Spółdzielni Mieszkaniowej),
- kotłownie szkół, szpitali i innych obiektów użyteczności publicznej;
- kotłownie i przemysłowe emisje technologiczne,
- rozproszone indywidualne źródła ciepła.

Na terenie miasta głównym źródłem hałasu także są ciągi komunikacyjne. Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić poprzez eliminację ruchu tranzytowego pojazdów

ciężkich oraz modernizację stanu nawierzchni drogi. W przypadku podjęcia działań modernizacyjnych należy zwrócić szczególną uwagę na dobór nawierzchni, właściwej dla rzeczywistej prędkości pojazdów.

Hałas przemysłowy na omawianym terenie stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi i usługowymi. Jest on uciążliwy głównie dla budynków zlokalizowanych w pobliżu takich obiektów. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, a także prowadzonych procesów technologicznych oraz funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nim terenów. Z terenów magazynowo-składowych emitowany jest hałas związany z przeładunkiem czy rozładunkiem towarów, pracą wózków widłowych. Są to emisje okresowe (dotyczą tylko pory dziennej) i prawdopodobnie nie następuje przekroczenie dopuszczalnych norm. Niemniej jednak obiekty te okresowo mogą wywoływać uciążliwości dla ludzi.

2. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Na terenie Węgrowa w ostatnich latach nie przeprowadzano badań poziomów pól elektromagnetycznych. W granicach administracyjnych gminy znajdują się przesyłowe linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia (110 kV) oraz sieć dystrybucyjna oparta liniach średniego i niskiego napięcia. Sposób zagospodarowania terenów pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pobliżu musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych tj.:

- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów;
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku.

3. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

W granicach miasta Węgrowa występują tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi, od Liwca na oficjalnych mapach zagrożenia powodziowego wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, o prawdopodobieństwach 0,2%, 1% i 10%.

4. ZAGROŻENIA OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na obszarze miasta Węgrowa nie występują duże różnice w wysokościach terenu ani strome spadki, dlatego też na obszarze miasta nie występują obszary zagrożone zjawiskiem osuwania się mas ziemnych.

5. ZAKŁADY STWARZAJĄCE RYZYKO POWAŻNEJ AWARII

Na obszarze miasta Węgrowa formalnie nie występują zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii. Do niedawna do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii zaliczany był obiekt produkcyjny: Zakład Mleczarski „HOCHLANDI Polska Sp. z o.o. gdzie magazynowane było w celach produkcyjnych ok. 18t amoniaku. W mieście istnieje jednakże ropociąg przyjaźń przebiegający na południe od centrum miasta, na osi wschód-zachód, w którego sąsiedztwie zakłady takowe istnieć nie powinny.

6. TRANSPORT TRANZYTOWY

Najistotniejszym problemem sieci transportowej Węgrowa jest prowadzenie intensywnego towarowego ruchu kołowego (w tym tranzytowego) na drodze krajowej nr 62 i drodze wojewódzkiej nr 637 przez tereny zurbanizowane, w obrębie rozrastającej się strefy centrum miasta. Ciąg drogowy jest źródłem zanieczyszczenia powietrza, hałasu i drgań. Także część innych głównych ulic Węgrowa (ul. Zwycięstwa, ul. Żeromskiego, ul. Gdańska/Rzemieślnicza, ul. Piłsudskiego, ul. Kościuszki, ul. Szamoty itd.) charakteryzuje się także wysokim natężeniem ruchu samochodowego w tym samochodów ciężkich i stanowią istotne źródło zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Największy ruch odbywa się na drodze krajowej nr 62 która położona jest na obrzeżach centrum miasta i stanowi bezpośrednią uciążliwość dla tej części miasta. Droga ta ma zaplanowaną w planie zagospodarowania województwa realizację obwodnicy, zlokalizowanej na północno-wschodnich obrzeżach miasta.

X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

1. WNIOSKI ZŁOŻONE DO STUDIUM

Od czasu uchwalenia obowiązującego studium, w latach 2003-2020, do władz miejskich wpłynęło 16 wniosków, jako bezpośrednich wniosków o zmianę studium lub zakwalifikowanych jako takowe. W większości dotyczyły one próśb o wskazanie pod zabudowę mieszkaniową lub mieszkaniowo-usługową gruntów leśnych.

Po wystosowaniu formalnego ogłoszenia o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania Studium wpłynęło 18 wniosków od osób fizycznych i prawnych, w większości wnoszących o przeznaczenie ich działek na cele zabudowy mieszkaniowej, głównie z gruntów leśnych. Wnioskujący wnosili także o wskazanie nowych terenów produkcyjnych, eliminację ruchu tranzytowego z centrum miasta na nowy układ obwodnicowy, wskazanie szlaku rowerowego wzdłuż doliny Liwca czy ograniczenie możliwości budowy obiektów specjalistycznego chowu i hodowli zwierząt.

2. ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE

2.1. DEMOGRAFIA (ANALIZY SPOŁECZNE)

Struktura demograficzna

Na przestrzeni ostatnich lat, stan ludności w mieście był ustabilizowany i liczba ludności utrzymuje się niemal na tym samym poziomie. W tabeli 1 przedstawiono dane dotyczące powierzchni miasta oraz liczby ludności (stan na grudzień 2020 r. - lat 2021 i 2022 nie brano pod uwagę jako niespecyficznych).

Powierzchnia i liczba ludności Węgrowa

Powierzchnia	Liczba ludności		
	kobiety	mężczyźni	OGÓŁEM
36 km ²	6 544	6 039	12 452

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych

Gęstość zaludnienia wynosi obecnie 354 osób na 1 km². W 2002 roku wynosiła ona 353 osoby na 1 km², wzrastając w roku 2011 do 361 osób/km², by spaść ponownie. Wahania te nie są jednakże istotne, wskazują raczej na stabilizowanie się populacji miasta.

Tabele poniżej przedstawiają strukturę ludności Węgrowa w latach 2000 – 2020 (lat 2021 i 2022 nie brano pod uwagę jako niespecyficznych) oraz prognozę demograficzną do 2025 roku oraz do 2040 i 2050 roku.

Struktura ludności Węgrowa w latach 2000 – 2020

Rok	Ogółem	Ogółem		Wiek						
				Przedprodukcyjny			Produkcyjny		Poprodukcyjny	
		Mężczyźni	Kobiety	0-4	5-14	15-19	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
							20-64	20-64	>65	>65
2000	12 587	6 116	6 471	685	2 032	1 205	3 676	3 859	---	---
2001	12 532	6 084	6 448	641	1 932	1 238	3 709	3 851	---	---
2002	12 530	6 074	6 456	626	1 861	1 217	3 752	3 883	434	757
2003	12 561	6 094	6 467	634	1 783	1 175	3 811	3 943	445	770
2004	12 595	6 090	6 505	672	1 673	1 142	3 850	4 015	459	784
2005	12 623	6 098	6 525	666	1 594	1 090	3 916	4 088	473	796
2006	12 572	6 056	6 516	691	1 492	1 028	3 964	4 119	472	806
2007	12 628	6 062	6 566	705	1 436	1 031	3 987	4 140	489	840
2008	12 600	6 066	6 534	711	1 393	993	4 013	4 163	489	838
2009	12 638	6 077	6 561	721	1 356	950	4 057	4 197	501	856
2010	12 836	6 165	6 671	712	1 264	899	4 194	4 330	543	894
2011	12 816	6 164	6 652	716	1 237	865	4 197	4 308	572	921
2012	12 783	6 155	6 628	708	1 238	796	4 189	4 284	611	957
2013	12 796	6 153	6 643	678	1 246	762	4 161	4 256	672	1 021
2014	12 795	6 135	6 660	674	1 281	729	4 113	4 205	707	1 086
2015	12 781	6 126	6 655	654	1 286	700	4 082	4 159	746	1 154

2016	12 771	6 124	6 647	664	1 295	659	4 046	4 073	790	1 244
2017	12 765	6 126	6 639	670	1 300	620	4 035	4 001	830	1 309
2018	12 672	6 088	6 584	679	1 294	594	3 973	3 918	851	1 363
2019	12 583	6 039	6 544	657	1 337	561	3 877	3 820	901	1 430
2020	12 452	5 970	6 482	633	1 329	553	3 816	3 753	903	1 465

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych

Na przestrzeni 20 lat widać ustabilizowanie się populacji miasta na poziomie około 12,5 tysiąca, z lekkimi okresowymi wahaniami liczby mieszkańców do prawie 12,8 tys.

Migracje i ruch naturalny ludności

Wspomniane wyżej zmiany liczby ludności w pewnym stopniu wynikają z procesów migracyjnych. W okresie wzrostu liczby mieszkańców bilans migracji był korzystniejszy dla miasta. Jednakże stałą tendencją ostatnich 20 lat jest ujemny bilans migracji z Węgrowa.

Migracje z i do Węgrowa w latach 2000- 2020

Rok	Zameldowania ogółem	Wymeldowania ogółem	Zameldowania w ruchu wewnętrznym	Zameldowania z zagranicy	Wymeldowania w ruchu wewnętrznym	Wymeldowania za granicę	saldo migracji wewnętrznych	saldo migracji zagranicznych	saldo migracji ogółem
1998	150	124	149	1	124	0	25	1	26
1999	134	164	132	2	160	4	-28	-2	-30
2000	121	138	119	2	137	1	-18	1	-17
2001	97	123	95	2	123	0	-28	2	-26
2002	82	139	81	1	139	0	-58	1	-57
2003	109	146	105	4	146	0	-41	4	-37
2004	79	119	79	0	119	0	-40	0	-40
2005	128	146	128	0	146	0	-18	0	-18
2006	94	178	92	2	174	4	-82	-2	-84
2007	138	208	136	2	205	3	-69	-1	-70
2008	89	115	85	4	114	1	-29	3	-26
2009	119	116	115	4	116	0	-1	4	3
2010	114	151	112	2	150	1	-38	1	-37
2011	98	147	95	3	147	0	-52	3	-49
2012	91	105	89	2	104	1	-15	1	-14
2013	105	158	102	3	158	0	-56	3	-53
2014	125	130	125	0	128	2	-3	-2	-5
2015	0	0	86	0	135	0	-49	0	0
2016	86	126	85	1	126	0	-41	1	-40
2017	125	136	124	1	131	5	-7	-4	-11
2018	95	186	94	1	185	1	-91	0	-91
2019	108	174	108	0	173	1	-65	-1	-66
2020	76	134	76	0	134	0	-58	0	-58

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych

Na stan ludności w mieście wpływa także ruch naturalny ludności. Średni roczny przyrost naturalny od 2000 do 2019 roku wynosił +32 osób rocznie (ze względu na wyjątkową sytuację nie uwzględniono roku 2020).

Ruch naturalny ludności Węgrowa w latach 2000- 2020

rok	Urodzenia żywe			Zgony ogółem			Przyrost naturalny		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
2000	138	73	65	99	57	42	39	16	23
2001	127	58	69	97	58	39	30	0	30
2002	134	62	72	83	46	37	51	16	35
2003	145	74	71	90	48	42	55	26	29
2004	146	72	74	102	59	43	44	13	31
2005	121	56	65	81	41	40	40	15	25
2006	138	61	77	105	59	46	33	2	31
2007	148	66	82	105	56	49	43	10	33
2008	158	92	66	132	67	65	26	25	1
2009	139	63	76	113	64	49	26	-1	27
2010	157	75	82	117	62	55	40	13	27
2011	140	70	70	111	63	48	29	7	22
2012	120	58	62	103	46	57	17	12	5
2013	121	62	59	88	55	33	33	7	26
2014	143	76	67	124	67	57	19	9	10
2015	127	71	56	104	60	44	23	11	12
2016	151	76	75	97	51	46	54	25	29
2017	140	75	65	107	55	52	33	20	13
2018	122	66	56	130	78	52	-8	-12	4
2019	115	60	55	134	73	61	-19	-13	-6
2020	109	59	50	175	98	77	-66	-39	-27

Prognoza demograficzna

Na podstawie danych demograficznych przyjęto założenia do prognozy demograficznej. W wariantcie I przyjęto średnie dane za ostatnie 20 lat , tj. przyrost naturalny na poziomie 32 osób rocznie oraz saldo migracji na poziomie -36 osób rocznie (czyli -4 osoby rocznie). W wariantcie II przyjęto maksymalne dane z powyższych analiz, tj. przyrost naturalny na poziomie 55 osób rocznie oraz saldo migracji na poziomie 26 osób rocznie (czyli + 81 osób rocznie).

Prognoza demograficzna opracowana została dla miasta w granicach administracyjnych miasta.

Prognoza demograficzna dla Węgrowa na rok 2025 oraz 2030, 2040 i 2050

Rok	Wg prognoza GUS dla powiatów z 2014 r.	Prognoza autorska z 2021 r. WI	Prognoza autorska z 2021 r. WII
2020	12 835	---	---

2025	12 777	12 432	12 857
2030	12 646	12 412	13 262
2040	12 221	12 372	14 072
2050	11 680	12 332	14 882

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych oraz wyliczenie własne

Jak wynika z powyższej tabeli Węgrów w ciągu najbliższych 30 lat (od 2020 roku) odnotuje maksymalny wzrost ogólnej liczby mieszkańców na poziomie około 2430 osób. Kształtować tę liczbę będzie w mniejszym stopniu migracja, w większym zaś przyrost naturalny. W roku 2025 GUS (wg prognozy z 2014 roku) przewidywał spadek prognozowanej liczby ludności, co w roku 2025 miało skutkować utrzymaniem liczby ludności z lat 2010-2017 na poziomie około 12,8 tys. mieszkańców. Jednakże maksymalne dane z lat 2000-2020 wskazują na tendencje sinusoidalnych zmian w liczbie mieszkańców Węgrowa.

2.2. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY (ANALIZY EKONOMICZNE)

Stan zagospodarowania gruntów i ich planowane przeznaczenie wpływają na stan finansów gminnych. Szczególnie istotne dla budżetu są:

- wpływy z podatków z tytułu użytkowania gruntów i budynków oraz z przypadającej gminie części podatków PIT płaconych przez mieszkańców,
- wydatki na infrastrukturę techniczną i społeczną finansowaną z budżetu gminy.

Wpływy do budżetu gminy z tytułu podatków prezentują się następująco:

Dochody podatkowe z podatków lokalnych do budżetu m. Węgrowa w latach 2010-2020 (w PLN):

rok	dochody podatkowe - podatek rolny	dochody podatkowe - podatek leśny	dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	SUMA
2010	69 632,46	15 396,35	6 204 254,76	6 289 283,57
2011	70 067,42	18 620,25	6 625 852,43	6 714 540,10
2012	79 760,14	22 489,00	7 279 824,48	7 382 073,62
2013	87 939,75	23 307,00	7 557 575,21	7 668 821,96
2014	85 979,20	20 777,00	7 832 846,31	7 939 602,51
2015	86 478,73	23 018,30	8 628 065,08	8 737 562,11
2016	86 850,53	23 663,12	8 985 709,22	9 096 222,87
2017	77 726,37	23 603,01	9 122 371,99	9 223 701,37
2018	108 960,32	24 618,09	9 718 065,40	9 851 643,81
2019	112 798,02	23 886,37	9 806 186,58	9 942 870,97
2020	87 203,22	23 912,18	9 892 027,10	10 003 142,50

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych

Przy założeniu realizacji liniowego wzrostu podatków, w tym w związku z realizacją nowej zabudowy wskazanej w studium, suma podatków lokalnych wpłacanych do budżetu Węgrowa wzrośnie w roku 2050 o około 14,48 PNL/rok (czyli 11,14 mln PNL/rok +30% ze względu na niepewność procesów rozwojowych), do około 24,5 mln PLN/rok.

Dochody podatkowe z podatków dochodowych do budżetu m. Węgrowa w latach 2010-2020 (w PLN):

	dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	dochody podatkowe - ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	SUMA
2010	-	7 587 905,26	7 729 310,00	821 307,92	16 138 523,18
2011	-	7 704 619,60	9 040 663,00	604 060,10	17 349 342,70
2012	44 895,70	8 422 880,19	10 425 099,00	513 007,04	19 405 881,93
2013	21 801,15	8 654 896,78	10 469 245,00	620 037,69	19 765 980,62
2014	28 534,67	9 095 913,73	12 132 928,00	806 162,14	22 063 538,54
2015	24 804,07	9 898 507,85	12 859 037,00	605 711,46	23 388 060,38
2016	27 614,26	10 346 995,58	13 858 499,00	1 058 803,54	25 291 912,38
2017	18 824,18	10 266 919,27	15 331 275,00	898 362,11	26 515 380,56
2018	21 567,90	10 869 816,48	18 326 810,00	990 295,08	30 208 489,46
2019	16 639,62	11 073 003,74	18 035 634,00	835 481,41	29 960 758,77
2020	43 164,36	11 105 397,89	16 833 226,00	1 144 274,39	29 126 062,64

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych

Sukcesywny wzrost przychodów z tytułu podatków wynika przede wszystkim z funkcjonowania w mieście dużych zakładów produkcyjnych (przede wszystkim zakłady mleczarskie i meblowe), zapewniających miejsca pracy dla znacznej części mieszkańców. Liczba osób pracujących (5483 mieszk.) to 43,57% ludności miasta. Jest to wskaźnik wysoki, wskazujący na zaangażowanie mieszkańców Węgrowa na rynku pracy.

Przy wzroście liczby mieszkańców w perspektywie 30 lat do poziomu 14 882 osób, przy założeniu liniowego wzrostu udziału dochodów z tytułu podatków osobistych, w roku 2050 do budżetu Węgrowa wpłynie około 79,8 mln PLN/rok z tytułu udziału w podatkach osobistych.

Łączne wpływy z podatków lokalnych oraz z udziału w podatkach osobistych wyniosą około 104,3 mln PLN/rocznie w 2050 roku.

Wydatki na infrastrukturę techniczną w poszczególnych latach wynikają z konieczności rozbudowy systemów infrastrukturalnych towarzyszących rozwojowi terenów zabudowy.

Wydatki na infrastrukturę techniczną z budżetu m. Węgrowa w latach 2010-2020 (w PLN):

	Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną,	Dział 600 - Transport i łączność	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	SUMA
--	---	---	--	-------------

	gaz i wodę			
2010	281 580,30	16 026 637,03	2 277 643,10	18 585 860,43
2011	1 217 418,73	17 440 449,98	1 860 403,87	20 518 272,58
2012	142 583,47	2 852 112,55	2 754 966,32	5 749 662,34
2013	118 918,56	1 954 854,87	3 189 565,66	5 263 339,09
2014	572 725,23	3 596 471,10	3 731 731,04	7 900 927,37
2015	92 076,87	2 712 379,24	3 282 923,58	6 087 379,69
2016	0,00	4 413 261,51	3 647 310,90	8 060 572,41
2017	0,00	6 425 754,76	4 241 228,89	10 666 983,65
2018	0,00	10 179 409,22	5 226 168,99	15 405 578,21
2019	0,00	1 958 392,45	5 840 444,45	7 798 836,90
2020	0,00	7 766 741,05	6 752 475,13	14 519 216,18

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych

W Węgrowie, dzięki istotnie rozbudowanym systemom infrastruktury technicznej i społecznej nowe nakłady na tego typu inwestycje będą związane z nowymi, znaczącymi inwestycjami budowlanymi, obejmującymi nowe tereny rozwojowe miasta, położone na obrzeżach obecnej części centralnej. Uzupełnienia zabudowy w strefie centralnej miasta zostaną obsłużone z istniejących systemów infrastruktury technicznej. Także zapotrzebowanie na nowe obiekty infrastruktury społecznej w części centralnej miasta zostanie zaspokojone przez istniejące obiekty.

Nowe tereny rozwojowe będą wymagały rozbudowy systemów infrastrukturalnych. Zakładając utrzymanie obecnych tendencji, tj. średnie wydatki roczne na poziomie 12,1 mln PLN + około 2% wzrostu rocznie otrzymamy w 2050 roku wydatki rzędu 21,5 mln PLN/rok.

Wydatki na wykup nowych dróg i ich realizację wzrosną w roku 2050 do około 15 mln PLN/rok w 2050 roku.

Dodatkowo wydatki z budżetu gminy na oświatę i wychowanie to średnio od 12 038 674,59 75 PLN (dane na 2009 r.) do 23 767 574,60 (dane na 2018 rok) i powinny się one w takiej tendencji wzrostowej przy faktycznych zmianach ludnościowych wynikających z prognoz demograficznych. W tej kwocie subwencja oświatowa to około od 6 155 tys. do 9 881 tys. PLN.

Wydatki na oświatę i subwencja oświatowa dla. Węgrowa w latach 2013-2019 (w PLN):

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki na oświatę	14 459 284,34	14 948 306,91	15 745 872,14	16 788 310,18	17 198 395,74	23 767 574,60	23 087 211,52
Subwencja oświatowa	6 960 904,00	6 832 645,00	7 263 989,00	7 550 484,00	8 352 230,00	9 150 453,00	9 881 508,00
Wydatki - subwencja	7 498 380,34	8 115 661,91	8 481 883,14	9 237 826,18	8 846 165,74	14 617 121,60	13 205 703,52

Przy zakładanym wzroście liczby uczniów założono roczne wydatki na oświatę w roku 2050 na 41 mln PLN.

Łączne koszty realizacji infrastruktury i dróg oraz utrzymania szkół wyniosą około 77,5 mln PLN/rok w 2050 roku. Kwota ta jest niższa od prognozowanych dochodów podatkowych z podatków lokalnych i udziału w podatkach osobistych.

2.3. MAKSYMALNE W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ

Na potrzeby bilansu terenów wyodrębniono 3 zasadnicze funkcje zabudowy kształtujące strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy:

- funkcję mieszkalną,
- funkcję usługową,
- funkcję produkcyjno-magazynową

Przy obliczeniu maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy na nową zabudowę wzięto pod uwagę perspektywę 30 lat, tj. lata 2021 - 2050, jak również niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się w możliwości zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.

Mieszkalnictwo - zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową

Typy zabudowy

Budownictwo mieszkaniowe w Węgrowie charakteryzuje nieduży udział budownictwa wielorodzinnego. Spotykane formy zabudowy to:

- zabudowa wielorodzinna blokowa,
- zabudowa wielorodzinna małomiasteczkowa,
- zabudowa jednorodzinna (w tym rolnicza).

W centrum Węgrowa przeważa typ zabudowy blokowej, z zespołem zabudowy małomiasteczkowej w rejonie rynku Mariackiego, domy składają się z kilku do kilkunastu mieszkań. Wśród budownictwa jednorodzinnego ok. 10-15 % zabudowy związanej jest z produkcją rolną.

Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe wg danych GUS przedstawiały się następująco:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
powierzchnia użytkowa mieszkań	309 316	313 055	319 409	324 748	329 303	333 582	338 298	342 267	347 637	352 381	359 121
mieszkania	4 333	4 359	4 434	4 494	4 520	4 551	4 593	4 618	4 656	4 692	4 746

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych

Powierzchnia użytkowa mieszkań w Węgrowie rosła w przeciągu ostatnich 10 lat w bardzo szybkim tempie o 49 805 m², czyli średnio o 4 980 m²/rok. Rocznie w mieście

przybywało średnio po 41 mieszkań. Stan ten trwał pomimo niewielkich wahań liczby ludności w mieście.

Struktura zasobów mieszkaniowych wg danych szacunkowych przedstawiała się następująco:

- w zabudowie wielorodzinnej – 40 %
- w zabudowie jednorodzinnej – 60 %

Formy władania mieszkaniami

W mieście występują następujące rodzaje własności:

- własność prywatna
- własność komunalna
- własność spółdzielcza
- pozostałe jednostki społeczne, w tym instytucje wyznaniowe

Większość zabudowy wielorodzinnej należy do spółdzielni mieszkaniowej „Podlasianka” (1547 mieszkań) oraz stanowi zasoby mieszkaniowe miasta administrowane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Zasób mieszkaniowy Miasta Węgrowa liczył na dzień 31 marca 2021 r. – 339 lokali. W budynkach będących w całości własnością miasta usytuowanych jest 251 lokali, a w budynkach wspólnot mieszkaniowych usytuowanych jest 88 lokali. Cały zasób mieszkaniowy Miasta Węgrowa znajduje się w administracji Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Węgrowie.

Wskaźniki mieszkaniowe wg danych GUS przedstawiały się następująco:

Przeciętna pow. użytkowa w m ²	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1 mieszkania	71,4	71,8	72,0	72,3	72,9	73,3	73,7	74,1	74,7	75,1	75,7
na 1 osobę	24,1	24,4	25,0	25,4	25,7	26,1	26,5	26,8	27,4	28,0	28,8

dane wg. GUS - Bank Danych Lokalnych

Rozgęszczanie zasiedlenia mieszkań jest wyraźnym procesem rozwojowym. Przy utrzymaniu obecnej tendencji (średnio o 0,43 m²/mieszkańca więcej corocznie przez ostatnie 10 lat) w perspektywie 30 lat, przy zwiększeniu założenia o 30% ze względu na niepewność procesów rozwojowych powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę zwiększy się o 16,8 m²/osobę - do docelowo 45,6 m² w roku 2050.

Obecnie (na rok 2020) powierzchnia użytkowa mieszkań w Węgrowie wynosi łącznie 359 121 m². Przy uwzględnieniu wzrostu liczby mieszkańców wg. prognozy demograficznej na rok 2050 o 2 430 nowych mieszkańców do **14 882** węgrowian, łączna powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej powinna wzrosnąć do 678 619 m² (tj. 14 882 osób*45,6 m².pu). Po uwzględnieniu wzrostu o 30% ze względu na niepewność procesów rozwojowych daje to maksymalne zapotrzebowanie w skali miasta na kolejne **415 350 m²** powierzchni użytkowej zabudowy o funkcji mieszkaniowej – z tego założono, że na zabudowę

mieszkaniowa wielorodzinna przypadnie maksymalnie 40% tego wskaźnika (166 140 m²), zaś na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną nie mniej niż 60% (249 210 m²).

Tereny usługowo – produkcyjne - zapotrzebowanie na nowa zabudowę usługową i produkcyjno-magazynową

usługi oświaty i edukacji oraz usługi zdrowia

Obecnie w Węgrowie działają 3 szkoły podstawowe i 4 szkoły ponadpodstawowe (w tym 2 dla dorosłych). Do placówek uczęszczają również dzieci z gmin sąsiednich, zwłaszcza do szkół średnich. Z prognozy demograficznej wynika, że liczba uczniów wzrośnie, mniej więcej proporcjonalnie do wzrastającej liczby ludności w mieście.

W przypadku usług zdrowia w Węgrowie korzystają z nich mieszkańcy całego powiatu (m.in. ze szpitala powiatowego). Należy uwzględnić prognozy demograficzne i wynikający z nich wzrost zapotrzebowania usług zdrowia, zarówno publicznych jak i prywatnych.

Dla budynków o funkcjach oświaty, edukacji oraz ochrony zdrowia przyjęto, że zapotrzebowanie na nowa zabudowę będzie związane ze wzrostem powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej (jej liczbę oszacowano powyżej na 415 350 m²).

Założono:

- 4 miejsca w szkołach podstawowych i średnich na każde 2500m² pow. użytkowej mieszkań - tj. 665 miejsc;
- 1 miejsce w przedszkolach na każde 2500m² pow. użytkowej mieszkań - tj. 166 miejsc;
- 5 m² po. użytkowej pomieszczeń POZ na każde 2500m² pow. użytkowej mieszkań - tj. 830 m². pow. użytkowej.

Z przyjętych wyliczeń wynika, że w mieście konieczna będzie realizacja 1 placówki oświatowej - szkoły podstawowej, o powierzchni użytkowej około 10 000 m² wraz z rozbudową części szkół już istniejących. Konieczna też będzie realizacja 2 przedszkoli, o powierzchni użytkowej 1 000 m² powierzchni użytkowej każde. Daje maksymalne zapotrzebowanie w skali miasta na kolejne 22 000 m² powierzchni użytkowej zabudowy o funkcji usług oświaty i edukacji. W mieście obliczono także maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę o funkcji ochrony zdrowia na 830 m² powierzchni użytkowej.

usługi komercyjne oraz funkcje produkcyjno-magazynowe

W latach 2010-2020 w gminie przybyło 68 podmioty gospodarcze, co dało wzrost o około 5 %. Przy założeniu podobnej tendencji w przeciągu 30-tu lat powstaną kolejne 204 podmioty.

Standardy projektowe nie określają maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę usługową i produkcyjno-magazynową. Wskaźniki urbanistyczne pozwalają określić dla części funkcji minimalne, a nie maksymalne zapotrzebowanie. Natomiast ilość

usług komercyjnych oraz zabudowy produkcyjno-magazynowej uzależniona jest od uwarunkowań lokalnych, w tym od potrzeb mieszkańców i polityki rozwoju gminy.

Przyjęto iż maksymalne zapotrzebowanie na usługi komercyjne (wyrażone w powierzchni użytkowej) będzie proporcjonalne do zapotrzebowania na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej i wyniesie maksymalnie **415 350 m²**. W założeniu tym uwzględniono fakt, iż rozwój usług w Węgrowie stanowi, obok produkcji, jeden z głównych kierunków rozwoju miasta, które dodatkowo stanowi zaplecze usługowe dla powiatu węgrowskiego, w tym również w zakresie usług publicznych.

Rozwój Węgrowa uzależniony jest od możliwości szybkiego rozwoju przemysłu w mieście. Jednakże strefy przemysłowe, powstałe w zachodniej i północno-zachodniej części Węgrowa, w znacznym stopniu wypełniły się już zabudową a ich dalszy rozwój ogranicza sąsiedztwo chronionej doliny Liwca oraz strefy zagrożenia powodziowego. Węgrów pilnie potrzebuje terenów do rozwoju kolejnych zespołów produkcyjno-magazynowych z usługami, z dogodnym dostępem do dróg wyższego rzędu, wojewódzkich i krajowych, w południowo-wschodniej i wschodniej części miasta. Są to obszary w najwyższym stopniu przygotowane do zabudowy, charakteryzują się najlepszym dostępem do sieci komunikacji (obecna droga krajowa i jej planowana obwodnica z planowanymi węzłami). Tereny te charakteryzują się także najlepszym stopniem wyposażenia w sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne i gazowe - w bezpośrednim sąsiedztwie przebiegają media miejskie obsługujące centralną i centralno-wschodnią część miasta, możliwe jest wykonanie nowych elementów infrastruktury technicznej podłączonych do tych sieci. Przyjęto, że maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy produkcyjnej i magazynowej będzie o 50% większe niż dla zabudowy o funkcjach mieszkaniowych, zatem wynosić będzie ok. **623 025 m²**.

2.4. BILANSE TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ;

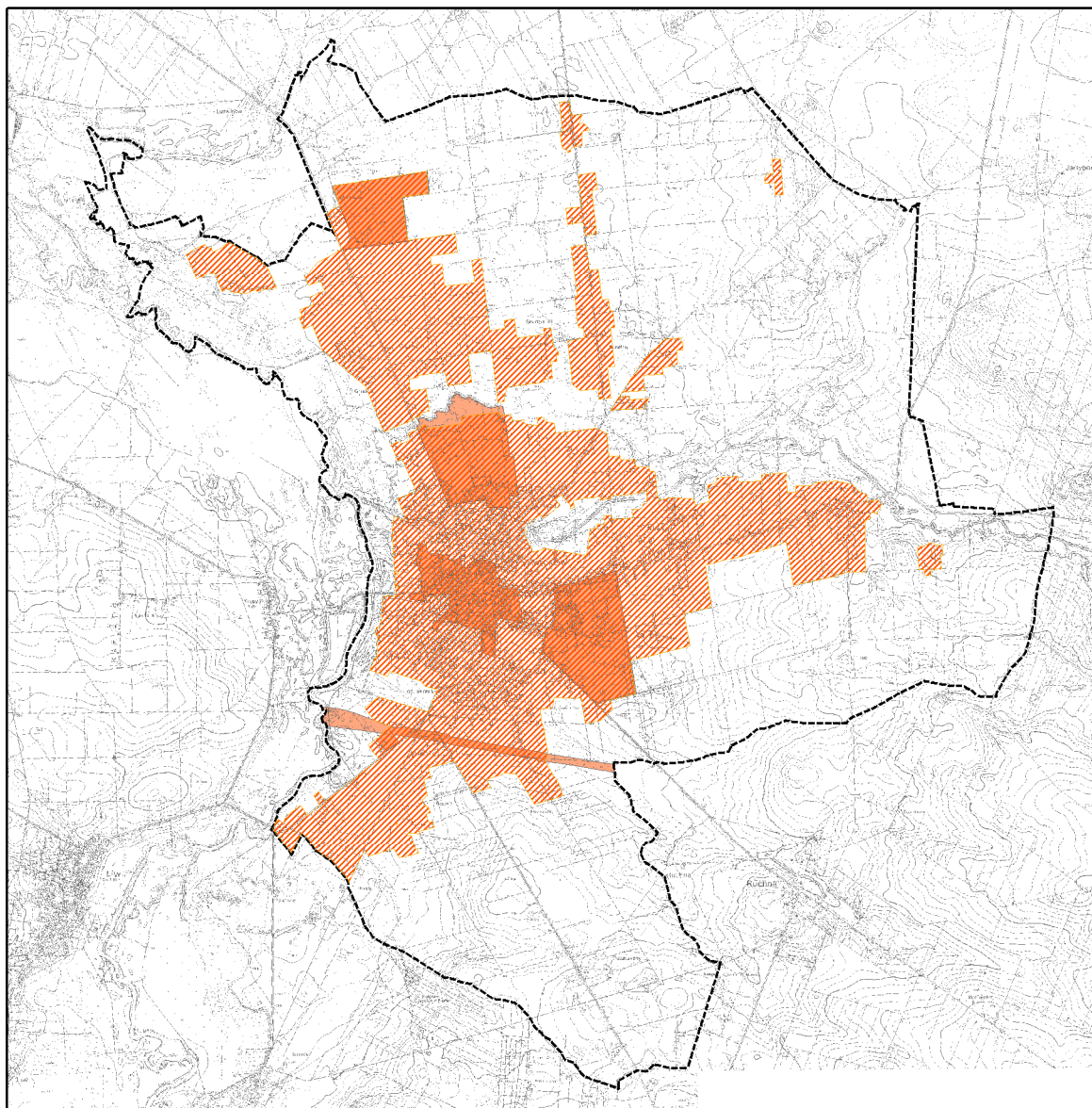
CHŁONNOŚĆ POŁOŻONYCH NA TERENIE MIASTA WĘGROWA OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ W GRANICACH JEDNOSTKI OSADNICZEJ (UST. 5 PKT. 2 U.O.P.Z.P.)

Na potrzeby wyliczenia chłonności na terenie miasta Węgrowa wyznaczono obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, które zidentyfikowano jako:

- te, na których występowało zgromadzenie co najmniej 5 budynków o funkcji mieszkaniowej lub usługowej, pomiędzy którymi największa odległość sąsiadujących ze sobą budynków nie przekraczała 100 m (zabudowa w Węgrowie to przeważnie budynki wolnostojące);
- dostęp do sieci wodociągowej – obejmuje tereny położone w odległości 150 m od istniejących sieci wodociągowych, dla których możliwe jest podłączenie nowych budynków za pośrednictwem przyłączy;
- dostęp do drogi publicznej – rozumiany jako dostęp do istniejących dróg obejmuje tereny położone w odległości 100 m od dróg;

- dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej – obejmuje tereny położone w odległości 150 m od istniejących sieci kanalizacji sanitarnej, dla których możliwe jest podłączenie nowych budynków za pośrednictwem przyłączy oraz tereny położone w granicach aglomeracji Węgrów.

Do obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (rysunek poniżej) nie zaliczono gruntów leśnych w granicach Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz obszarów szczególnego zagrożenia powodzią jako wyłączonych z możliwości wprowadzania zabudowy.

Ryc. 7 Obszar o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w ramach jednostki osadniczej miasta Węgrowa - na tle obszarów objętych obowiązującymi planami miejscowymi
źródło: opracowanie własne

Chłonność na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej liczono:

1. dla zabudowy mieszkaniowej

a. poza granicami planów miejscowych: licząc powierzchnie wolnych terenów na obszarach MS1, MS2, MW, MN i MU; założono zabudowanie około 70% pow. wydzieleń z założeniem wskaźników maksymalnych ze Studium (przy funkcjach mieszanych opisano, jaki procent poszczególnych terenów zbilansowano pod poszczególne funkcje); dla zabudowy jednorodzinnej przyjęto średniej wielkości działkę 1000 m² i średnią pow. użytkową budynku mieszkalnego 100m²;

b. w granicach obowiązujących planów miejscowych wyliczeń dokonano według wskaźników ustalonych w planach, zgodnie z wyliczeniami w tabeli "Bilanse terenów wg przeznaczenia w planach miejscowych położonych w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej";

2. dla zabudowy usługowej:

a. poza obszarami objętymi planami miejscowymi: licząc powierzchnie wolnych terenów na obszarach MS1, MS2, MU, U, UST oraz PU; założono zabudowanie około 70% pow. wydzieleń MS1, MS2 i MU oraz 60% wydzieleń U oraz PU z założeniem wskaźników maksymalnych ze Studium (przy funkcjach mieszanych opisano, jaki procent poszczególnych terenów zbilansowano pod poszczególne funkcje);

b. w granicach obowiązujących planów miejscowych wyliczeń dokonano według wskaźników ustalonych w planach, zgodnie z wyliczeniami w tabeli "Bilanse terenów wg przeznaczenia w planach miejscowych położonych w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej";

3. dla zabudowy produkcyjnej i magazynowej

a. poza obszarami objętymi planami miejscowymi: licząc powierzchnie wolnych terenów na obszarach PU; założono zabudowanie około 60% pow. wydzieleń z założeniem wskaźników maksymalnych ze Studium (przy funkcjach mieszanych opisano, jaki procent poszczególnych terenów zbilansowano pod poszczególne funkcje);

b. w granicach obowiązujących planów miejscowych wyliczeń dokonano według wskaźników ustalonych w planach, zgodnie z wyliczeniami w tabeli "Bilanse terenów wg przeznaczenia w planach miejscowych położonych w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej".

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oszacowano w podziale na następujące funkcje zabudowy:

- funkcja mieszkaniowa (jednorodzinna i częściowo wielorodzinna),
- funkcja usługowa,
- funkcja produkcyjna i magazynowa.

Dla pozostałych funkcji zlokalizowanych na terenie Węgrowa, niezaliczonych do wyżej wymienionych funkcji, nie ustala się zapotrzebowania na nowe tereny. W przeważającej części są to tereny zielone (w tym lasy, cmentarze, ogrody działkowe, zieleń urządzona), wody powierzchniowe oraz tereny obsługi komunikacyjnej.

Bilanse terenów wg przeznaczenia w planach miejscowych:

Nazwa planu	Rodzaj przeznaczenia (wykazano tylko tereny przeznaczone pod zabudowę)	Pow. przeznaczenia (w m ²)	Pow. terenów zainwestowanych (w m ²)	Pow. terenów do zainwestowania (w m ²)	Możliwa pow. użytkowa do realizacji (w m ²)	Możliwa pow. użytkowa do realizacji w podziale na funkcje zabudowy dla których policzono potrzeby rozwojowe gminy		
						zab. mieszkaniowa	zab. usługowa	zab. produkcyjno-magazynowa
Mpzp miasta Węgrowa w części dotyczącej strefy ekologicznej	U-M	1 800	1 800	---	---	0	0	0
Mpzp , obszaru części działek gruntu oznaczonych numerami ewidencyjnymi 6062/2 i 6062/2 położonych w pld.-zach. części miasta Węgrowa na Bagnie	M-U	1800	1800	---	---	0	0	0
	P-U	12 000	12 000	---	---	0	0	0
Mpzp dla inwestycji "Trzecia nitka rurociągu naftowego Przyjaźń"	Brak terenów przeznaczonych pod zabudowę	---	---	---	---	0	0	0
Mpzp miasta Węgrowa - Osiedle "Północne",	MN	201 000	107 500	93 500	8 000	8 000	0	0
	MNU	20 700	20 700	---	---	0	0	0
	MW	33 100	12 200	20 900	20 000	20 000	0	0
	U/MN	42 100	31 400	10 700	6 500	600	5 900	0
	U	44 800	44 800	---	---	0	0	0
	UKr	11 900	---	11 900	650	0	650	0
Mpzp miasta Węgrowa - Osiedle "Glinki",	MN	148 200	98 600	49 600	5000	5000	0	0
	MN/U	174 700	143 200	31 500	3200	3000	200	0
	MW	9 700	1 500	8 200	8 600	8000	600	0
	P	14 800	14 800	---	---	0	0	0
	U	15 000	11 600	3 400	2 400	0	2 400	0
	U/MN	13 600	---	13 600	7 600	3 800	3 800	0
	U/MW	10 000	---	10 000	8 400	4 200	4 200	0
Mpzp miasta Węgrowa terenu Miedzianka	U	10 200	---	10 200	7 300	0	7 300	0
	P	265 000	61 000	204 000	146 900	0	0	146 900
Mpzp miasta Węgrowa - terenu dworca autobusowego przewozów	U	4 800	4 800	---	---	0	0	0
	U/MW	2 000	2 000	---	---	0	0	0

pasażerskich i działek przyległych	U/KS	4 000	4 000	---	---	0	0	0
Mpzp strefy śródmiejskiej miasta Węgrowa część I	U	44 100	33 100	11 000	6 200	0	6 200	0
	UO	8 700	8 700	---	---	0	0	0
	UW	15 700	15 700	---	---	0	0	0
	UP	10 200	10 200	---	---	0	0	0
	MNU	91 000	85 900	5 100	500	500	0	0
	MW	9 500	9 500	---	---	0	0	0
	MWU	54 900	47 400	7 500	4 200	4 200	0	0
	UMW	26 800	16 900	9 900	5 500	2 500	2 000	0
Mpzp miasta Węgrowa - "Osiedle Polna"	MWU	24 200	24 200	---	---	0	0	0
SUMA:						59 800	33 250	146 900
w tym:	zab. mieszkaniowa					59 800		
	zab. usługowa						33 250	
	zab. produkcyjna i magazynowa							146 900

W jednym obowiązujących planów miejscowych, mpzp " miasta Węgrowa - terenu dworca autobusowego przewozów pasażerskich i działek przyległych " wskazano obszary, na których możliwa jest realizacja usług handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Bilanse terenów wg przeznaczenia w Studium w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (poza granicami obszarów objętych planami miejscowymi):

Funkcja zabudowy	Powierzchnia rezerw wydzielen funkcjonalnych w studium (w m ² pow. terenów)	Chłonność terenów w studium Podział wg. wydzielen funkcjonalnych w m ² pow. użytkowej nowej zabudowy
mieszkaniowa	MS1: 13 600 x 0,5 = 6 800	MS1: 3 800
	MS2: 10 900 x 0,5 = 5 450	MS2: 400
	MW: 101 200	MW: 49 600
	MN: 1 616 220	MN: 113 100
	MU: 1 074 400 x 0,6 = 644 640	MU: 45 100
	Suma:	212 000
usługowa	MS1: 13 600 x 0,5 = 6 800	MS1: 3 300
	MS2: 10 900 x 0,5 = 5 450	MS2: 2 700
	MU: 1 074 400 x 0,4 = 429 760	MU: 147 400
	U: 171 800	U: 72 200
	PU 330 400 x 0,2 = 66 080	PU: 27 800
	UST 0	UST: 0

	Suma:	253 400
produkcyjno-magazynowa	PU 330 400 *0,8 =	PU: 111 000
	80%: 264 320	
	Suma:	111 000

Bilanse wykonano w oparciu o następujące założenie:

- w terenach MS1, MS2, MW, MN i MU przyjęto do obliczeń 70% powierzchni wydzieleni obszarów funkcjonalnych, zakładając przeznaczenie pozostałych 30% powierzchni pod drogi, tereny infrastruktury technicznej, parkingi i tereny zieleni,

dla zabudowy jednorodzinnej w terenach MS2, MN i MU oraz przyjęto wielkość działki budowlanej 1000 m² oraz pow. użytkową pojedynczego domu 100 m²;

dla zabudowy wielorodzinnej w terenach MS1 i MW przyjęto, że pow. użytkowa stanowi 0,7 powierzchni całkowitej, przyjmując jednocześnie wskaźnik intensywności zabudowy jako 1,0

dla zabudowy usługowej w terenach MU przyjęto, że pow. użytkowa stanowi 0,7 powierzchni całkowitej, przyjmując jednocześnie wskaźnik intensywności zabudowy jako 0,7

- w terenach U, UST i PU przyjęto do obliczeń 60% powierzchni wydzieleni obszarów funkcjonalnych, zakładając przeznaczenie pozostałych 40% powierzchni pod drogi, tereny infrastruktury technicznej i parkingi.

dla zabudowy usługowej w terenach U i PU przyjęto, że pow. użytkowa stanowi 0,7 powierzchni całkowitej, przyjmując jednocześnie wskaźnik intensywności zabudowy jako 1,0

dla zabudowy produkcyjnej w terenach U i PU przyjęto, że pow. użytkowa stanowi 0,7 powierzchni całkowitej, przyjmując jednocześnie wskaźnik intensywności zabudowy jako 1,0

uzyskane wartości zaokrąglono ostatecznie do pełnych 100 m²;

CHŁONNOŚĆ, POŁOŻONYCH NA TERENIE MIASTA WĘGROWA, OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ, INNYCH NIŻ POŁOŻONYCH NA OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ (UST. 5 PKT. 3 U.O.P.Z.P.)

Wszystkie tereny wskazane pod zabudowę w planach miejscowych położone są w obszarze o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej.

BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.

Bilanse terenów przeznaczonych pod nową zabudowę w skali miasta Węgrowa - jednostki administracyjnej o przeważającej zwartej strukturze osadniczej oraz chłonności terenów inwestycyjnych, w podziale na funkcje zabudowy - porównano wyliczone zapotrzebowanie gminy na nowe tereny inwestycyjne, odjęto od nich rezerwy istniejące w obowiązujących planach miejscowych i dokonano szacunkowego obliczenia chłonności nowych terenów inwestycyjnych wskazanych pod zabudowę w Studium:

Funkcja zabudowy	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę w 2050 (w m ²)	Chłonność obszarów z ust. 5 pkt. 2 u.o.p.z.p. (w tym w granicach obowiązujących mpzp)	Chłonność obszarów z ust. 5 pkt. 3u.o.p.z.p. (w granicach obowiązujących mpzp)	Możliwość zlokalizowania nowej zabudowy 1-2-3-4
	1	2	3	
Zabudowa mieszkaniowa	415 350 m ²	271 800 m ² (w tym 59 800 m ² w granicach mpzp oraz 212 000 m ² poza mpzp)	0	143 550 m ²
Zabudowa usługowa	415 350 m ²	286 650 m ² (w tym 33 250 m ² w granicach mpzp oraz 253 400 m ² poza mpzp)	0	128 700 m ²
Zabudowa produkcyjna i magazynowa	623 025 m ²	257 900 m ² (w tym 146 900 m ² w granicach mpzp oraz 111 000 m ² poza mpzp)	0	365 125 m ²

Bilanse terenów wg przeznaczenia w Studium poza granicami obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (poza granicami obszarów objętych planami miejscowymi):

Funkcja zabudowy	Powierzchnia rezerw wydzieleń funkcjonalnych w studium (w m ² pow. terenów)	Chłonność terenów w studium Podział wg. wydzieleń funkcjonalnych w m ² pow. użytkowej nowej zabudowy
mieszkaniowa	MS1: x 50% 0	MS1: 0
	MS2: x 50% 0	MS2: 0
	MW: 68 500	MW: 33 600
	MN: 301 600	MN: 21 100
	MU: 291 200 x 0,6 = 60% 174 720	MU: 12 200
	Suma:	66 900
usługowa	MS1: x 50% 0	MS1: 0
	MS2: x 50% 0	MS2: 0
	MU: 291 200 x 0,4 = 40% 116 480	MU: 40 000
	U: 47 200	U: 19 800
	PU 787 700 x 0,2 =	PU: 66 200

	20%:	157 540	
	UST		UST:
	Suma:		126 000
produkcyjno-magazynowa	PU		PU:
	80%:	$787\,700 \times 0,8 = 630\,160$	264 700
	Suma:		264 700

Jak widać z powyższego, tereny wskazane w studium pod poszczególne rodzaje zabudowy nie przekraczają obliczonych potrzeb rozwojowych.

XI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

STRUKTURA WŁASNOŚCI TERENÓW

W granicach administracyjnych miasta Węgrowa dają się wyodrębnić następujące grupy własności:

- prywatna
- Miasta Węgrowa, przekazane w użytkowanie wieczyste (głównie pod osiedlami wielorodzinnymi, w trakcie procesów uwłaszczeniowych)
- Powiatu Węgrowskiego
- Województwa Mazowieckiego
- Skarbu Państwa
- Skarbu Państwa -w zarządzie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa
- Skarbu Państwa – w zarządzie Lasów Państwowych
- Skarbu Państwa-przekazane w użytkowanie wieczyste
- Związków wyznaniowych.

Zgodnie z danymi uzyskanymi ze Starostwa Powiatowego struktura własności nieruchomości na obszarze Węgrowa przedstawia się następująco:

- wł. prywatna (w tym spółdzielni): 3100 ha
- wł. gminna: 225 ha
- wł. Miasta Węgrowa przekazana w użytkowanie wieczyste: 22 ha
- wł. Powiatu Węgrowskiego: 44 ha
- w. Województwa Mazowieckiego: 15 ha
- wł. Skarbu Państwa: 67 ha
- wł. Skarbu Państwa –w zarządzie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa: 24 ha
- wł. Skarbu Państwa – w zarządzie Lasów Państwowych: 20 ha
- wł. Skarbu Państwa-przekazane w użytkowanie wieczyste: 17 ha
- wł. Związków wyznaniowych: 17 ha

Największy areal gruntów na terenie miasta stanowi własność prywatna. Jest ona dosyć równomiernie rozłożona na obszarze miasta. Do Skarbu Państwa należy przede wszystkim droga krajowa, droga wojewódzka jest własnością Województwa).

XII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Ograniczenia wynikające z uwarunkowań przyrodniczych i sanitarnych, występujące na terenie miasta Węgrowa:

- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obejmujący część południową i południowo-wschodnią miasta – utworzony pierwotnie uchwałą Nr XVII/99/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach z dnia 28 X 1986 roku, funkcjonujący i chroniony zgodnie z Uchwałą Nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018r. - w granicach Węgrowa obowiązuje zakaz realizacji zabudowy w odległości mniejszej niż 20 m od naturalnych cieków i zbiorników wodnych a także, w granicy wschodniej miasta, zakaz realizacji zabudowy w dolinie Grochowskiej Strugi (Czerwonki);
- Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Liwca - PLB140002 - zgodnie z Zarządzenie RDOŚ w Warszawie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 z dnia 13 marca 2014r, zmienionym 29 października 2014 r. i 7 lipca 2016 r. wskazano działania ochronne bociana białego, błotniaka stawowego, derkacza, żurawia, siewki złotej, rybitwy białowąsej, rybitwy czarnej, gęgawy, cyraneczki, cyranki, czajki, kszyka, rycyka, kulika wielkiego, remiza i dziwonka - głównie poprzez zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki, apobieżeń zbytniej intensywnemu zarastaniu łąk przez krzewy i drzewa oraz nadmiernemu przesuszeniu łąk;
- Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka - PLH140032 - zgodnie z Zarządzenie RDOŚ w Warszawie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 z dnia 31 marca 2014r, zmienionym 29 października 2014 r. i 11 marca 2016 r. wskazano jako elementy chronione: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, sosnowy bór chrobotkowy, starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, zalewane muliste brzegi rzek, ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże, Ziołorośla górskie i nadrzeczne, brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoetes* - *Nanojuncetea*, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz bobra, wydrę, kumaka nizinnego, traszkę grzebieniastą, różankę, kozę, poczwarkówkę zwężoną i jajowatą, sójkę gruboskorupkową, zatoczkę łamliwego, czerwonończyka nieparka i fioletka, trzeplę zieloną, staroduba łąkowego - w granicach Węgrowa jako działania ochronne wskazano: wyłączenie z gospodarki leśnej - odstąpienie od trzebieży, przebudowy drzewostanów -

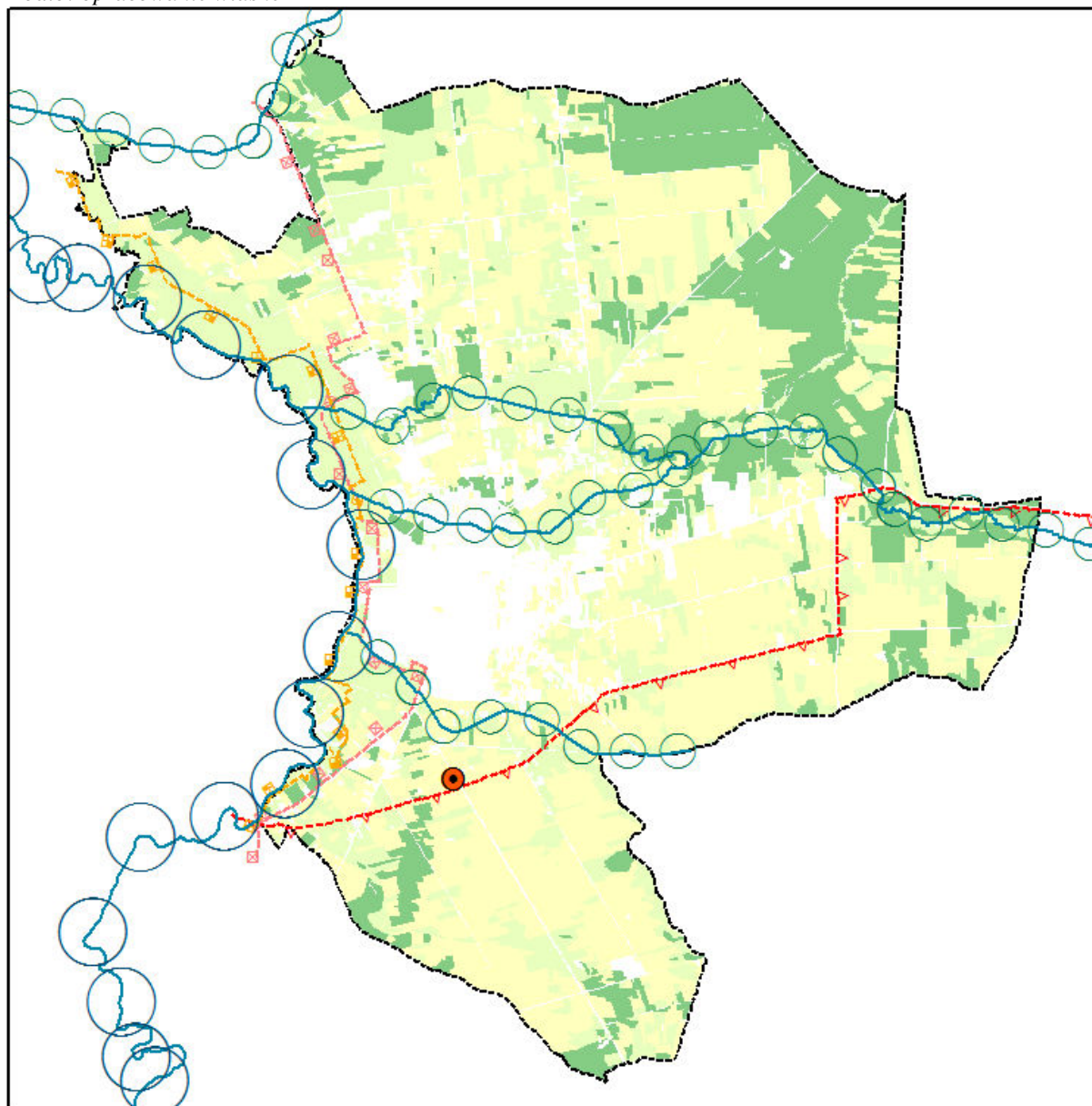
dla łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych; modyfikację gospodarki leśnej - zmiany sposobu rębni i odnawiania lasu, uprzątnięcie martwego drewna w lesie, rezygnacja z wprowadzania podszytów i podsadzeń produkcyjnych, utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa - dla sosnowego boru chrobotkowego; ochronę starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych; ochronę zatoczka łamliwego.

- na terenie Węgrowa istnieją 1 pomnik przyrody - głaz narzutowy - dla którego obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Formami ochrony przyrody objęte są zachodnie i południowe fragmenty miasta.

Ryc. 8 Formy ochrony przyrody

źródło: opracowanie własne

Na terenie miasta występują cmentarze - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze „odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone; odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m”.

Ograniczenia wynikające z ochrony dziedzictwa kulturowego:

Na obszarze miasta znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz stanowiska archeologiczne, które podlegają ochronie zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ograniczenia wynikające z uwarunkowań transportowych i infrastruktury technicznej:

- przebieg drogi krajowej nr 62 i drogi wojewódzkiej nr 637 powoduje ograniczenia w zagospodarowaniu terenów położonych w rejonie tych dróg z uwagi na ich oddziaływanie; ograniczenia wynikają również z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych;
- przez Węgrów, na południe od centrum miasta, przebiega ropociąg Przyjaźń, zbudowany z 3ch równoległych do siebie przewodów; w pasie wzdłuż gazociągu obowiązują ograniczenia wynikające z Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie; dla rurociągów DN 800 i DN 600 należy zachować strefę bezpieczeństwa o szerokości minimum 20m, której środkiem jest oś ropociągu (po 10m w każdą stronę od osi przewodu), której zagospodarowanie powinno stanowić pas zieleni, wolny od budowli w tym budynków, parkingów, farm fotowoltaicznych, urządzeń sportu i rekreacji, placów, skwerów, zalesień - zasięg strefy należy każdorazowo weryfikować wraz ze zmieniającymi się przepisami;
- na obszarze miasta zlokalizowane są gazociągi wysokiego ciśnienia, od których obowiązują strefy kontrolowane o ograniczonym użytkowaniu i o szerokościach zgodnych z przepisami odrębnymi – Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie,
- ze względu na przebieg przez teren miasta linii elektroenergetycznych 110 kV występuje ograniczenie w użytkowaniu terenów znajdujących się w pasie technologicznym od tych linii.

XIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie miasta Węgrowa nie wykazano osuwisk ani obszarów narażonych na osuwanie się mas ziemnych.

XIV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Udokumentowane złoża kopalin

W Węgrowie nie występują udokumentowane złoża kopalin.

Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

W Węgrowie nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Zasoby wód podziemnych

Całe miasto Węgrów położone jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Subniecka Warszawska (nr 215). Zbiornik nie został udokumentowany, w związku z czym nie zdiagnozowano potrzeb ochrony jego zasobów.

XV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W Węgrowie nie występują tereny górnicze.

XVI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMU KOMUNIKACJI

Analiza i charakterystyka układu komunikacyjnego

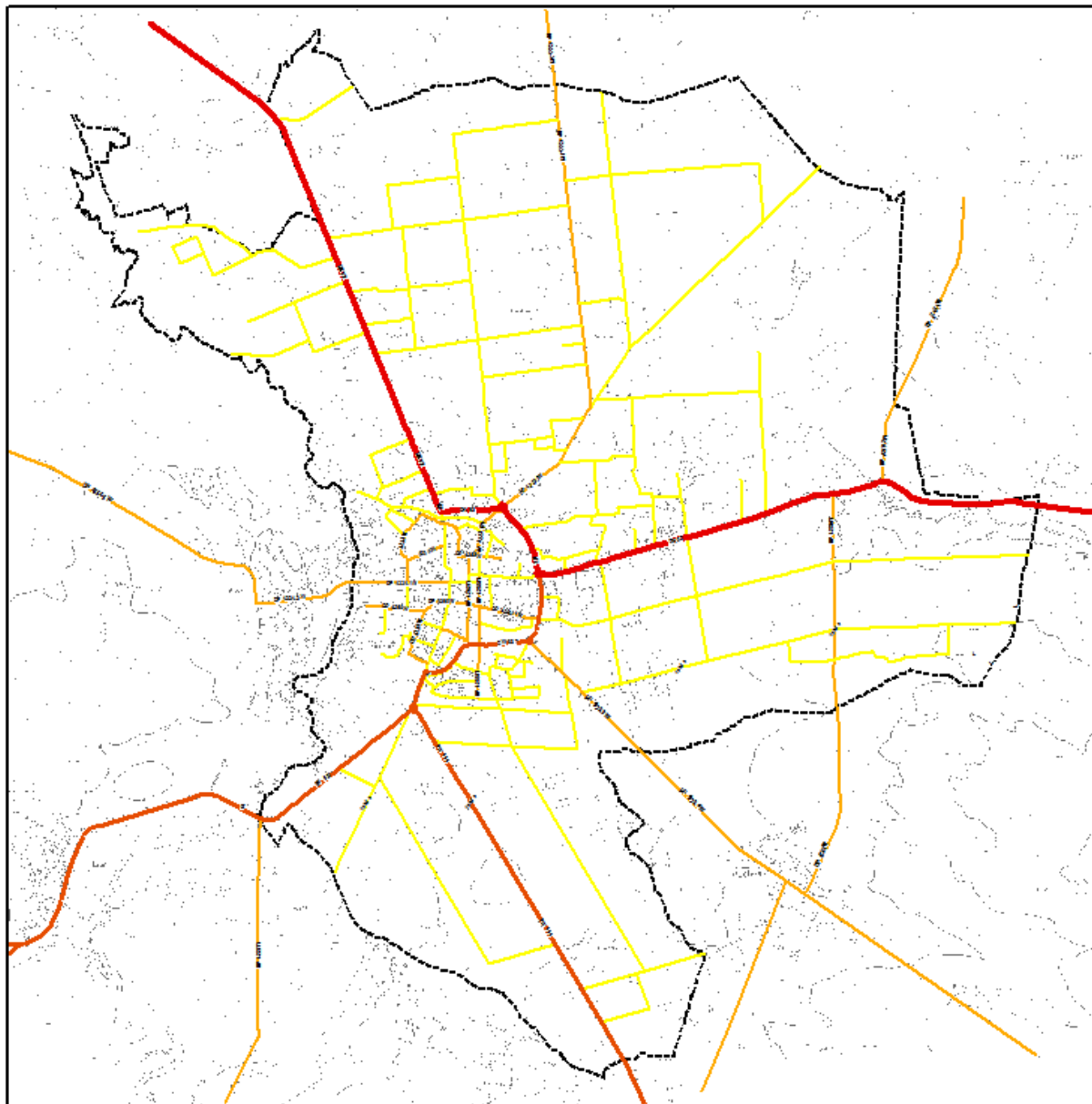
Układ drogowy

Główne powiązanie zewnętrzne stanowi droga nr 62 przebiegająca przez miasto z północy (Od Łochowa) poprzez małą obwodnicę centrum w kierunku wschodnim (do Sokołowa Podlaskiego) - w Planie Zagospodarowania Województwa oraz w dokumentach planistycznych gminy jest wskazany jej nowy przebieg w klasie drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP), odsuniętej na północny-wschód od obecnego przebiegu. W kierunku Warszawy główne powiązanie zapewnia droga wojewódzka nr 637. Układ ten uzupełnia

droga nr 696 wybiegająca w kierunku Siedlec. Drogi 62 i 637 stanowią także małą obwodnicę wokół centralnej strefy Węgrowa.

Ryc. 9 Układ drogowy

źródło: opracowanie własne

Układ promienisty wybiegający z małej obwodnicy tworzą więc drogi krajowa, wojewódzkie oraz dodatkowo szereg dróg powiatowych i gminnych. Na szczególną uwagę zasługuje tutaj obsługa i powiązania zewnętrzne z małą obwodnicą centrum miasta poprzez ciąg ulic: Żeromskiego (dr. powiatowa 4224.2W i 4224.1W), Szeroka, Szamoty-Nowiny (dr. powiatowa 4223.1W) oraz Al. Siedlecka (dr. powiatowa 4229.4W). Dodatkowo we wschodniej części miasta powiązanie w kierunku północnym od drogi nr 62 zapewnia droga powiatowa nr 4219.1W oraz w kierunku południowym 4230.W. Również powiązania wewnątrz centralnej strefy miasta prowadzone są ciągami dróg powiatowych: Szamoty-Kołatąja-Mickiewicza (dr.powiatowe 4223.1W i 4255.W), Zwycięstwa-Przemysłowa-

Bohaterów Warszawy-Młodzieżowa (dr. powiatowe 4229.1W, 4260.W i 4256.W), Piwna-Nadrzeczna (dr. powiatowe 4258.W i 4259.W), Wieniawskiego (dr. powiatowa 4264.W), Staszica-Strażacka-Wyszyńskiego-Sadionowa (dr. powiatowe 4223.1W, 4262.W i 4261.W) oraz południowy odcinek ul. Szamoty (dr. powiatowa 4223.2W) i zachodni odcinek ul. Przemysłowej (dr. powiatowa 4260.W). Sieć uliczną uzupełnia układ dróg gminnych, z których część zbiera ruch z większych i bardziej zainwestowanych terenów.

Głównym problemem układu drogowego Węgrowa jest silny ruch tranzytowy na małej obwodnicy części centralnej miasta.

Komunikacja autobusowa

Układ komunikacji autobusowej miasta tworzą linie dalekobieżne oraz linie podmiejskie. Głównym przewoźnikiem jest PKS "Sokołów" w Sokołowie Podlaskim S.A., obsługujący zarówno linie podmiejskie jak i kursy do Łochowa, Mińska Mazowieckiego, Sokołowa Podlaskiego, Sadownego oraz do Warszawy.

Inni przewoźnicy od lat operujący z Węgrowa to Stanmar (połączenia z Warszawy przez Węgrów do Sokołowa Podlaskiego), Gemini (połączenia z Warszawy przez Węgrów do Sokołowa Podlaskiego) oraz Jurbatom (połączenia z Węgrowa do Siedlec).

Miejską komunikację autobusową zastępują powyżej wymienieni przewoźnicy, zatrzymujący się na kilku przystankach w mieście. Samodzielna miejska sieć autobusowa nie istnieje.

Miasto obsługiwane jest poprzez dworzec zlokalizowany w centrum w pobliżu skrzyżowania ulic: Mickiewicza i Słowackiego oraz przez sieć przystanków. Planowane jest wyposażenie dworca autobusowego w nową, niewielką halę biletową.

Ze względu na ograniczenia w rozkładach jazdy coraz większego znaczenia w przewozach pasażerskich nabierają indywidualne środki transportu.

Infrastruktura rowerowa

Na terenie Węgrowa infrastruktura rowerowa (drogi dla rowerów, pasy rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe) ma długość zaledwie ok. 15,6 km, nie tworząc spójnego systemu. W budowie jest kolejny odcinek długości 2,5 km.

XVII.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Analiza i charakterystyka infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie m. Węgrowa w wodę odbywa się przy pomocy miejskiego wodociągu centralnego zasilanego wodami podziemnymi oraz z indywidualnych studni wierconych, będących w posiadaniu poszczególnych użytkowników (zakładów przemysłowych i instytucji). Woda na potrzeby Miasta Węgrowa produkowana jest przez Stację Uzdatniania Wody oddaną do użytku w 1992 r., zmodernizowaną w latach 2002-2003 oraz w roku 2019. Obiekt ten obsługuje w wodę także częściowo sąsiadującą gminę Liw. W Węgrowie ma także siedzibę Związek Międzygminny Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich w Węgrowie.

Według GUS w roku 2019 długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej wynosiła 93,3 km, do sieci wodociągowej podłączono 77,3% budynków mieszkalnych i jednocześnie 87,2% mieszkańców miasta.

Odprowadzanie ścieków i wód deszczowych

Na terenie m. Węgrowa istnieje system kanalizacji rozdzielczej, w części południowo-zachodniej powiązana z siecią w gminie Liw. Sieć na terenie miasta jest uzupełniona odbiorem ścieków transportem asenizacyjnym dostarczającym ścieki bytowe do punktu zlewnego.

Sieć kanalizacji sanitarnej, pracująca w układzie grawitacyjno – pompowym, odprowadza:

- ścieki bytowo – gospodarcze z mieszkalnictwa i usług,
- ścieki z terenów przemysłowych i przemysłowo – składowych,
- wody infiltracyjne.

Ścieki te kierowane są na miejską, centralną mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków, zlokalizowaną w zachodniej części Węgrowa przy ul. Targowej, na terenie o pow. ok. 2,0 ha. Oczyszczalnia została zmodernizowana w latach 2013-2014 oraz w roku 2021.

Sieć kanalizacji deszczowej, pracująca w układzie grawitacyjnym, odprowadza:

- wody opadowe,
- wody drenażowo – melioracyjne.

Wody po oczyszczeniu w oczyszczalni kierowane są rzeki Grochowskiej Strugi. (Czerwonki) w jej odcinku ujściowym do Liwca.

Według GUS w roku 2019 długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 52,3 km, do sieci kanalizacyjne podłączono 57,9% budynków mieszkalnych i jednocześnie 77,6% mieszkańców miasta.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Miasto jest zaopatrywane w energię elektryczną z głównego punktu zasilania GPZ 110/15 kV Węgrów zlokalizowanego przy Polnej, w zachodniej części miasta.

GPZ-t zasilany jest z linii wysokiego napięcia (WN) 110 kV: relacji Białystok - Małkinia - Węgrów - Kałuszyn - Mrozy - oraz Węgrów - Łochów. Ich układ pierścieniowy zapewnia dwustronne zasilenie o zwiększonej pewności dostawy energii w przypadku awaryjnego wyłączenia któregośkolwiek odcinka linii 110 kV.

Zasilanie odbiorów odbywa się przy pomocy następujących linii SN 15 kV: Węgrów – Klimowizna, Węgrów – Poczta, Węgrów – POM, Węgrów – Sokołów, Węgrów – Wrotnów oraz Węgrów – Stara Wieś.

Według GUS w roku 2019 do sieci energetycznej podłączono 4 879 odbiorców (gospodarstw domowych).

Zaopatrzenie w gaz

Miasto jest zaopatrywane w gaz przewodowy ze stacji gazowej I stopnia, zlokalizowanej przy Al. Siedleckiej, w centralno-południowej części miasta. Stacja ta zasilana jest z gazociągu wysokiego ciśnienia $\phi 150$ relacji Punkt Wyjścia do PSQ "Proszów"-Węgrów. Od stacji redukcyjno-pomiarowej na teren Węgrowa rozprowadzona jest sieć średniego ciśnienia ulicami: Al. Siedlecka, Słowackiego, Stadionowa, Piłsudskiego, Gdańska oraz na osiedlach domków jednorodzinnych Błonie i Rogatki Siedleckie.

Według danych operatora w roku 2021 długość czynnej sieci gazowej wynosiła 40,3 km sieci dystrybucyjnej i 2,9 km sieci przesyłowej, do sieci gazowej podłączono 980 budynków mieszkalnych (921) i niemieszkalnych i jednocześnie około 23% mieszkańców miasta.

Ciepłownictwo

Na obszarze Węgrowa nie istnieje publiczna sieć ciepłownicza. Zespoły budynków mieszkalnych wielorodzinnych (m.in. komunalnych, spółdzielczych) mają własne kotłownie gazowe i olejowe. Na terenie Węgrowa funkcjonują także kotłownie należące do zakładów usługowych i produkcyjnych, instytucji oraz zespołów zabudowy jednorodzinnej.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Węgrowie eksploatuje łącznie 17 kotłowni lokalnych, z czego 9 znajduje się w budynkach komunalnych, a 8 w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Spółdzielnia Mieszkaniowa Podlasianka posiada natomiast cztery kotłownie gazowe zasilające spółdzielczą sieć ciepłowniczą oraz dwie kotłownie indywidualne w budynkach wielorodzinnych.

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Na terenie gminy uśrednione względne w ciągu roku wynosi ok. 36-38%, a roczne nasłonecznienie wynosi powyżej 1100 kWh/m². Są to bardzo korzystne warunki do wykorzystania energii słonecznej. Najbardziej popularnymi metodami pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego są tzw. kolektory słoneczne oraz systemy fotowoltaiczne, przetwarzające promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną.

Gospodarka odpadami

Wg informacji zawartych w *Planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024* miasto Węgrów przynależy do wschodniego regionu gospodarki odpadami. W południowej części miasta istniało składowisko odpadów w Węgrów - Ruszczyzna (obecnie zamknięte i zrekultywowane).

Długoletnia eksploatacja składowiska miejskiego w znacznym stopniu ograniczyła jego chłonność i możliwość dalszego odbioru odpadów stałych z terenu miasta. Węgrów korzysta więc z instalacji do odbioru i zagospodarowania odpadów poza powiatem - z instalacji w Siedlcach, Ostrołęce i Radomiu.

W Węgrowie przy ul. Elizy Orzeszkowej oraz ul. Prostej działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Węgrów-Ruszczyzna.

XVIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definiuje inwestycje celu publicznego jako: „działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami”.

Dla obszaru miasta Węgrowa inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnych oraz najważniejsze inwestycje strategiczne przewidziane do realizacji uwzględniono w planie zagospodarowania przestrzennego województwa oraz dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra i Sejmik Województwa.

Zagadnienie realizacji ponadlokalnych celów publicznych zostało szczegółowo opisane w rozdziale II.

Przewidziane są następujące główne zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych:

- postulowaną budowę obwodnicy Węgrowa na drodze krajowej nr 62 – zlokalizowaną w północno-wschodniej części miasta,
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na drodze wojewódzkiej nr 637 relacji Warszawa-Węgrów,
- inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowę i modernizację,
- inwestycje w zakresie oczyszczalni ścieków, w tym budowę, rozbudowę lub modernizację.

XIX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na terenie miasta Węgrowa występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz inne obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi - zarówno wzdłuż Liwca, jak i Grochowskiej Strugi (Czerwonki oraz Ady).

TOM II - KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA WĘGROWA

Wnioski do określenia kierunków rozwoju przestrzennego miasta

Rozwój przestrzenny miasta powinien mieć zarówno charakter jakościowy (rewitalizacja, przekształcenia) jak i ilościowy (nowe tereny budowlane oraz rekreacyjne). Wyznaczenie nowych terenów generujących nowe miejsca pracy jest konieczne dla dalszego rozwoju miasta oraz powstrzymania niekorzystnych procesów demograficznych.

Realizacja nowych i rozwój inwestycji już funkcjonujących na obszarach produkcyjno-usługowych pociągnie za sobą wzrost poziomu życia mieszkańców. Spodziewać się wtedy należy napływu do miasta nowych mieszkańców, którzy najprawdopodobniej zaliczać się będą do dwóch grup społecznych – wykwalifikowanych pracowników fizycznych pracujących bezpośrednio w produkcji oraz specjalistów i kadry kierowniczej, zarządzających powstającymi zakładami. Powstanie więc konieczność wskazania terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego, zarówno zespołów taniej zabudowy kilkunastu lub jednorodzinnej o średnim standardzie jak i zespołów rezydencjonalnych o podwyższonym standardzie.

Planowany rozwój infrastruktury drogowej, w tym obwodnicy drogi krajowej nr 62, podniesie atrakcyjność Węgrowa jako szybko dostępnego miasta położonego na wschodnim skraju województwa mazowieckiego.

Należy przewidzieć również konieczność wskazania w studium obszarów przeznaczonych pod funkcje rekreacyjne, powiązanych z ciągami przyrodniczymi oraz lasami i terenami otwartymi, stanowiącymi jednocześnie naturalną bazę wypoczynku codziennego i weekendowego mieszkańców Węgrowa.

Zasady i zakres ustaleń studium

Studium określa kierunki polityki przestrzennej w odniesieniu do miasta Węgrowa jako jednostki samorządowej, ale i istotnego ogniwa sieci osadniczej położonej wokół miasta oraz istotnego ośrodka miejskiego w skali wschodniej części województwa. Polityka rozwoju miasta ma na celu ukształtowanie Węgrowa jako pełnowartościowego ośrodka miejskiego.

Jako podstawowe kryterium kształtowania kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta przyjęto stworzenie w Węgrowie warunków przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych umożliwiających zbudowanie spójnej przestrzeni o zdefiniowanym koście strukturalnym, z wyraźnym strefowaniem zespołów głównych funkcji. W oparciu o to kryterium, umożliwiające wprowadzenie ładu przestrzennego w strukturze przestrzennej miasta, wskazano obszary predestynowane do wykreowania ważnych przestrzeni publicznych (centrum, tereny rozwojowe o funkcjach produkcyjno – magazynowych i usługowych, mieszkaniowych i rekreacyjnych) i określono zasady ich wzajemnego komunikacyjnego powiązania i udostępniania.

Jako podstawową zasadę tworzenia ładu przestrzennego na terenach zabudowanych o dobrym stanie technicznym, przyjęto podejmowanie sukcesywnych przedsięwzięć

adaptacyjnych do nowych potrzeb oraz działań modernizacyjnych, bez radykalnych przekształceń „dużej skali”. Dla obszarów zagospodarowanych wadliwie lub ekstensywnie przyjęto zasadę efektywnej aktywizacji przez przekształcenia oraz realizację nowych założeń programowo-przestrzennych.

Uznano, że racjonalność struktury przestrzennej miasta powinna wynikać z działań porządkujących, modernizacyjnych i rozwojowych, możliwych do zrealizowania nie tylko w skali miasta ale i z wykorzystaniem budżetu Państwa, jak i znaczących inwestycji prywatnych. Toteż w studium wskazano obszary rozwoju funkcji o istotnym znaczeniu dla obsługi miasta oraz obszary mogące przyjąć funkcje i program o znaczeniu subregionalnym.

Przyjęto, że utrzymanie i rozwinięcie wielofunkcyjnego charakteru struktury przestrzennej miasta, zapewniającego nie tylko pełny wachlarz usług dla ludności, ale i równocześnie otwartego na inwestycje ponadlokalne (co zapewni uniknięcie peryferyjności) wymagać będzie zapewnienia dostępności komunikacyjnej o zasięgu regionalnym i krajowym, kształtującej przestrzenny zasięg wpływów wykraczający poza granice miasta. Nie ulega bowiem wątpliwości, że obszary mające dobre powiązania komunikacyjne ze strukturą sieci osadniczej wokół miasta i całego regionu cieszą się większym zainteresowaniem potencjalnych inwestorów usług komercyjnych oraz zakładów produkcyjnych o znaczeniu ponadlokalnym.

Uwarunkowania stanowiące zasoby i szanse rozwoju zagospodarowania przestrzennego miasta:

- położenie miasta w bliskiej odległości od innych średniej wielkości ośrodków miejskich, we wschodniej części województwa mazowieckiego, jako głównego ośrodka związanej z miastem lokalnej sieci osadniczej;
- znaczne rezerwy obszarów dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej i aktywności gospodarczej,
- położenie miasta na szlakach głównych powiązań komunikacyjnych, w tym powiązania drogowego Włocławek - Płock - Nowy Dwór Mazowiecki - Wyszaków - Łochów - Węgrów -Sokołów Podlaski - Siemiatycze (droga krajowa nr 62),
- dość dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych,
- dobry stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- dobry stopień wyposażenia w infrastrukturę społeczną,
- występowanie na obszarze gminy terenów przyrodniczych o znaczeniu lokalnym i regionalnym stanowiących Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Obszary Natura 2000,
- występowanie wielu obiektów zabytkowych tworzących bardzo duży potencjał turystyczny miasta i jego okolic.

Uwarunkowania stanowiące słabe strony zagospodarowania przestrzennego miasta:

- brak obwodnicy na drodze krajowej nr 62 i w konsekwencji transport tranzytowy prowadzony w bezpośrednim sąsiedztwie centralnej strefy miasta,
- główna strefa przemysłowa zlokalizowana pomiędzy centrum miasta a doliną Liwca, o ograniczonych w konsekwencji możliwościach rozwoju

- zdegradowana zabudowa, w tym zabytkowa, w centrum miasta,
- rozpraszanie się zabudowy mieszkaniowej na znacznych obszarach miasta, co powoduje zwiększenie nakładów na rozwój infrastruktury.

Cele rozwoju miasta

Za nadrzędny, zasadniczy cel rozwoju i przekształceń struktury przestrzennej miasta uznano wykreowanie Węgrowa na znaczący ośrodek usługowo-gospodarczo-turystyczny we wschodniej części województwa mazowieckiego. Wizja rozwoju miasta ma przyciągnąć do niego inwestorów strategicznych oraz zatrzymać w mieście jego mieszkańców.

Cele strategiczne to:

- zwiększenie atrakcyjności Węgrowa dla lokalizacji różnych form biznesu, w szczególności gospodarki opartej na inwestycjach ponadlokalnych, co spowoduje powstanie nowych miejsc pracy w produkcji, usługach a także biurach oraz w handlu, a w efekcie aktywizację mieszkańców do podejmowania własnych działalności na terenie miasta oraz wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców a także wzrost dochodów miasta, wzrost kapitału firm, wzrost zatrudniania i wynagrodzeń, zwiększenie dywersyfikacji miejsc pracy w mieście,
- zwiększenie dostępności Węgrowa w skali subregionu przez rozwój systemów komunikacji i transportu, głównie poprzez budowę układu obwodnic oddalonych od centrum miasta,
- stworzenie przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni dla obecnych i przyszłych mieszkańców miasta, poprzez rewitalizację i modernizację istniejących oraz realizację nowych zespołów mieszkaniowych, a w efekcie zatrzymanie mieszkańców w mieście i przyciągnięcie nowych mieszkańców do miasta, poprawa salda migracji, wzrost liczby mieszkańców w wieku 25-35 lat,
- zwiększenie atrakcyjności centralnej strefy miasta, w tym zwiększenie liczby lokali i powierzchni użytkowych pod działalność gospodarczą w centrum Węgrowa, modernizacja przestrzeni publicznych miasta, zwiększenie oferty kulturalnej w strefie centralnej,
- zwiększenie zasobów budownictwa komunalnego dla racjonalnej i samodzielnej polityki mieszkaniowej związanej z potrzebami wspólnoty samorządowej,
- wykorzystanie walorów przyrodniczych w mieście
- rozwój turystyki opartej na lokalnych walorach przyrodniczych i kulturowych.

I. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Z powodu braku opracowanego audytu krajobrazowego kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta określono na podstawie pozostałych analiz.

Zgodnie z celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Miasta Węgrowa do roku 2020 misją gminy będzie "tworzenie przestrzeni przyjaznej mieszkańcom, turystom i przedsiębiorcom, gdzie każdy odnajdzie coś dla siebie".

Miasto Węgrów zachowa swój małomiasteczkowy charakter z jednoczesnym rozwojem głównych gałęzi gospodarki, wykorzystując lokalne zasoby oraz obecne połączenia komunikacyjne. Gmina podejmie działania dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, mieszkalnictwa, różnych form turystyki i rekreacji oraz wzmocnienia i poprawy swojego wizerunku przy równoczesnym zachowaniu równowagi środowiska naturalnego. Wyzwaniem będzie zahamowanie negatywnych tendencji demograficznych, połączone z inwestycjami mającymi na celu poprawę warunków zamieszkania – rozwój infrastruktury technicznej oraz urządzonych terenów rekreacji i wypoczynku. Analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego Węgrowa, przyjęta misja i podstawowy cel rozwoju stanowią podstawę do sformułowania kierunków kształtowania struktury przestrzennej miasta.

Zrównoważony rozwój Węgrowa powinien być realizowany poprzez następujące działania dotyczące kształtowania polityki przestrzennej:

- w zakresie zmian w strukturze przestrzennej gminy:
 - utrzymanie charakteru Węgrowa jako niewielkiego zespołu miejskiego, o skali zabudowy o wysokości od 1 do 4 kondygnacji, z nielicznymi zespołami zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do 6 kondygnacji, z zachowaniem i ochroną skali zespołu historycznego położonego w centrum miasta; racjonalne formowanie zabudowy mieszkaniowej miasta powinno przebiegać w taki sposób aby bliżej centrum były realizowane zespoły mieszkaniowe o większej intensywności zabudowy zaś zabudowa mniej intensywna w rejonach peryferyjnych,
 - udostępnianie terenów dla lokalizacji inwestycji o znaczeniu strategicznym dla miasta i regionu (m.in. wskazanie terenów dla rozwoju nowych stref produkcyjnych, w tym przede wszystkim przy głównych szlakach komunikacyjnych) które zapewnią - poprzez przekształcenia, rehabilitację lub wprowadzanie nowego zagospodarowania - wysoki standard zagospodarowania na terenach obecnie niewykorzystanych i niezagospodarowanych, o dużym potencjale rozwojowym,
 - dążenie do wielofunkcyjnego rozwoju gminy przy strefowej koncentracji poszczególnych funkcji rozwojowych, zachowując właściwe proporcje pomiędzy terenami do zainwestowania a terenami otwartymi,
 - zwiększanie intensywności zabudowy w terenach już zainwestowanych i uzbrojonych oraz maksymalne zachowanie terenów otwartych,
 - eliminacja rozpraszania zabudowy,
 - tworzenie ładu przestrzennego poprzez segregację funkcji konfliktowych, nie lokalizowanie funkcji uciążliwych w zespołach zabudowy mieszkaniowej,
 - odbudowa i kształtowanie przestrzeni publicznych decydujących o percepcji przestrzeni miasta, w tym przede wszystkim:
 - nadanie ważnym drogom, spinającym strukturę przestrzenną miasta i wprowadzających ruch zewnętrzny, charakteru reprezentacyjnych ulic miejskich,

- stworzenie wyraźnego zespołu przestrzeni w sąsiedztwie głównego Rynku Mariackiego, tworzących system reprezentacyjnych przestrzeni publicznych, otoczonych zabudową z parterami usługowymi,
- zbudowanie wyraźnych ciągów o charakterze spacerowym na kanwie ulic wyprowadzających z centrum w kierunku terenów rekreacyjnych wzdłuż dolin rzecznych,
- rozwój usług turystyki i rekreacji w ramach wyznaczonych terenów inwestycyjnych, poprzez wykorzystanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, wspieranie rozwoju agroturystyki,
- wskazanie lokalizacji dla nowego cmentarza komunalnego;
 - w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego:
 - ochrona głównego systemu powiązań przyrodniczych, w tym wzdłuż dolin rzecznych Liwca i jego dopływów oraz pomiędzy obszarami o znaczącej funkcji środowiskowej, przede wszystkim terenami leśnymi,
 - zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych, bioróżnorodności oraz równowagi ekologicznej w środowisku przyrodniczym miasta,
 - nie dopuszczanie do lokalizowania w najbliższym otoczeniu terenów i obiektów o największych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych form użytkowania terenu zagrażających równowadze środowiska,
 - poprawa jakości środowiska przyrodniczego, m.in. poprzez ograniczenie niskiej emisji, ograniczanie zanieczyszczania wód podziemnych,
 - planowanie i realizowanie zabudowy na terenie miasta z zachowaniem obowiązujących standardów jakości środowiska,
 - wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych miasta dla rozwoju nowych funkcji, zwłaszcza turystyki,
 - uwzględnienie odrębnych zasad zagospodarowania dla terenów objętych ochroną przyrody zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:
 - kształtowanie zabudowy w centrum miasta z poszanowaniem historycznego zespołu zabytkowego, uporządkowanie i rewitalizację istniejących zespołów zabudowy w strefie centralnej miasta,
 - ochrona cennych obiektów i obszarów objętych ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków, kształtowanie krajobrazu zgodnie z historycznymi uwarunkowaniami, utrzymanie obiektów zabytkowych w dobrym stanie technicznym,
 - aktywna ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego wiążąca się z ich ekonomicznym wykorzystaniem, w tym utrzymanie i podkreślenie walorów przyrodniczych miasta – terenów wartościowych dolin rzecznych, terenów otwartych, parków i zespołów leśno-rolnych, zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu,
 - wykorzystanie walorów kulturowych miasta w celu rozwoju turystyki,

- ochrona ekspozycji obiektów oraz zachowanie historycznych relacji przestrzennych i stref ochrony krajobrazu kulturowego,
- eksponowanie walorów kulturowych miasta w połączeniu z walorami krajobrazowymi;
 - w zakresie rozwoju komunikacji:
- zbudowanie drożnego i sprawnego systemu transportowego w powiązaniu z systemem zewnętrznym, umożliwiające udostępnianie obszarów miasta dla powiązań o znaczeniu regionalnym i dla połączeń dalekiego zasięgu - poprzez realizację obwodnicy w ciągu drogi krajowej nr 62 w parametrach drogi głównej ruchu przyspieszonego
- modernizacja i rozbudowa sieci dróg, zapewnienie drogom parametrów technicznych odpowiednich dla danej klasy,
- oddzielenie ruchu kołowego od pieszego i rowerowego co najmniej w strefie zwartej zabudowy, poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych, utwardzonych poboczy;
 - w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej:
- rozbudowa infrastruktury technicznej warunkująca aktywne zagospodarowywanie terenów będących obecnie poza zasięgiem obsługi istniejących sieci, zwłaszcza nowych terenów inwestycyjnych położonych na wschód i północ od strefy centrum,
- wyposażenie w infrastrukturę techniczną terenów istniejącej zabudowy, w tym: rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej,
- przygotowanie terenów pod nowe inwestycje poprzez kompleksowe uzbrojenie terenu – równoległa realizacja zabudowy z wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną,
- poprawa stanu istniejących obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej oraz ich rozbudowa,
- zwiększenie liczby gospodarstw domowych wykorzystujących odnawialne źródła energii.

II. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Przeprowadzone w ramach prac nad projektem zmiany studium analizy oparte na:

- diagnozie stanu istniejącego,
- analizie uwarunkowań,
- określeniu trendów rozwojowych miasta,
- przebadaniu chłonności terenów,
- analizie porównawczej funkcjonowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta uchwalonego w 1999 r. oraz planów miejscowych.

pozwołyły określić kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta.

1. STRUKTURA FUNKCJONALNA MIASTA, W TYM ZASADY ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW ORAZ WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW

Studium ustala podział miasta na strefy funkcjonalno – przestrzenne o wspólnych zasadach zabudowy i zagospodarowania terenów, wskazując dla poszczególnych stref także podstawowe parametry zabudowy. Precyzyjne ustalenia wysokościowe znajdować się będą w planach miejscowych, które mogą wskazać w mieście także obiekty wyższe (dominanty) - wskaźniki dla dominant nie mogą jednakże przekroczyć wskaźników dla poszczególnych terenów o więcej niż dwukrotnie (tj. dwukrotność maksymalnej wysokości, połowa minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, dwukrotność powierzchni zabudowy). Także dokładne powierzchnie działek budowlanych określają plany miejscowe, Studium wskazuje tutaj jedynie kierunek działań, które doprowadzić mają do powstania zespołu intensywnej zabudowy w części centralnej miasta i bardziej ekstensywnych zespołów obrzeżnych.

Dla poszczególnych stref określa się kierunki przeznaczenia podstawowego i dopuszczalnego oraz zalecane standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu. Uzupełnieniem dla tych ustaleń są treści kierunków ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, kierunków i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, kierunków rozwoju systemu komunikacji i systemów infrastruktury technicznej oraz wskazania wynikające z ogólnych zasad polityki przestrzennej.

Przyjęto następujący podział na strefy:

- 1) strefa śródmiejska z zabudową mieszkaniową wielorodzinną MS1** – wskazana dla utrzymania i rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej położonej w centralnej części miasta,

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- intensywna zabudowa wielofunkcyjna w tym:
 - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną,
 - zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
 - zabudowa usługowa, z przewagą usług o randze ogólnomiejskiej i regionalnej, ze szczególnym uwzględnieniem usług społecznych (kultury, administracji, oświaty, nauki, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, , usług kultu religijnego) oraz usług komercyjnych (biur, turystyki, gastronomii, rozrywki, handlu detalicznego itp.);
- usługi handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² powierzchni sprzedaży wyłącznie w rejonach wskazanych na rysunku Studium na ten cel;
- place publiczne i skwery, parki publiczne i inne tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne, ze szczególnym uwzględnieniem ich funkcji reprezentacyjnej;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi;
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna realizowana jako uzupełnienie istniejących zespołów;
- garaże i parkingi wielopoziomowe i podziemne;

zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- dostosowanie charakteru usług do historycznej (istniejącej) zabudowy,
- sytuowanie usług w parterach budynków, zwłaszcza wzdłuż dróg wyższego rzędu oraz placów publicznych,
- eliminacja lokalizacji usług uciążliwych, stacji paliw i handlu hurtowego,
- eliminacja substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej,
- wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- na terenach objętych ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż:
 - 17m dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej oraz mieszanej usługowo-wielorodzinnej,
 - 10m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszanej usługowo-jednorodzinnej;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 80%, z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których wyższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:
 - 20% dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
 - 30% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 5% dla zabudowy usługowej;
 - 20% dla zabudowy mieszanej, usługowo-mieszkaniowej;

z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;

- 2) strefa śródmiejska z zabudową mieszkaniową jednorodziną MS2**– wskazana dla utrzymania i rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej położonej w centralnej części miasta,

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- intensywna zabudowa wielofunkcyjna w tym:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
 - zabudowa usługowa, z przewagą usług o randze ogólnomiejskiej i regionalnej, ze szczególnym uwzględnieniem usług społecznych (kultury, administracji, oświaty, nauki, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, , usług kultu religijnego) oraz usług komercyjnych (biur, turystyki, gastronomii, rozrywki, handlu detalicznego itp.);
- place publiczne i skwery, parki publiczne i inne tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne, ze szczególnym uwzględnieniem ich funkcji reprezentacyjnej;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi;
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna realizowana jako uzupełnienie istniejących zespołów;
- garaże i parkingi wielopoziomowe i podziemne;

zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- dostosowanie charakteru usług do historycznej (istniejącej) zabudowy,
- sytuowanie usług w parterach budynków, zwłaszcza wzdłuż dróg wyższego rzędu oraz placów publicznych,
- eliminacja lokalizacji usług uciążliwych, stacji paliw i handlu hurtowego,
- eliminacja substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej,
- wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż:
 - 13m dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy mieszanej usługowo-wielorodzinnej;
 - 13m dla zabudowy usługowej oraz zabudowy mieszanej usługowo-jednorodzinnej,
 - 10m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 50%, z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których wyższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;

- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:

- 20% dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- 30% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 5% dla zabudowy usługowej;
- 20% dla zabudowy mieszanej, usługowo-mieszkaniowej;

z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;

3) strefa zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MW – wskazana dla utrzymania i rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- intensywna zabudowa wielofunkcyjna w tym:
 - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
 - zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
 - zabudowa usługowa, z przewagą usług o randze lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem usług społecznych (kultury, administracji, oświaty, nauki, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, usług kultu religijnego) oraz lokalnych usług komercyjnych (biur, turystyki, gastronomii, rozrywki, handlu detalicznego itp.);
- place publiczne i skwery, parki publiczne i inne tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne, ze szczególnym uwzględnieniem ich funkcji reprezentacyjnej;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi;
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna realizowana jako uzupełnienie istniejących zespołów;
- garaże i parkingi wielopoziomowe i podziemne;

zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- sytuowanie usług w parterach budynków wzdłuż dróg wyższego rzędu;
- zakaz lokalizacji usług uciążliwych, stacji paliw i handlu hurtowego;
- docelowa eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej;
- wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi;

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż:
 - 16m dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej oraz mieszanej usługowo-wielorodzinnej,
 - 10m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszanej usługowo-jednorodzinnej;
- maksymalna powierzchnia zabudowy : 60%,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:
 - 30% dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
 - 40% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 20% dla zabudowy usługowej;
 - 20% dla zabudowy mieszanej, usługowo-mieszkaniowej;

z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych; z dopuszczeniem obniżenia wskaźnika dla szkół i terenów publicznych placów zabaw oraz boisk sportowych do 10%;

- 4) strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN**– wskazana dla utrzymania i rozwoju zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej,

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- intensywna zabudowa wielofunkcyjna w tym:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
 - zabudowa usługowa, z przewagą usług o randze lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem usług społecznych (kultury, administracji, oświaty, nauki, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, , usług kultu religijnego) oraz lokalnych usług komercyjnych (biur, turystyki, gastronomii, rozrywki, handlu detalicznego itp.);
- place publiczne i skwery, parki publiczne i inne tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne, ze szczególnym uwzględnieniem ich funkcji reprezentacyjnej;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi;
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna ograniczona do 6ciu lokali w budynku;
- garaże i parkingi wielopoziomowe i podziemne;

zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- dostosowanie charakteru usług do istniejącej zabudowy,
- eliminacja lokalizacji usług uciążliwych, stacji paliw i handlu hurtowego,
- eliminacja substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej,

- wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż:
 - 12m dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,
 - 10m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 50%,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:
 - 30% dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
 - 40% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 30% dla zabudowy usługowej;
 - 30% dla zabudowy mieszanej, usługowo-mieszkaniowej;

z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych; z dopuszczeniem obniżenia wskaźnika dla szkół i terenów publicznych placów zabaw oraz boisk sportowych do 10%;

5) strefa mieszkaniowo-usługowa MU – wskazana dla utrzymania i rozwoju funkcji mieszkaniowych, głównie jednorodzinnych i usługowych,

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;
- zabudowa usługowa nieuciążliwa, w tym zarówno usługi o randze ogólnie miejskiej i regionalnej, usługi publiczne (kultury, administracji, oświaty, nauki, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, , usług kultu religijnego) jak i usługi komercyjne (biura, turystyka, gastronomia, rozrywka, handel detaliczny itp.);
- zabudowa mieszkaniowo-usługowa;
- obiekty zamieszkania zbiorowego;
- place publiczne i skwery, parki publiczne i inne tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi;
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wyłącznie jako kontynuacja istniejącego sposobu zagospodarowania;
- garaże i parkingi wielopoziomowe i podziemne;

zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- dostosowanie charakteru usług do istniejącej zabudowy,
- eliminacja substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej,
- wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż:
 - 12m dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszanej usługowo-wielorodzinnej,
 - 10m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej mieszanej usługowo-jednorodzinnej;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 50%,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:
 - 30% dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
 - 30% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 20% dla zabudowy usługowej;
 - 30% dla zabudowy mieszanej, usługowo-mieszkaniowej;

z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych; z dopuszczeniem obniżenia wskaźnika dla szkół i terenów publicznych placów zabaw oraz boisk sportowych do 10%;

- 6) strefa działalności gospodarczej z zakresu usług – U** – wskazana do utrzymania i rozwoju funkcji usługowych;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- zabudowa usługowa w tym zarówno usługi o randze ogólnomiejskiej i regionalnej, usługi publiczne (kultury, administracji, oświaty, nauki, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, usług kultu religijnego) jak i usługi komercyjne (biura, turystyka, gastronomia, rozrywka, handel detaliczny itp.);
- obiekty zamieszkania zbiorowego;

- place publiczne i skwery, parki publiczne i inne tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi;
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- składy i magazyny;
- zabudowa mieszkaniowa w zakresie utrzymania istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, przebudowy, nadbudowy;
- obiekty produkcyjne i produkcyjno-usługowe w zakresie utrzymania istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, przebudowy, nadbudowy;
- stacje paliw z zapleczem usługowo-handlowym;
- usługi sportu i rekreacji;
- hale widowiskowe;
- urządzone miejsca organizacji plenerowych wydarzeń kulturalnych, imprez masowych;
- garaże i parkingi wielopoziomowe i podziemne;

zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, z wyjątkiem lokalizacji przewidzianych w obowiązujących planach miejscowych;

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż:
 - 12m dla zabudowy usługowej, utrzymywanej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszanej usługowo-wielorodzinnej,
 - 10m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszanej usługowo-jednorodzinnej;
 - 15 m, dla utrzymywanej zabudowy magazynowo-składowej i produkcyjnej;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 50%,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:
 - 10% dla zabudowy magazynowo-składowej i produkcyjnej;
 - 20% dla zabudowy usługowej;
 - 30% dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
 - 30% dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 30% dla zabudowy mieszanej, usługowo-mieszkaniowej;

z dopuszczeniem obniżenia wskaźnika dla szkół i terenów boisk sportowych do 10%;
z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;

7) strefa usług rekreacji - UST – w której zakłada się realizację obiektów związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem oraz turystyką;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- tereny usług sportu, w tym m. in.:
 - budowle i urządzenia sportowo-rekreacyjne (boiska do sportowych gier zespołowych, korty tenisowe, bieżnie, skocznie, strzelnice sportowe, skate-parki z wyposażeniem, skałki i ścianki wspinaczkowe, pola golfowe do mini golfa, itp.),
 - budynki i obiekty do uprawiania sportu i rekreacji oraz poprawy kondycji fizycznej (odkryte, przykryte w całości lub w części np. hale sportowe, baseny);
- usługi rekreacji i wypoczynku, w tym. m.in. hotele, pensjonaty, domki letniskowe oraz pola biwakowe;
- urządzone miejsca organizacji plenerowych wydarzeń kulturalnych, imprez masowych;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- funkcja usługowa jako towarzysząca zabudowie turystycznej w zakresie handlu, gastronomii, rzemiosła, innych usług nieuciążliwych;
- obiekty związane z obsługą terenów sportowych, w tym szatnie, magazyny;
- usługi nauki;
- place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;
- parkingi i garaże wielopoziomowe i podziemne;

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż: 12 m;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 50%;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%
z dopuszczeniem obniżenia wskaźnika dla terenów boisk sportowych do 15%; z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;

8) strefa działalności gospodarczej z zakresu usług i produkcji – PU – w której ustala się realizację funkcji usługowych i magazynowo – składowych oraz funkcji produkcyjnych;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- zabudowa usługowa w tym zarówno usługi o randze ogólnomiejskiej i regionalnej, usługi publiczne (kultury, administracji, sportu i rekreacji, usług kultu religijnego) jak i usługi komercyjne (biura, turystyka, gastronomia, rozrywka, handel detaliczny itp.);
- centra logistyczne, tereny transportu samochodowego;
- usługi związane ze sprzedażą, diagnostyką, naprawą, złomowaniem, demontażem pojazdów;
- obiekty produkcyjne, składy, magazyny, wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym;
- usługi handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² powierzchni sprzedaży wyłącznie w rejonach wskazanych na rysunku Studium na ten cel;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi;
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- stacje paliw wraz z zapleczem usługowo – handlowym;
- place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;
- utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej;
- obiekty zamieszkania zbiorowego realizowane jako część zaplecza obiektów produkcyjnych, składów i magazynów;
- stacje paliw z zapleczem usługowo-handlowym;
- usługi sportu i rekreacji;
- hale widowiskowe;
- urządzone miejsca organizacji plenerowych wydarzeń kulturalnych, imprez masowych;
- garaże i parkingi wielopoziomowe i podziemne;

zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, z wyjątkiem lokalizacji przewidzianych w obowiązujących planach miejscowych;
- zakaz lokalizacji nowych usług oświaty, nauki, ochrony zdrowia;

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż: 20 m, przy czym dopuszcza się odstępstwa w planach miejscowych od tej zasady, w zależności od przewidywanych potrzeb technologicznych - w takich sytuacjach maksymalna wysokość zabudowy nie może jednakże przekroczyć 25m na fragmentach nie przekraczających 40% powierzchni zabudowy na każdej działce budowlanej;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 80%;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 0%;

9) strefa technicznej obsługi miasta - IT - w której zakłada się lokalizację zabudowy i urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną i komunikacyjną miasta,

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką, ciepłownictwem, gospodarką wodno – kanalizacyjną, gazownictwem, gospodarowaniem odpadami;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- obiekty administracyjne związane z przeznaczeniem podstawowym;
- place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;

zasady kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- kształtowanie zieleni izolacyjnej;
- zakaz lokalizacji zabudowy niezwiązanej z przeznaczeniem podstawowym;

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż: 12m;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 80%;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 0%;

10) tereny pochówku - ZC - przeznaczona do lokalizacji cmentarzy oraz obiektów i urządzeń towarzyszących;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- cmentarze wraz z usługami kultu religijnego w tym kościoły i kaplice;
 - ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;
 - place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;
- dopuszczalne kierunki przeznaczenia:
- usługi związane z przeznaczeniem podstawowym – zakłady kamieniarskie, pogrzebowe, drobny handel (kwiaty, znicze);
 - krematorium;

zasady kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- zakaz lokalizacji zabudowy niezwiązanej z przeznaczeniem podstawowym;

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż 12 m;

- maksymalna powierzchnia zabudowy: 5%;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 10%, z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;

11) strefa zieleni urządzonej ZP – dla której zakłada się zachowanie i wykształcenie zespołów zieleni urządzonej,

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- tereny zieleni urządzonej z dostępem publicznym (skwery o charakterze lokalnym – osiedlowym oraz ponadlokalnym, planty, parki, bulwary nadwodne, aleje, ogródki jordanowskie);
- zbiorniki wodne, fontanny, obiekty małej architektury;
- usługi kultury, gastronomii, informacja turystyczna, inne usługi nieuciążliwe na terenie parku miejskiego;
- place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- terenowe urządzenia sportu i rekreacji;
- parkingi dla obsługi terenów;

zasady kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- utrzymanie jako dominującej powierzchni zieleni urządzonej;
- wykreowanie przestrzeni ogólnodostępnych;
- kształtowanie obiektów architektonicznych i kompozycji przestrzennej wysokiej jakości;
- ograniczenie gabarytów zabudowy kubaturowej o wielkości ograniczonej do 50 m² na jeden obiekt;

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż 9m;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 10%;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 60%, z dopuszczeniem obniżenia wskaźnika dla terenów boisk sportowych do 15%; z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;

12) strefa lasów – ZL – na której zakłada się zachowanie istniejących lasów oraz zalesienia;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- lasy i zadrzewienia, w tym zalesienia;
- lasy parkowe;
- tereny zieleni nieurządzonej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- urządzenia turystyczne – miejsca wypoczynkowe, polany, zadaszenia, punkty widokowe, szlaki turystyczne;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

ograniczenia zmian przeznaczenia:

- zakaz lokalizacji nowej zabudowy, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i obiektów związanych z gospodarką leśną;

zasady kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- kształtowanie ciągów pieszych i rowerowych wiążących tereny leśne z zespołami zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

13) strefa dolesień – ZLD – na której zakłada się zalesienia;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- lasy i zadrzewienia, w tym zalesienia;
- lasy parkowe;
- tereny zieleni nieurządzonej i urządzonej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- urządzenia turystyczne – miejsca wypoczynkowe, polany, zadaszenia, punkty widokowe, szlaki turystyczne;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej; ograniczenia zmian przeznaczenia:
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i obiektów związanych z gospodarką leśną;

zasady kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- kształtowanie ciągów pieszych i rowerowych wiążących tereny leśne i otwarte z zespołami zabudowy mieszkaniowej i usługowej;

14) strefa ogrodów działkowych – ZD – w której zakłada się zachowanie i ochronę istniejących ogrodów działkowych;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- ogrody działkowe;
- place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- inne tereny zieleni urządzonej z dostępem publicznym (skwery o charakterze lokalnym – osiedlowym oraz ponadlokalnym, planty, parki, bulwary nadwodne, aleje, ogródki jordanowskie);
- zbiorniki wodne, fontanny, obiekty małej architektury;
- terenowe urządzenia sportu i rekreacji;
- parkingi dla obsługi terenów;

zasady kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- utrzymanie jako dominującej powierzchni zieleni urządzonej;
- wykreowanie przestrzeni ogólnodostępnych;
- kształtowanie obiektów architektonicznych i kompozycji przestrzennej wysokiej jakości;
- ograniczenie gabarytów zabudowy kubaturowej o wielkości ograniczonej do 50 m² na jeden obiekt;

parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów:

- wysokość zabudowy nie większa niż 9 m, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych dotyczących altan działkowych;
- maksymalna powierzchnia zabudowy: 10%;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 60%, z dopuszczeniem obniżenia wskaźnika dla terenów boisk sportowych do 15%; z wyjątkiem obszarów już intensywniej zagospodarowanych oraz dla których niższy wskaźnik ustalono w obowiązujących planach miejscowych;

15) strefa zieleni naturalnej – ZN – w której zakłada się zachowanie i ochronę istniejącej zieleni, zarówno wysokiej jak i niskiej, oraz pól uprawnych;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- tereny zieleni nieurządzonej i urządzonej;

- tereny użytków rolnych;
- place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;
- zbiorniki retencyjne – urządzenia hydrologiczne;

zasady kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- wyklucza się lokalizację nowej zabudowy;
- utrzymanie dominacji terenów otwartych z ochroną ciągłości ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej;
- ochrona gleb, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem;
- utrzymanie naturalnej otuliny ujęć wodnych;

16) strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej R – dla której wprowadza się zachowanie i rozwój funkcji rolniczych;

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- tereny użytków rolnych;
- ulice publiczne i wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- tereny urządzeń melioracji wodnych;

zasady kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- zakaz lokalizacji nowej zabudowy;
- ochrona gleb, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem.

1) tereny wód powierzchniowych - Ws - przeznaczone do zachowania i powiększania terenów wód powierzchniowych.

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- wody powierzchniowe;
- tereny zieleni nieurządzonej i urządzonej;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- pomosty, kładki pieszo-rowerowe, urządzenia hydrotechniczne;

standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- utrzymanie naturalnej otuliny zbiorników wodnych, z zachowaniem zasad ochrony przeciwpowodziowej.

Na obszarze całej gminy, po udokumentowaniu złoża kopalin, dopuszcza się możliwość eksploatacji i zagospodarowanie jako teren eksploatacji kopalin.

Granice stref funkcjonalno-przestrzennych oraz przebieg projektowanych linii komunikacyjnych i ich parametry mają charakter przybliżony. Dokładne ustalenia zostaną rozstrzygnięte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenach zainwestowanych ustala się zasadę zachowania istniejących budynków i ich funkcji z możliwością ich adaptacji.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne z zakresu prawa wodnego, w tym opisane w rozdziale nr X.

Na terenach R, PU, ZN oraz IT wyznaczono się obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną zw. z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zamykającą się we wskazanym obszarze.

2. OBIEKTY HANDLU, W TYM O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M²

W Studium przyjęto następujące zasady lokalizacji obiektów handlowych w mieście:

- obiekty handlu w formie ciągów handlowych w parterach budynków o innych funkcjach i obudowujących przestrzenie publiczne - na obszarze funkcjonalnego śródmieścia (czyli w obrębie stref MS1 i MS2) oraz w innych zespołach zabudowy wielorodzinnej,
- obiekty handlu w formie samodzielnych pojedynczych obiektów o powierzchni do 2000m² powierzchni sprzedaży, o swobodnej lokalizacji w strefach MS1, MS2, MW, MU, U oraz PU,
- obiekty handlu w formie wielkopowierzchniowych i wielofunkcyjnych centrów handlowo – usługowo-kulturalno-rozrywkowych, w tym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²:
 - rejon dworca PKS-u,
 - strefa PU wzdłuż ulicy Kościuszki.

Dopuszcza się organizację handlu w formie targowisk miejskich, lokalizowanych okresowo w przestrzeniach placów miejskich.

Obowiązuje zasada dostosowania wielkości i oprawy architektonicznej obiektów handlowych do charakteru zabudowy sąsiadującej, ze szczególną dbałością o te zależności w strefach ochrony konserwatorskiej.

3. KIERUNKI ROZWOJU ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

Studium zakłada następujące zasady i wskaźniki rozwoju mieszkalnictwa do roku 2050:

- stopniową likwidację substandardowych zasobów mieszkaniowych, realizowaną w procesie rewitalizacji terenów śródmiejskich,
- rewitalizację terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej powstałej przed 1990 rokiem,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy mieszkaniowej jako zjawiska niekorzystnego z punktu widzenia wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną poprzez:
 - wypełnienie zabudową istniejących struktur przestrzennych,
 - przyjęcie nadrzędnej zasady równoległej realizacji infrastruktury technicznej przy uruchamianiu nowych terenów zabudowy mieszkaniowej.
- podniesienie znaczenia budownictwa jednorodzinnego, w tym ekstensywnego, w rejonach peryferyjnych,
- osiągnięcie wskaźnika 45,6 m² powierzchni użytkowej mieszkania/osobę jako docelową wartość przeciętną dla miasta.

Przewiduje się zainwestowanie wolnych działek w obrębie istniejących osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, przy czym dogęszczenie nowymi budynkami osiedli zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej powinno się odbywać na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zasadniczy wzrost zasobów mieszkaniowych nastąpi na nowych obszarach MW, MN oraz MU. W obecnej wersji realizacji zapisów Studium umożliwi to wzrost liczby ludności Węgrowa o około 1 860 nowych mieszkańców w perspektywie kolejnych 30 lat.

4. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Wzrost ludności pociągnie za sobą również większe zapotrzebowanie na infrastrukturę społeczną. Jednym z głównych celów polityki przestrzennej Studium jest tworzenie warunków dla uzyskiwania właściwych wskaźników dostępu do infrastruktury społecznej zarówno na terenach nowej zabudowy mieszkaniowej, jak i w istniejącej tkance miejskiej.

Studium ustala, że usługi podstawowe publiczne i komercyjne istotne dla codziennego życia mieszkańców, takie jak handel, kultura, gastronomia i rzemiosło bytowe, będą wprowadzane uzupełniająco w zabudowie istniejącej (w szczególności dotyczy to osiedli zabudowy wielorodzinnej wielkopłytowej), a w nowych osiedlach – powstawać będą równoległe z zabudową mieszkaniową.

Oświata

Studium zakłada następujące wskaźniki dla placówek oświatowych liczone do ilości mieszkańców:

- 1 przedszkole / 5-6 tys. mieszkańców
- 1 szkoła podstawowa / 5 – 8 tys. mieszkańców
- 1 szkoła ponadpodstawowa / 8 – 25 tys. mieszkańców.

Zdrowie i pomoc społeczna

Wskaźniki dla placówek podstawowej opieki zdrowotnej:

- 1 lekarz rodzinny lub lekarz podstawowej opieki zdrowotnej / 2,0 – 2,5 tys. mieszkańców
- 1 lekarz pediatra / 1,5 tys. mieszkańców
- 1 pielęgniarka środowiskowa / 2,5 tys. mieszkańców

Studium zakłada, że docelowa wielkość miasta nie będzie wymagała realizacji nowych, samodzielnych przychodni rejonowych, założono rozbudowę obiektów istniejących umożliwiającą utworzenie 1 dodatkowego etatu lekarza rodzinnego. Docelowo założono również niewielką rozbudowę szpitala miejskiego.

Sport i rekreacja

Studium ustala docelowe osiągnięcie w mieście następujących wskaźników::

- 15 m² zieleni urządzonej / mieszkańca,
- 35 – 40 m² zieleni rekreacyjnej / mieszkańca,
- 5 – 7 m² terenów sportu i rekreacji / mieszkańca,
- 1 boisko sportowe / 3000 – 5000 mieszkańców,
- 1 pływalnia kryta / 30 000 - 40 000 mieszkańców,

Studium zakłada stopniową realizację obiektów i terenów sportu i rekreacji wraz ze wzrostem liczby ludności w mieście. Szczegółowe lokalizacje ustalają plany miejscowe.

Podstawowe obiekty rekreacji przydomowej takie jak boiska oraz place do gier i zabaw dla dzieci i młodzieży należy realizować w osiedlach zabudowy mieszkaniowej, zarówno jedno- jak i wielorodzinnej.

Kultura

Studium zakłada rozwój istniejących jak i dopuszcza realizację nowych obiektów kultury zarówno w strefie centralnej jak i w ramach nowych terenów inwestycyjnych. Plany miejscowe wskażą możliwość realizacji takich obiektów, najprawdopodobniej w formie dopuszczeń.

III. TERENY Z OGRANICZENIAMI ZABUDOWY ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

1. Tereny z ograniczeniami zabudowy:

- tereny objęte ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody: pomnik przyrody, obszary Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu;
- pasy izolacyjne wokół cmentarzy w odległości 50 m i 150 m zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze;
- tereny objęte strefami ochrony konserwatorskiej;

- tereny przyległe do lasów (na zasadach wynikających z przepisów odrębnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie);
- droga krajowa z uwagi na oddziaływanie - ograniczenia wynikają również z Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie oraz z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- pasy technologiczne wokół magistralnych urządzeń infrastruktury technicznej na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także zgodnie z przepisami odrębnymi;
- tereny zieleni urządzonej oznaczone symbolem ZP, na zasadach określonych w Studium,
- **tereny wałów przeciwpowodziowych oraz położone w pasie do 50 m. od ich stopy.**

2. Tereny wyłączone spod zabudowy:

- tereny zieleni naturalnej oznaczone symbolem ZN na zasadach określonych w Studium;
- strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej oznaczone symbolem R na zasadach określonych w Studium;
- tereny lasów oznaczone symbolem ZL na zasadach określonych w Studium;
- tereny zalesień oznaczone symbolem ZLD na zasadach określonych w Studium;
- tereny wód powierzchniowych oznaczone symbolem Ws;
- tereny stanowiące rezerwy pod projektowane drogi uzupełniające układ komunikacyjny miasta,
- **obszary szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują, dla których obowiązują przepisy odrębne z zakresu prawa wodnego w zakresie zakazu realizacji nowych obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi.**

Zakaz zabudowy na wskazanych powyżej terenach nie dotyczy obiektów drogowych, elementów infrastruktury technicznej i urządzeń wodnych, obiektów hydrotechnicznych lub służących ochronie środowiska bądź zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego.

IV. KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU

Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego jest szansą i środkiem jakościowego rozwoju Węgrowa. Przyjęto zasadę gospodarowania zasobami środowiska zapewniającą zrównoważony rozwój miasta oraz wyższą jakość życia mieszkańców. Założono większą atrakcyjność turystyczną Węgrowa, związaną zarówno z Doliną Liwca i jego dopływów jak i z teraniami otwartymi i lasami zachowanymi w południowej i wschodnio-północnej części miasta. Wizja ta zabezpiecza walory środowiska przyrodniczego dla przyszłych pokoleń.

1. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

W granicach administracyjnych Węgrowa występują obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione, dla których ustala się uwzględnienie obowiązujących zakazów i nakazów określonych w przepisach odrębnych:

- dla obszarów Natura 2000 obowiązują zakazy zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto: dla terenów w granicach obszaru Natura 2000 "Dolina Liwca" (PLB140002) stosuje się zapisy zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 3825 ze zm.) oraz dla terenów w granicach obszaru Natura 2000 "Ostoja Nadliwiecka" (PLH140032) stosuje się zapisy zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r. poz. 3827 ze zm.).

- dla terenów Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu stosuje się zasady określone w uchwale Nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2018 r., Nr 137, poz. 9054);

- w stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto stosuje się zapisy rozporządzenia nr 8 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu węgrowskiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2009 r., Nr 36, poz. 862).

Ponadto na terenach, gdzie wysokie walory środowiska zostały zachowane (przede wszystkim doliny Grochowskiej Strugi (Czerwonki/Ady), Dopływu spod Ruchenki i Miedzianki oraz kompleksy leśne), należy ograniczyć wszelkie zagrożenia oraz zapewnić ochronę wszystkich cennych obiektów i struktur przyrodniczych. W tym celu przyjmuje się główne kierunki ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy:

- zachowanie drożności powiązań ekologicznych:
 - racjonalna lokalizacja zabudowy – należy koncentrować zabudowę (nie rozpraszać), jednocześnie zachowując luki w zabudowie – szkodliwe jest tworzenie długich pasów zabudowy wzdłuż dróg,
 - kształtowanie i ochrona mozaiki siedliskowej – z większą różnorodnością siedliskową wiąże się możliwość dyspersji większej liczby różnych gatunków,
 - zachowanie wszelkich płątów lasów, zadrzewień, oczek śródpolnych, alei drzew wzdłuż dróg;
- ochrona ekosystemów leśnych w północno-wschodniej części miasta:
 - zakaz przeznaczania terenów Lasów Państwowych, w tym lasów ochronnych, na inne cele, z wyj. dróg publicznych,
 - stosowanie gatunków zgodnych z warunkami siedliskowymi, wykluczenie gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych;
- ochrona nieleśnych zbiorowisk o charakterze naturalnym – tj. torfowisk występujących na terenie gminy, poprzez zakaz osuszania siedlisk oraz prowadzenie działań ochronnych przed zarastaniem;

- ochrona nieleśnych zbiorowisk o charakterze seminaturalnym – wszystkie użytki zielone w dolinach figurujące w ewidencji jako łąki lub pastwiska należy czynnie chronić przed zarastaniem (regularne koszenie) i zabudową: promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, w ramach których rolnik otrzymuje płatność za koszenie łąki.

Specyficzne rozłożenie obszarów funkcjonalno – przestrzennych Węgrowa powoduje, że w bezpośrednim sąsiedztwie centrum miasta występują duże zespoły przyrodnicze, takie jak doliny Liwca objęta ochrona jako Natura 2000, dolinki Grochowskiej Strugi. (Czerwonki/Ady) i Dopływu spod Ruchenki czy obszar chronionego krajobrazu. Studium kształtuje system powiązań przyrodniczych prowadzący z centrum miasta w kierunkach wschód-zachód poprzez wskazanie pasm zieleni naturalnej i publicznej, biegnących wzdłuż dolin rzecznych.

2. OCHRONA ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH

Poprawa obecnej jakości wód podziemnych i płynących do poziomu uzyskania wód o bardzo dobrej i dobrej jakości (klasa Ia i Ib), oraz zapewnienie odtwarzalności ich zasobów wymaga podjęcia działań polegających na:

- ścisłym przestrzeganiu zasady równoległego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną, służącą ochronie środowiska (w tym szczególnie jednocześnie, obowiązkowe wprowadzenie kanalizacji sanitarnej, konsekwentna likwidacja zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe),
- ograniczaniu i eliminowaniu wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę pitną i stosowanie do celów technologicznych,
- możliwość lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków poza obszarami wysokiego zagrożenia wód podziemnych i terenami szczególnego zagrożenia powodziowego,
- zwiększaniu retencji gruntowej poprzez tworzenie, w miarę możliwości, zbiorników retencyjnych dla wód opadowych, oraz poprzez dążenie do zachowania jak największej ilości powierzchni nieutwardzonych,
- zachowaniu, z wyjątkiem uzasadnionych przypadków, istniejących cieków wodnych jako otwartych,
- ochronie wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych,
- ochronie obrzeży zbiorników wodnych, rzek i cieków przed groźbą i zabudową poprzez pozostawianie pasa terenu – bufora zieleni, jako niezbędnego filtra biologicznego,
- ograniczeniu indywidualnego odprowadzania wód opadowych z pojedynczych posesji lub obiektów kolektorem bezpośrednio do koryt odbiorników.

3. OCHRONA POWIETRZA

Obecny i prognozowany intensywny rozwój funkcji produkcyjnych w mieście może spowodować niekorzystne konsekwencje dla jakości powietrza w Węgrowie, dlatego też

istotnym zadaniem jest podjęcie działań dla uzyskania najwyższej jakości powietrza w mieście poprzez:

- bezwzględne zachowanie terenów zieleni sąsiadujących z zainwestowaniem miejskim od północy, południa i zachodu, będących źródłem regeneracji i wymiany powietrza w mieście,
- likwidację istniejących w mieście kotłowni węglowo-koksowych oraz zastępowanie ich proekologicznymi źródłami ogrzewania,
- zmianę systemu ogrzewania z użyciem tradycyjnego paliwa na ekologiczne, wycofanie z użytkowania kotłów i pieców węglowych o złym stanie technicznym i niskiej sprawności cieplnej,
- modernizacja systemów grzewczych i docieplenie budynków, w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię ciepłą
- stosowanie nowych, proekologicznych technologii oraz instalowanie w zakładach produkcyjnych urządzeń odpylających,
- propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (m.in. słonecznej, wodnej, geotermalnej),
- proekologiczną politykę transportową (wysoka jakość paliwa, promocja środków transportu zbiorowego, organizacja płynnego ruchu komunikacyjnego, popularyzacja ruchu rowerowego itp.),
- rozwój monitoringu powietrza i badań nad jego jakością.

4. OCHRONA GLEB W MIEŚCIE

Na terenach stref rolniczych (R) nakazuje się:

- ochronę gleb przed degradacją wynikającą z intensywnej produkcji rolniczej,
- włączenie gleb zdegradowanych do zagospodarowania przyrodniczego poprzez stosowanie zalesień i zadrzewień.

5. WSKAZANIA W ZAKRESIE OCHRONY KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Zagrożenie hałasem w gminie nie jest uciążliwe, ogranicza się do kilku źródeł, głównie dróg oraz terenów przemysłowych. Najważniejszymi zadaniami w zakresie ochrony przed hałasem są:

- modernizacja dróg publicznych, poprawa stanu nawierzchni;
- zabezpieczenia przeciw hałasowe w terenach produkcyjnych;
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych, tranzytowych szlaków komunikacyjnych;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych w zakresie emisji hałasu:
 - o w terenach zwartej zabudowy miejskiej; w przypadku obiektów istniejących – realizacja zieleni izolacyjnej lub infrastruktury wyciszającej,

o w dolinach rzek, w enklawach leśnych, w granicach korytarzy ekologicznych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych.

6. OCHRONA PRZED ZAGROŻENIAMI

Studium nie zakłada realizacji na obszarze miasta zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

V. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Obecnie istniejące zasoby dziedzictwa kulturowego w mieście obejmują historycznie ukształtowany układ urbanistyczny oraz bogaty rejestr zabytków architektury i sztuki.

Studium ustala następujące ogólne zasady ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego w gminie:

- ochrona z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- zasada maksymalnej ochrony zachowanych obiektów o wartości historyczno-kulturowej;
- konserwacja, rewaloryzacja i porządkowanie zabytkowych zespołów, obiektów sakralnych oraz innych terenów publicznych,
- zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych,
- wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- realizacja nowoprojektowanych obiektów o formach architektonicznych nawiązujących do lokalnych tradycji kształtowania i sytuowania zabudowy,
- zachowanie i ochrona stanowisk archeologicznych,
- zachowanie i ochrona miejsc pamięci, przydrożnych kapliczek i figurek,
- zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu,
- dążenie do upowszechniania, szczególnie wśród społeczności lokalnej, wiedzy w zakresie rozpoznawania walorów obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie gminy.

1. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

W zakresie ochrony wartości kulturowych, na obszarze gminy zostały wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej: strefa pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej, strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych, strefa ochrony krajobrazu oraz strefa ochrony ekspozycji zespołu zabytkowego.

strefa konserwatorska pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej miasta "A"

Na obszarze objętym strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej jako podstawowa powinna obowiązywać zasada kontrolowanego wprowadzania nowej zabudowy. Wszystkie projekty powinny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, zarówno w aspekcie projektowanej formy budynku, jak też jego lokalizacji i funkcji. Zasada kontrolowanego wprowadzania nowej zabudowy nie dotyczy uzupełnień zabudowy obrzeżnej, pod warunkiem dostosowania jej charakterem i gabarytami do otoczenia. Zaleca się odtwarzanie historycznych linii zabudowy.

strefa konserwatorska ochrony zachowanych elementów zabytkowych „B”

Na obszarze objętym strefami „B” ochrony konserwatorskiej nowo wznoszone budynki powinny spełniać następujące warunki:

- dopasowanie do skali zabudowy istniejącej
- bryła nowo projektowanych budynków winna posiadać formy nawiązujące do lokalnego typu budownictwa tradycyjnego (dachy, zkomponowanie elewacji, proporcje).
- postuluje się realizację budynków wznoszonych w technologii tradycyjnej, zaleca się jednocześnie ograniczenie wznoszenia wszelkich budynków w technologiach uprzemysłowionych.
- projekty budynków przeznaczonych do realizacji w obrębie stref „B” powinny podlegać zatwierdzeniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- wszelkie zamierzenia urbanistyczne i budowlane powinny być na omawianych obszarach podporządkowane priorytetowi konserwatorskiemu, a więc zmierzać do maksymalnej ochrony wartości historycznego układu przestrzennego.
- dopuszcza się przeprowadzenie częściowej sanacji wewnątrz bloków zabudowy i działek, o ile wymaga tego stan techniczny istniejącej substancji budowlanej.
- zaleca się rozwiązywanie problemu niezbędnych przekształceń historycznego systemu parcelacji i zabudowy związanych z dalszym rozwojem miasta w oparciu o zachowanie dotychczasowych podziałów na bloki, a także z poszanowaniem historycznych linii rozgraniczających.
- na obszarach bloków objętych sanacją dopuszcza się intensyfikację zabudowy i zaleca się wprowadzenie zieleni wewnętrznej.

strefa ochrony krajobrazu „K”

Pierwsza z nich obejmuje niewielką część krajobrazu pradoliny Liwca i Obniżenia Węgrowskiego w rejonie cmentarza katolickiego, kolejne fragmenty dolin jego wschodnich dopływów w rejonie dworu na Klimowiznie. Strefy obejmują doliny zalewowe rzek w których wykluczone jest wprowadzania zabudowy (tereny ZN i ZL).

strefy konserwatorska ochrony archeologicznej „OW”

Wokół wskazanych na załącznikach graficznych stanowisk archeologicznych w planach miejscowych należy ustanowić strefy konserwatorskiej ochrony archeologicznej, których zasięg każdorazowo zweryfikuje konserwator zabytków. Na wytyczonych obszarach tych stref wszelkie działania inwestycyjne powinny być prowadzone zgodnie z przepisami

odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Obowiązuje prowadzenie nadzoru archeologicznego przy wszelkich inwestycjach związanych ze zmianą zagospodarowania terenu, tam gdzie prowadzone będą roboty ziemne. W sytuacji ujawnienia nowego stanowiska archeologicznego obowiązują przepisy odrębne w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, w tym m.in. przeprowadzenie badań archeologicznych.

2. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ POPRZEZ WPIS DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Wśród obszarów, zespołów obiektów i obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie miasta 20 jest objętych ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków.

W odniesieniu do obiektów objętych ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków Studium ustala następujące zasady ochrony:

- prowadzenie wszelkich działań inwestycyjnych w obiektach i na obszarach wpisanych do rejestru zabytków zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego;
- priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej;
- wykorzystanie obiektu wpisanego do rejestru zabytków na cele użytkowe powinno zapewniać trwałe zachowanie jego wartości;
- zachowanie historycznej formy urbanistycznej i architektonicznej oraz rewaloryzacja otoczenia zabytków zgodnie z historycznym zagospodarowaniem;
- w przypadku remontów, przebudowy, zmian sposobu zagospodarowania i użytkowania, zachowanie zabytkowego wystroju elewacji i wyposażenia wnętrza, utrzymanie gabarytów i historycznego rozplanowania wnętrza;
- stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych, takich jak: dachówka ceramiczna, drewno, kamień, cegła, szkło;
- ochrona zieleni towarzyszącej obiektom zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków.

3. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ POPRZEZ WPIS DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW

Do gminnej ewidencji zabytków Miasta Węgrowa wpisane są 163 obiekty i obszary. Z uwagi na fakt, że wykaz obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków jest zestawieniem otwartym, Studium dopuszcza jego korekty na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W odniesieniu do obiektów objętych ochroną poprzez wpis do gminnej ewidencji zabytków Studium ustala następujące zasady ochrony:

- zachowanie obszarów i obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków z możliwością rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania, w uzależnieniu od typu obiektu, na zasadach określonych w planie miejscowym i zgodnie z

przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego;

- zachowanie historycznej formy urbanistycznej i architektonicznej oraz rewaloryzacja otoczenia zabytków zgodnie z historycznym zagospodarowaniem;
- utrzymanie cech stylowych, formy, kompozycji oraz detali architektonicznych zabytkowych obiektów;
- stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych, takich jak: dachówka ceramiczna, drewno, kamień, cegła, szkło;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania
- ochrona zieleni towarzyszącej obiektom zabytkowym wpisanym do gminnej ewidencji zabytków.

VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. PLANOWANY ROZWÓJ UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Model układu komunikacyjnego Węgrowa

Ruch tranzytowy dalekiego zasięgu prowadzony będzie w północno-wschodniej części Węgrowa powstanie obwodnica miasta w ciągu drogi krajowej nr 62. Droga zapewni powiązania krajowe, projektowana powinna być na prędkość 110km/godz. i posiadać w pełni kontrolowaną akcesję z bezkolizyjnym ruchem wzdłuż jezdni głównych.

Ruch tranzytowy o zasięgu subregionalnym będzie rozprowadzony zarówno istniejącymi drogami po obwodzie części centralnej miasta jak i nowo projektowana drogą zlokalizowaną na południe od zainwestowania miejskiego.

Podstawowy układ uliczny miasta stanowić będzie obwód tras wokół części centralnej wraz z sześcioma wylotami zapewniającymi powiązania zewnętrzne zarówno części centralnej jak i całego miasta.

W części centralnej miasta zachowany zostanie obecny układ drogowy z jego niewielkimi uzupełnieniami i z możliwością przebudowy jego poszczególnych elementów.

W strefach zewnętrznych obecny lokalny system drogowy zostanie uzupełniony, przebudowany i rozbudowany w związku z planami rozwojowymi poszczególnych stref inwestycyjnych.

Opisana konstrukcja układu drogowego zabezpiecza w pełni przeniesienie głównego ruchu tranzytowego na obrzeże miasta, uwalniając od niego miejski układ uliczny.

Zasady kształtowania parametrów sieci drogowej

Określa się zasady kształtowania parametrów podstawowej sieci drogowej, przedstawionej na rysunku studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego):

- droga klasy głównej ruchu przyspieszonego (droga krajowa nr 62) – lokalizacja budynków w terenach przeznaczonych pod zabudowę w bezpośrednim sąsiedztwie drogi

zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie odległości budynków od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu drogi; w miejscach lokalizacji nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie drogi niezbędne jest zapewnienie innego skomunikowania tych terenów z drogą klasy głównej ruchu przyspieszonego np. poprzez wyznaczenie dróg serwisowych lub układu komunikacyjnego opartego na istniejących lub projektowanych skrzyżowaniach z tą drogą, szczegółowe zasady w tym zakresie należy ustalić na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; dopuszcza się realizację nowych skrzyżowań zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych;

- drogi klasy głównej – lokalizacja budynków w terenach przeznaczonych pod zabudowę w bezpośrednim sąsiedztwie drogi zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie odległości budynków od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu drogi; należy dążyć do ograniczania bezpośrednich zjazdów i bezpośredniej obsługi nowo wydzielanych działek budowlanych; dopuszcza się realizację nowych skrzyżowań zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych;
- drogi klasy zbiorczej – lokalizacja budynków w terenach przeznaczonych pod zabudowę w bezpośrednim sąsiedztwie drogi zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie odległości budynków od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu drogi; należy dążyć do ograniczania bezpośrednich zjazdów i bezpośredniej obsługi nowo wydzielanych działek budowlanych; dopuszcza się realizację nowych skrzyżowań zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych;
- drogi klasy lokalnej i dojazdowej – lokalizacja budynków w terenach przeznaczonych pod zabudowę w bezpośrednim sąsiedztwie drogi zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie odległości budynków od zewnętrznej krawędzi pasa ruchu drogi; możliwość lokalizacji bezpośrednich zjazdów i bezpośredniej obsługi nowo wyznaczanych działek budowlanych; dopuszcza się realizację nowych skrzyżowań zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów odrębnych.

Dla wybranych dróg publicznych, tworzących podstawowy układ komunikacyjny w Węgrowie, określa się klasy techniczne, zgodnie z rysunkiem studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego). W uzasadnionych przypadkach na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się zmianę klasy technicznej dróg wskazanych w studium. Dopuszcza się możliwość lokalizacji dróg publicznych niewskazanych w studium, na zasadach zgodnych z przepisami odrębnymi. Dla dróg publicznych niewyznaczonych w studium klasy techniczne do określenia na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla dróg gminnych ustala się następujące zasady kształtowania infrastruktury drogowej:

- ulepszanie nawierzchni dróg gruntowych i żwirowych, remont nawierzchni dróg asfaltowych,
- modernizacja dróg pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom,

- likwidowanie zaległości w zakresie wyposażenia dróg w urządzenia typu: oznakowanie przejść dla pieszych, oświetlenie, a także parkingi publiczne w rejonie koncentracji potrzeb parkingowych.

Ustala się następujące ogólne zasady kształtowania sieci drogowej:

- w liniach rozgraniczających dróg możliwość lokalizowania zieleni pod warunkiem nie utrudniania organizacji ruchu, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej (w tym telekomunikacyjnej), dróg dla rowerów,
- obiekty budowlane przy drogach powinny być usytuowane zgodnie z przepisami odrębnymi,
- przy trasowaniu nowych dróg oraz przebudowie istniejących należy uwzględnić wymagania ochrony środowiska,
- dopuszcza się inne niż określone przepisami odrębnymi szerokości dróg w liniach rozgraniczających, w sytuacjach gdy uwarunkowania terenowe uniemożliwiają wprowadzenie określonych szerokości.

Komunikacja autobusowa

W Studium przewiduje się utrzymanie dworca autobusowego w rejonie ul. Mickiewicza. Dworzec ten integrował będzie dalekobieżne i podmiejskie linie autobusowe. Obsługę drogową dworca zapewni ciąg ulic Piłsudskiego-Słowackiego-Mickiewicza-Kołątaja. W zależności od potrzeb ludności i uwarunkowań ekonomicznych należy zapewnić odpowiednie warunki rozwoju komunikacji zbiorowej, tak aby stanowiła ona podstawowy środek komunikacji w gminie, zapewniając w ten sposób mieszkańcom przewozy do pracy, usług oraz szkół.

Transport towarowy

Obsługa towarowa miasta odbywać się będzie transportem samochodowym.

Polityka parkingowa - minimalne wskaźniki parkingowe:

Miejsca do parkowania powinny być lokalizowane w terenie inwestycyjnym. Minimalna ilość miejsc do parkowania powinna być obliczona wg wskaźników w zależności od proponowanego zagospodarowania. Określone wskaźniki parkingowe dotyczą inwestycji nowo powstających, w przypadku przebudowy istniejących obiektów oraz przy zmianie sposobu użytkowania obiektów budowlanych należy zbilansować zarówno istniejące jak i projektowane obiekty na danym terenie. Polityka parkingowa ma charakter ogólnych wytycznych, w planach miejscowych mogą być ustalone inne wskaźniki parkingowe w przypadku istniejącego zainwestowania terenów.

Dopuszcza się urządzenie parkingów ogólnodostępnych w obrębie linii rozgraniczających dróg – przy zachowaniu wymaganych parametrów technicznych dróg. Pożądane jest uporządkowanie systemu parkowania w rejonach koncentracji potrzeb parkingowych (szkoły, obiekty handlowe, obiekty sportowe, obiekty użyteczności publicznej itp.) oraz zapewnienie urządzeń do parkowania rowerów przy celach podróży. Postuluje się,

aby w uzasadnionych przypadkach w celu ograniczenia ruchu kołowego, określać maksymalną ilość miejsc postojowych, szczególnie w obszarach o walorach krajobrazowych.

Wskaźniki parkingowe - minimalna liczba miejsc do parkowania:

- 1 miejsce postojowe na każdy lokal mieszkalny,
- 15-25 miejsc postojowych na każde 1000 m² powierzchni użytkowej w zabudowie usługowej, z dopuszczeniem obniżenia tych wskaźników dla usług publicznych;
- 35 miejsc postojowych na 100 zatrudnionych dla terenów zabudowy składów, magazynów i produkcji.

Należy uwzględnić potrzeby utworzenia w rejonach stref przemysłowych parkingów dla pojazdów przewożących towary niebezpieczne.

2. PLANOWANY ROZWÓJ SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Zaopatrzenie w wodę

Zaspokojenie potrzeb wodnych mieszkańców miasta w okresie docelowym odbywać się będzie z wodociągu miejskiego, zasilanego wodą z istniejących ujęć wód podziemnych. Istniejąca sieć wodociągowa znajduje się w różnym stanie technicznym ze względu na okres jej budowy, w związku z czym wymaga sukcesywnej wymiany.

Rozwój sieci wodociągowych powinien obejmować: budowę nowych i modernizację istniejących sieci wodociągowych, prawidłową eksploatację sieci i urządzeń wodociągowych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, racjonalne zarządzanie systemem wodociągowym a także kontrolę ujęć wody i jej jakości. Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację nowych ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody. Przy rozbudowie sieci wodociągowej należy uwzględnić nowe tereny inwestycyjne i dążyć do zapewnienia odbiorcom odpowiedniej ilości wody pokrywającej zapotrzebowanie, a także spełniającej wymagania dotyczące jakości określone w przepisach odrębnych z zakresu gospodarki wodnej.

Odprowadzenie ścieków i wód opadowych

Odprowadzanie ścieków z terenu m. Węgrowa w okresie docelowym odbywać się będzie z wykorzystaniem istniejącego systemu kanalizacji rozdzielczej, wyznaczonego ukształtowaniem terenu miasta, stanem i sposobem jego obecnego i przewidywanego zagospodarowania, wreszcie obecnością rzeki Liwiec, będącej odbiornikiem odprowadzanych oczyszczonych ścieków sanitarnych i ścieków deszczowych.

Sieć kanalizacyjna podobnie jak wodociągowa wymaga stałej rozbudowy i modernizacji. Priorytetem dla rozwiązania problemów odprowadzenia ścieków jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej w celu uniknięcia odprowadzenia ścieków bezpośrednio do wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu, a także ograniczenia konieczności transportu ścieków do punktu zlewnego za pośrednictwem pojazdów asenizacyjnych. W przypadkach,

gdzie budowa kanalizacji jest ekonomicznie nieuzasadniona np. na obszarach rozproszonej zabudowy, należy stosować indywidualne rozwiązania w zakresie odprowadzania ścieków, oparte na szczelnych zbiornikach do gromadzenia ścieków oraz przydomowych oczyszczalniach. Przy czym wskazuje się na konieczność kontroli przez gminę częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych z istniejących przydomowych oczyszczalni ścieków. **Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne z zakresu prawa wodnego w zakresie zakazu gromadzenia ścieków.**

Przy pomocy kanalizacji sanitarnej ścieki kierowane będą do obecnej centralnej mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w **zachodniej** części miasta, przy **ul. Targowej**. Zakłada się możliwość przebudowy i rozbudowy oczyszczalni. W strefach przemysłowych dopuszcza się lokalizowanie lokalnych oczyszczalni ścieków przemysłowych.

Odprowadzenie ścieków deszczowych (wód opadowych lub roztopowych) z terenów miasta w okresie docelowym odbywać się będzie przede wszystkim z wykorzystaniem istniejącej obecnie sieci kanalizacji deszczowej. Zakłada się jej sukcesywna rozbudowę. Rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej będzie kontynuowana w miarę potrzeb zgodnie z wykonanymi opracowaniami branżowymi.

Ścieki deszczowe przed ich zrzutem do rzek wymagają odpowiedniego podczyszczania. Wiąże się to z koniecznością budowy podczyszczalni tych ścieków w postaci osadników i separatorów produktów ropopochodnych, zlokalizowanych na końcówkach omówionych kolektorów.

W przypadku zaistnienia możliwości technologicznych należy rozważyć kierowanie części wód oczyszczonych z oczyszczalni także do gruntów w rejonach dolin prawych dopływów Liwca w celu podniesienia poziomu wód gruntowych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Miasto jest i będzie zaopatrywane w energię elektryczną z głównego punktu zasilania 110/15 kV (GPZ) zlokalizowanego przy Polnej, w zachodniej części miasta. GPZ-t zasilany jest z linii wysokiego napięcia (WN) 110 kV pracującej w układzie pierścieniowym (zamkniętym) relacji Białystok - Małkinia - Węgrów - Kałuszyn - Mrozy - oraz Węgrów - Łochów. Ze względu na intensywny rozwój nowych terenów budowlanych zaleca się lokalizację nowych stacji transformatorowych SN/nN.

Na terenie miasta sieć elektroenergetyczna WN SN i nn jest utrzymana w zadowalającym stanie. Przyłącza do nowopowstających budynków będą wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Dopuszcza się możliwości zastosowania energii elektrycznej dla celów grzewczych w jednorodziennym budownictwie mieszkaniowym.

Przeznaczenie na cele inwestycyjne nowych terenów wymaga rezerwowania terenów na budowę urządzeń kubaturowych, w tym urządzeń technicznych służących zabezpieczeniu zasilania obiektu, procesu technologicznego oraz infrastruktury towarzyszącej. Sieć średniego i niskiego napięcia wraz ze stacjami transformatorowymi powinna podlegać stałej modernizacji i rozbudowie. Należy budować nowe i modernizować wyeksploatowane stacje

transformatorowe niskiego napięcia 15/0,4 kV. Nowe linie elektroenergetyczne niskiego i średniego napięcia powinny być w miarę możliwości prowadzone jako kablowe, szczególnie w obszarze o zwartej zabudowie.

Dla istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia należy pozostawić korytarze uwzględniające wymagane przepisami odległości od innych obiektów.

Przy zagospodarowaniu terenu należy uwzględniać uwarunkowania wynikające z przebiegu istniejącej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej. Lokalizacja planowanych paneli i farm fotowoltaicznych oraz urządzeń elektroenergetycznych w pobliżu miejsc skrzyżowań z liniami elektroenergetycznymi musi spełniać wymagania zawarte w przepisach odrębnych.

Gazownictwo

Miasto jest i będzie zaopatrywane w gaz przewodowy wysokiego ciśnienia z gazociągu $\phi 150$ relacji Punkt Wyjścia do PSQ "Proszów"-Węgrów. Zasilanie w gaz odbywa się od strony południowo-wschodniej miasta ze stacji redukcyjno – pomiarowej I⁰ zlokalizowanej przy Al. Siedleckiej.

Zaopatrzenie w gaz z istniejącej i projektowanej zabudowy oparte będzie na wykorzystaniu istniejącego już systemu gazowniczego, jego modernizacji i dalszej rozbudowie. Ze względu na propagowanie gospodarki niskoemisyjnej przewiduje się wzrost ogrzewania pomieszczeń przy użyciu gazu, co zmniejszy emisję zanieczyszczeń.

Gaz służy i będzie służył głównie do ogrzewania budynków jednorodzinnych mieszkalnych, ogrzewania wody jak również do przygotowywania posiłków, co jest zgodne z planem ochrony środowiska przyrodniczego obszaru i powinno być dostosowane do aktualnych możliwości jego dostarczania.

Od istniejących, przebudowywanych i noworelizowanych gazociągów obowiązują strefy kontrolowane zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie.

Ciepłownictwo

Miasto nadal będzie zaopatrywane w energię ciepłą z systemów lokalnych oraz źródeł indywidualnych i nie będzie posiadać powiązań z innymi systemami cieplnymi z zewnątrz. Poza strefą centrum zaopatrzenie zbiorowe w ciepło jest możliwe także z lokalnych kotłowni. W zabudowie jednorodzinnej dopuszczone są indywidualne źródła ciepła.

W celu uzyskania oszczędności energetycznych proponuje się ocieplenie istniejących budynków mieszkalnych.

Ze względu na ochronę środowiska należy mieć na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez:

- zmianę systemu ogrzewania z użyciem tradycyjnego paliwa na ekologiczne w tym wycofanie z użytkowania kotłów i pieców węglowych,
- wykorzystanie gazu ziemnego na cele grzewcze,
- modernizację systemów grzewczych i docieplenie budynków, w celu zmniejszenia

zapotrzebowania na energię ciepłą,

- popularyzację energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych.

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami w gminie powinna być prowadzona w oparciu o cele i działania opisane w Planie gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024 oraz ze zmieniającymi go w przyszłości dokumentami. W zakresie gospodarki odpadami stałymi postuluje się:

- wdrażanie przez władze samorządowe selektywnej zbiórki odpadów stałych,
- zmniejszenie masy powstających odpadów,
- wdrażanie gospodarczego wykorzystania odpadów,
- przygotowanie nowoczesnej technologii,
- prowadzenie edukacji ekologicznej,
- utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne z zakresu prawa wodnego w zakresie zakazu prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania..

Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji postuluje się:

- lokalizację sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i w nowych technologiach, w tym budowę infrastruktury światłowodowej;
- objęcie terenu miasta zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych: wojewódzkiej i krajowej;
- rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i w regionie.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W Węgrowie nie jest planowana lokalizacja elektrowni wiatrowych oraz biogazowni. W granicach terenów R, PU, ZN oraz IT wyznacza się obszary, na których dopuszcza się możliwość zlokalizowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW oznaczony na rysunku studium (Kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem graficznym, wraz ze strefą ochronną zw. z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zamykającą się we wskazanym obszarze.

Dla wskazanych obszarów należy uwzględnić poniższe ustalenia:

- lokalizację terenu produkcji energii z ogniw fotowoltaicznych dopuszcza się na terenach R, PU, ZN oraz IT oznaczonych na rysunku studium (Kierunki zagospodarowania przestrzennego) symbolem graficznym,

- realizacja obiektów przy zachowaniu standardów wynikających z przepisów odrębnych oraz wskazanych niżej zasad,
- elektrownie fotowoltaiczne są bezobsługowe, nie wymagają budowy zaplecza socjalnego, ani infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, nie są źródłem hałasu i zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, nie oddziałują negatywnie na ludzi i zwierzęta,
- w granicach ww. obszaru dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów towarzyszących elektrowni fotowoltaicznej,
- zasięg stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, wyznaczonych od instalacji ogniw fotowoltaicznych musi zmieścić się w granicach oznaczonego na rysunku studium (Kierunki zagospodarowania przestrzennego) obszaru, na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW,
- po zakończeniu eksploatacji obszarów odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – ogniw fotowoltaicznych, obszary te należy przywrócić do poprzedniego użytkowania,
- ostateczne przesądzenie o możliwości lokalizacji odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – ogniw fotowoltaicznych, zostanie dokonane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jednak ich rozmieszczenie nie może powodować poszerzenia zasięgu stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu poza granice wyznaczonego obszaru.

VII. OBSZARY PRZEZNACZONE NA ROZMIESZCZENIE INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM (GMINNYM) I PONADLOKALNYM (POWIATOWYM)

1. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Określa się, że inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, służące zaspokojeniu potrzeb przede wszystkim mieszkańców miasta, mogą być lokalizowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji lokalizacyjnych, podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa, w tym w formie:

- obiektów usług publicznych,
- urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej zgodnie z przyjętym programami budowy tych urządzeń,
- terenów usług sportu i rekreacji,

- cmentarzy,
- innych celów publicznych określonych w przepisach odrębnych.

2. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM (WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM)

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym dla gminy Węgrów określone są w następujących dokumentach:

- nieobowiązującej już Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK);
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego z 2018 r.;
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+;
- inne dokumenty programowe i strategie (np. zarządców infrastruktury).

Jedyną inwestycją celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie m. Węgrów jest budowa obwodnicy w ciągu drogi krajowej nr 62.

Na obszarze gminy mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego realizowane w ramach zadań, ujętych w ww. dokumentach, dla których nie ustalono konkretnej lokalizacji, lub ujęto ją np. jako całe województwo mazowieckie lub powiat [węgrowski](#).

VIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ. OBSZARY OBJĘTE I WSKAZANE DO OBJĘCIA OPRACOWANIAM I MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Studium jest jedynym elementem procesu planistycznego, w którym problemy rozwoju miasta są rozstrzygane dla całego obszaru kompleksowo i długoterminowo, jednakże Studium nie jest przepisem gminnym i nie może stanowić podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dlatego też istnieje niezbędna potrzeba wykonania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów gdzie prowadzenie bieżącej polityki przestrzennej jest utrudnione bądź niemożliwe.

Studium wskazuje takie obszary na rysunku studium (Kierunki zagospodarowania przestrzennego).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są podstawowym instrumentem realizacji polityki przestrzennej gminy, służą do racjonalnego zagospodarowania

i porządkowania przestrzennego jej obszarów. Zakres, problematyka ich ustaleń określają i określać będą priorytetowe kierunki zagospodarowania objętych nimi terenów.

1. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Obszary wskazane na podstawie przepisów odrębnych

Dla nowoprojektowanego cmentarza południowego zachodzi obowiązek sporządzenia planu miejscowego.

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości

Nie występują.

Obszary przestrzeni publicznych

Obszar w granicach stref ochrony konserwatorskiej położony w części centralnej miasta stanowi równocześnie obszary przestrzeni publicznej - w granicach strefy konserwatorskiej konieczne będzie opracowania planu miejscowego.

2. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.

Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne

Zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych przeznaczenia gruntów rolnych klasy I – III (poza obszarami miast) oraz gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze miasta Węgrowa wskazano obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, zgodnie z oznaczeniem na rysunku studium (Kierunki zagospodarowania przestrzennego).

Obszary dla których miasto zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miasto powinno promować w pierwszym rzędzie możliwości inwestowania jakie tkwią w nowych terenach rozwojowych, zatem planami miejscowymi objąć należy:

- mpzp dla terenu nowoprojektowanej strefy przemysłowej w rejonie ul. Kościuszki, Glinki i Wierzbowej,

- mpzp dla rejonu centralnej strefy miasta, w obszarze ochrony konserwatorskiej (jednocześnie obszar przestrzeni publicznej), poza obszarem objętym obowiązującym planem miejscowym.

Plany miejscowe, które należy sporządzić dla terenów o mniejszym znaczeniu rozwojowym, ale równie istotnych dla struktury miasta:

- mpzp dla pasa terenów pomiędzy zachodnią granicą miasta a obecnym ciągiem drogi krajowej nr 62,
- mpzp dla pasa terenów pomiędzy zachodnią granicą miasta a obecnym ciągiem drogi wojewódzkiej nr 637.

Docelowo należy opracować plany miejscowe dla pozostałych nowych terenów inwestycyjnych wyznaczonych w Studium.

Niezależnie od przedstawionych propozycji nie wyklucza się możliwości opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla innych obszarów jeśli wystąpi taka potrzeba w trakcie realizacji programu rozwoju miasta oraz opracowanie planów dla wskazanych obszarów w dowolnej kolejności.

IX. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rolnictwo

W granicach administracyjnych Węgrowa terenami, które docelowo pozostaną przeznaczone pod uprawy rolnicze są tereny położone w północno-wschodniej, wschodniej i południowej części miasta. Działalność rolnicza w rozwijającym się mieście zanika i będzie w mieście zanikała.

Należy:

- umożliwić adaptację istniejącej zabudowy rolniczej we wszystkich strefach funkcjonalno-przestrzennych (z zakazem zwiększania produkcji hodowlanej),
- ograniczyć nową zabudowę w strefie R rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Warunki miejskie narzucają specjalne wymagania dla przestrzeni produkcji rolnej. Wyklucza się więc lokalizację wszelkiego rodzaju ferm hodowlanych, również utrzymywanie zagród rolniczych z licznym inwentarzem żywym; może być jedynie prowadzona produkcja roślinna nie wywołująca dysharmonii w krajobrazie miejskim pod względem estetycznym i funkcjonalnym.

Do istotnych zadań porządkujących tereny rolne należy zaliczyć działania ochronne jak:

- ochronę prawną gruntów najwyższych klas bonitacyjnych,
- ochrona przed zabudową terenów rolniczych, otwartych, mających istotne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe w systemie przyrodniczym gminy, poprzez niedopuszczenie do rozpraszania zabudowy;

- utrzymanie użytków zielonych;
- zalesianie gruntów rolnych tylko w przypadku konieczności stabilizacji gruntu oraz w rejonach wskazanych w Studium; zakazuje się zalesiania użytków zielonych (łąk i pastwisk) oraz torfowisk
- dokonywanie scaleń na obszarach wymagających tego zabiegu.

Utrzymanie areału użytków rolnych na obrzeżach miasta jest korzystne ze względu na ochronę terenów przed żywiołową zabudową mieszkaniową. Na terenach rolnych należy wprowadzić całkowity zakaz nowej zabudowy.

Tereny rolne położone przy projektowanej obwodnicy w strefie 50-100m narażone na skażenia ołowiem powinny być wyłączone z produkcji gatunków szczególnie podatnych (warzywa liściaste).

Wszystkie użytki rolne wymagają zachowania równowagi elementów środowiskowych. Należy stosować urządzenia zapobiegające skażeniom atmosfery, wód i gruntów, zabezpieczyć wodę dla celów produkcyjnych, dążyć do stopniowej likwidacji szamb poprzez kanalizowanie i wodociągowanie zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej.

Grunty rolne nie użytkowane, położone na przedpolu dużych kompleksów leśnych, powinny być pozostawione naturze we włókanie. Po utrwaleniu się roślinności zielnej, porastać będą stopniowo krzewami, potem gatunkami lekko nasiennymi drzew: brzozą, osiką, topolą, wierzbą, olszą - w zależności od tego, jakie gatunki występują w pobliżu. Po kilkudziesięciu latach pod ich osłoną wyrosną drzewa: cienioznośne lipy, klony, jawory, dęby, buki, jesiony.

W realizacji przedstawionego programu istotne znaczenie mieć będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Lasy

Lasy otaczające miasto od północy i wschodu są głównym elementem systemu przyrodniczego Węgrowa i powiatu węgrowskiego oraz stanowią naturalne zaplecze rekreacji dla mieszkańców miasta. Pas ten należy wzmocnić poprzez naturalną sukcesję na terenach rolnych odłogowanych oraz poprzez planowe zalesienia.. Przewiduje się turystyczne i rekreacyjne wykorzystanie tych lasów z wyznaczeniem nowych szlaków turystycznych i adaptację istniejących.

W obrębie mało powierzchniowych lasów, które mają duże znaczenie krajobrazowe i klimatotwórcze należy wykluczyć użytkowanie turystyczno-rekreacyjne.

X. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

W Węgrowie występują obszary zagrożenia powodziowego wyznaczone od rzek Liwiec oraz Grochowska Struga (Czerwonka/Ada). Od rzeki Liwiec na mapach zagrożenia powodziowego wskazano granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, uwidocznione na rysunku Studium (Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne z zakresu prawa wodnego, w tym min. w zakresie:

- zakazu gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych a także innych materiałów lub substancji, które mogą zanieczyścić wody,
- zakazu prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania,
- zakazu realizacji nowych obiektów przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi,
- ograniczenia działań budowlanych na budynkach już istniejących do możliwości remontów, rozbudowy i nadbudowy,
- ograniczenia w zakresie zagospodarowania terenów wynikających z zakazu wykonywania robót lub czynności wpływających na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych,
- zakazu zmiany ukształtowania terenu poprzez jego podnoszenie.

Każdorazowo w przypadku opracowania planu miejscowego należy weryfikować powyższe zasady ze stanem aktualnym przepisów odrębnych.

Obszarami zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych w Węgrowie nie występują.

XI. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Nie występują.

XII. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Nie występują

XIII. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY REWITALIZACJI

Obszary wymagające przekształceń

Część terenów w granicach administracyjnych Węgrowa wymaga przekształceń zarówno ze względu na ich strukturę funkcjonalną jak i ze względu na rolę i znaczenie tych obszarów w mieście, szczególnie w związku z planowanymi inwestycjami z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacji. w przeważającej mierze dotyczy to terenów dotychczas użytkowanych rolniczo.

W studium wskazano jako rejon wymagający przekształceń:

- obszar dawnego cmentarza żydowskiego, użytkowany obecnie jako parking – Studium wskazuje tutaj strefę PU, przy czym zakłada się w ramach tej strefy maksymalne odtworzenie terenu zieleni na miejscu zachowanych pochówków;

- kwartały położone na wschód o ul. Traugutta, w rejonie ul. Ogrodowej - wymagające uporządkowania relacji funkcji w ramach przeznaczenia MU.

Obszary wymagające rehabilitacji

Działania polegające na rehabilitacji dotyczyć powinny:

- obszarów centrum miasta, gdzie zabudowa wielorodzinna blokowa wymaga modernizacji oraz dopełnienia usługami o znaczeniu co najmniej ogólnomiejskim,
- obszarów zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej w których porządkowania wymaga system dostępności komunikacyjnej, wspólne tereny rekreacji codziennej,
- obszarów zieleni publicznej wymagających rewaloryzacji ich zdegradowanego zagospodarowania (nasadzeń i elementów wyposażenia).

Obszary wymagające rewitalizacji

Zasady i obszary rewitalizacji określa Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2020 (z perspektywą do 2023 roku), przyjęty uchwałą Rady Miasta Węgrowa Nr XXVIII/181/2017 z dnia 11 stycznia 2017r.

Do rewitalizacji wskazano obszar rewitalizacji, obejmujący centralną część miasta. Obszar został oznaczony na rysunku studium (Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego).

Obszary wymagające rekultywacji

Nie występują.

Obszary wymagające remediacji

Nie występują.

XIV. OBSZARY ZDEGRADOWANE.

Za obszary zdegradowane uznaje się tereny gminy znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Obszar zdegradowany można wyznaczyć, jeśli występuje dodatkowo co najmniej jedno negatywne zjawisko z grupy zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Mogą to być zarówno obszary zabudowy mieszkaniowej, jak i obszary przemysłowe i powojkowe.

Według Programu Rewitalizacji Miasta Węgrowa na lata 2014-2020 (z perspektywą do roku 2023) występuje w Węgrowie obszar zdegradowany, oznaczony na rysunku studium (Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego). Obejmuje on zarówno

centralna część miasta jak i 3 fragmenty struktury miejskiej położone na północ, wschód i południe od centrum.

XV. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.

W Węgrowie nie występują tereny będące terenami zamkniętymi; nie ma więc także ustanowionej strefy ochronnej od terenów zamkniętych.

XVI. ROZMIESZCZENIE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (OZE) O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAM W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU

Wyznacza się obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW - na terenach R, PU, ZN oraz IT. OZE o mocy powyżej 500 kW będą realizowane zarówno w postaci ogniw fotowoltaicznych sytuowanych na ścianach i dachach budynków oraz w postaci samodzielnych konstrukcji niezwiązanych z budynkami, z dopuszczeniem wiatraków realizowanych wyłącznie jako mikroinstalacje na dachach budynków.

XVII. ROZMIESZCZENIE OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH O ZNACZENIU LOKALNYM

Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym wyznacza się jako obszary funkcjonalne o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej gminy. Samorząd gminny może określić obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym. Na terenie miasta Węgrowa wyznacza się następujące obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym:

- obszar centrum miasta - kształtowany w centralnej części Węgrowa, zamykający się w granicach strefy ochrony konserwatorskiej, będący jednocześnie obszarem przestrzeni publicznej w mieście;
- nowa strefa produkcyjna projektowana na wschód od centrum miasta.

XVIII. ROZMIESZCZENIE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ZLOKALIZOWANE BĘDĄ OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²

Obiekty handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² wskazano w następujących lokalizacjach, zgodnie z rysunkiem "Kierunki rozwoju przestrzennego":

- strefa PU wzdłuż ul. Kościuszki,
- rejon dworca PKS-u.

XIX. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Treść tekstu i rysunku studium określają kierunki polityki przestrzennej miasta Węgrowa, nie zawierają jednak ścisłych przesądzeń o granicach zainwestowania i użytkowania terenów. W stosunku do zapisów tekstu i rysunku studium przyjmuje się:

- ze względu na ogólność mapy topograficznej (skala 1:10 000), na której sporządzono studium, nie jest możliwe precyzyjne wyznaczenie granic stref funkcjonalno-przestrzennych, dlatego mogą występować niewielkie przesunięcia w stosunku do granicy działki ewidencyjnej i faktycznej lokalizacji zagospodarowania; ostateczne ustalenie granic terenów powinno być dokonywane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;

- korekta zasięgu poszczególnych terenów może być dokonywana pod warunkiem zachowania zasad zrównoważonego rozwoju, a w szczególności w oparciu o zasadę:

- o kontynuacji funkcji podstawowej określonej na rysunku studium, o integralności zagospodarowania oraz infrastruktury technicznej i drogowej,

- o konieczności realizacji inwestycji celu publicznego,

- o nie rozpraszania obiektów i tworzenia zwartych zespołów zabudowy,

- nienaruszalności zasobów kulturowych,
- nienaruszalności cennych elementów systemu przyrodniczego.

Korekta zasięgu poszczególnych terenów/stref funkcjonalnych nie może jednak przekraczać 50 m w stosunku do wyznaczonych w Studium przeznaczeń.

- Dopuszcza się, aby funkcja dopuszczona w danym terenie wyznaczonym w studium, nie będąca podstawowym kierunkiem przeznaczenia, stanowiła przeznaczenie podstawowe terenu wyznaczonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

- W planie miejscowym należy dążyć do uzupełniania terenów zabudowy mieszkaniowej zielenią ogólnodostępną (urządzoną), usługami publicznymi oraz usługami podstawowymi, należy pozostawiać istniejące ciekły z ich obudową biologiczną.

- Dopuszcza się zawężanie zasięgu terenów inwestycyjnych wskazanych w studium jako kierunki przeznaczenia poprzez pozostawienie dotychczasowego charakteru terenu;

- W terenach oznaczonych symbolami PU obowiązuje wprowadzenie pasa zieleni izolacyjnej tworzącej barierę wizualną i akustyczną, oddzielającą te tereny od sąsiadujących terenów mieszkaniowych.

- Należy uznać, że miejscowy plan nie narusza ustaleń studium w sytuacji, gdy ustalone w studium parametry i wskaźniki urbanistyczne zostaną w planie miejscowym zmienione (zawyżone lub zaniżone), nie więcej jednak niż o 10 pkt proc. Zastosowanie zawyżonych lub zaniżonych parametrów i wskaźników urbanistycznych musi być

uzasadnione np. szczególnymi uwarunkowaniami wynikającymi z istniejącego zainwestowania, konfiguracją terenu, realizacją celu publicznego itp.

– Określona maksymalna wysokość zabudowy nie wyklucza sytuowania dominant o lokalizacji i wysokości określonej indywidualnie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wynikającej np. z przesłanek kompozycyjnych - wskaźniki dla dominant nie mogą jednakże przekroczyć wskaźników dla poszczególnych terenów o więcej niż dwukrotnie (tj. dwukrotność maksymalnej wysokości, połowa minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, dwukrotność powierzchni zabudowy).

– Wskazana maksymalna wysokość zabudowy nie dotyczy obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej – np. masztów telefonii komórkowej, instalacji kolektorów słonecznych, obiektów i urządzeń, których wysokość wynika m.in. z wymogów technologicznych, technicznych lub konstrukcyjnych.

– Układ komunikacyjny wskazany na rysunku studium ma przebieg orientacyjny i nie obejmuje w pełni lokalnego układu komunikacyjnego. Dopuszcza się zmianę klasy technicznej i kategorii dróg wskazanych w niniejszym studium oraz korekty przebiegu wyznaczonych dróg publicznych na etapie sporządzania planu miejscowego, w zależności od zaistniałych uwarunkowań i potrzeb oraz możliwości technicznych wytyczania i budowy tych dróg.

– Wskazane w Studium urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz przebiegi sieci infrastruktury technicznej są przebiegami orientacyjnymi i mogą ulec korektom na etapie planów miejscowych, w oparciu o przepisy odrębne. Warunkiem zgodności ze studium jest utrzymanie określonej zasady ich przebiegu. Należy uznać, że miejscowy plan nie narusza ustaleń studium w sytuacji, gdy przedstawione w studium strefy techniczne od sieci i urządzeń infrastruktury w planie zostaną uaktualnione na podstawie przepisów odrębnych lub w związku ze zmianą ich przebiegu i lokalizacji urządzeń.

– Opracowany miejscowy plan nie narusza zasady zgodności jego ustaleń z niniejszym studium w sytuacji umieszczenia w nim zaktualizowanych dokumentów (w trybie określonym w przepisach odrębnych) np. ewidencja zabytków, rejestr zabytków, spisu obiektów objętych ochroną przyrody, inwentaryzacji roślinności rzeczywistej klasyfikującej się do objęcia ochroną lub wykonania mapy roślinności planowanej podlegającej ochronie, wykazu terenów będących własnością gminy, terenów zamkniętych, zadań Planu Gospodarki Odpadami itp.

XX. UZASADNIENIE I SYNTEZA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Polityka przestrzenna miasta

Celem polityki przestrzennej miasta są przekształcenia ekonomiczne, społeczne i przestrzenne zmierzające do:

- wzrostu poziomu życia mieszkańców,
- tworzenia sprzyjających warunków rozwoju przedsiębiorczości,
- ochrony i wzbogacania środowiska przyrodniczego i kulturowego,

- racjonalizacji gospodarki zasobami miasta.

Wyznacza się kierunki działań dla osiągnięcia powyższych celów, które - konsekwentnie realizowane - zapewnią kształtowanie ładu przestrzennego miasta.

Działania w zakresie polityki przestrzennej zabudowy miasta - kształtowanie krajobrazu miasta

Władze miasta podejmą działania w kierunku:

- koncentracji zabudowy o charakterze miejskim, czyli zwartej, intensywnej i wielofunkcyjnej, z wyraźnym wydzieleniem zespołów produkcyjnych, z zachowaniem dolin rzecznych jako korytarzy ekologicznych wolnych od zabudowy,
- rozwoju ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na północ od strefy zwartej zabudowy o charakterze miejskim,
- sanacji i modernizacji zabudowy istniejącej szczególnie na terenie historycznego osadnictwa, w tym szczególnie zespołów zabudowy drewnianej,
- opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wskazanych obszarów,
- przestrzegania zasady, aby tereny zieleni ogólnomiejskiej tworzyły w miarę możliwości układy ciągłe,
- przestrzegania, aby rozwój miasta odbywał się zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego, w szczególności wyznaczonymi w Studium jako obowiązkowe do wykonania,
- uzbrojenia nowych terenów inwestycyjnych.

Działania w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego

Władze miasta zapewnią ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych miasta poprzez przestrzeganie niżej wymienionych aktów prawnych, wdrażanie wskazań Studium w zakresie kształtowania ciągów zieleni w mieście wzdłuż rzeki Liwiec i jej prawych dopływów oraz zieleni parkowej w rejonie centralnym miasta oraz przez opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie miasta występują tereny i obiekty wskazane do objęcia prawną ochroną bądź już nią objęte:

- obszar chronionego krajobrazu gdzie obowiązują ustalenia dla Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- obszary Natura 2000 gdzie obowiązują ustalenia dla Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Liwca - PLB140002 oraz Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka - PLH14003,
- strefy ochrony konserwatorskiej, gdzie wytyczne Konserwatora Zabytków należy wprowadzić do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- konserwatorskie strefy obserwacji archeologicznej, dla których należy ustalić strefy ochrony konserwatorskiej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

- pomniki przyrody, wydmy, wody podziemne i obszary ich zasilania – obowiązują ustalenia – Prawa Ochrony Środowiska oraz Prawa Ochrony Przyrody,
- tereny leśne i rolne – obowiązuje Ustawa o lasach oraz Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Działania w zakresie komunikacji

W zakresie układu drogowego, władze miasta w porozumieniu z właściwymi zarządcami podejmą wszelkie działania modernizacyjne i inwestycyjne, zmierzające do:

- stworzenia systemu dróg obwodowych dla ruchu tranzytowego, w tym obwodnicy w śladzie drogi krajowej nr 62
- dostosowania przekrojów ulicznych układu podstawowego do potrzeb ruchowych i wymagań jego bezpieczeństwa,
- poprawy stanu nawierzchni lokalnego układu ulicznego,
- poprawa ilości i jakości miejsc do parkowania w strefie centralnej.

W zakresie komunikacji autobusowej władze miasta będą inspirowały działania inwestycyjne:

- modernizację przystanków autobusowych, poprzez budowę wiat i zatok postojowych,
- modernizację dworca autobusowego.

W zakresie komunikacji rowerowej władze miasta podejmą działania zmierzające do sukcesywnego wdrażania systemu ścieżek rowerowych.

Działania w zakresie infrastruktury technicznej

W zakresie zaspokojenia potrzeb wodnych dla zwiększonej liczby odbiorców powinna nastąpić rozbudowa stacji wodociągowej bez konieczności rezerwacji dodatkowego terenu, a także rozbudowy wodociągowej sieci rozdzielczej w mieście.

W zakresie odprowadzania ścieków wymagana będzie jedynie sukcesywna rozbudowa sieci rozdzielczej kanalizacji sanitarnej, przede wszystkim w granicach aglomeracji Węgrów.

Należy rozbudować sieci kolektorów sanitarnych dla poprawienia obsługi projektowanych terenów wskazanych dla rozwoju mieszkalnictwa na północ od centrum miasta oraz terenów produkcyjnych na wschód i południe od centrum.

W zakresie kanalizacji deszczowej w okresie kierunkowym wymagana będzie przebudowa kolektorów w celu zwiększenia ich przepustowości wraz z postulowaną budową zbiorników retencyjnych.

W zakresie gospodarki odpadami, władze miasta podejmą działania administracyjno-planistyczne w kierunku ewentualnego umożliwienia modernizacji istniejącego składowiska odpadów i PSZOKu oraz:

- usprawnienia i zintensyfikowania selektywnej zbiórki odpadów stałych,
- gospodarczego wykorzystania odpadów,
- prowadzenia edukacji ekologicznej.

W zakresie ciepłownictwa powinna dokonać się podjęta już zmiana systemu spalania polegająca na unowocześnieniu procesu spalania węgla i stosowania paliw ekologicznych.

W celu uzyskania oszczędności energetycznych należy wykonywać ocieplanie i docieplanie budynków i ciepłociągów oraz zapobiegać niekontrolowanym stratom ciepła w sieci.

W zakresie gazownictwa istniejąca infrastruktura pozwala na realizację zwiększonych dostaw gazu ziemnego w okresie 10 lat bez ponoszenia dodatkowych nakładów na rozbudowę stacji redukcyjnych. Istnieje jedynie potrzeba bieżących remontów i modernizacji sieci.

Przedstawione w treści studium uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego odnoszą się do wyżej wymienionych zadań między innymi poprzez:

- określenie miejsca gminy w systemie osadniczym kraju oraz jego związków z otoczeniem (poprzez układy przyrodnicze, kulturowe, transportowe),
- systemu środowiska przyrodniczego i zasad jego ochrony oraz wykorzystania go jako waloru rozwojowego,
- dziedzictwa kulturowego, zasad jego ochrony i wykorzystania go jako waloru rozwojowego,
- kierunków zagospodarowania, uwzględniających potrzeby lokalizacji zespołów działalności gospodarczej, zespołów mieszkaniowych, usługowych,
- zasad rozwiązywania problemów związanych z układem komunikacyjnym i infrastrukturą techniczną poprzez planowanie przestrzenne i zagospodarowanie przestrzeni.

Przyjęte w studium kierunki rozwoju wynikają bezpośrednio z istniejących uwarunkowań osadniczych, przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych, komunikacyjnych oraz ze wskazań i rozwiązań przyjętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, Strategii rozwoju województwa mazowieckiego oraz Strategii rozwoju miasta Węgrowa.

Stosunek do przedstawionych uprzednio uwarunkowań rozwoju, w tym odnoszących się bezpośrednio do kształtowania polityki przestrzennej znajduje swoje odzwierciedlenie w przyjętych w studium kierunkach zagospodarowania przestrzennego oraz politykach odnoszących się do problematyki przyrodniczej, dziedzictwa kulturowego, komunikacyjnej, uzbrojenia komunalnego.

Studium zostało sporządzone w formie wymaganej przez Rozporządzenie w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z zachowaniem procedury określonej w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Informację o wykorzystanych materiałach i źródłach informacji, analizy planistyczne sporządzone w trakcie opracowania studium oraz dokumenty związane z poszczególnymi fazami procedury sporządzania studium zawiera dokumentacja planistyczna.